

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Templed Adroddiad Sgriwtini

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	13 Tachwedd 2018
Pwnc:	Adroddiad ADY a Chynhwysiad – Adroddiad sydd yn dangos cynnydd disgyblion drwy'r gwasanaeth sydd wedi dod i rym ers Medi 2017
Pwrpas yr Adroddiad:	Amlinelliad o'r Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad newydd sydd wedi dod i rym ers Medi 2017 sydd yn dangos cynnydd disgyblion dros y flwyddyn ddiwethaf ym mhob gwasanaeth rydym yn ei gynnig o fewn y strategaeth, i sicrhau gwasanaeth effeithiol ac effeithlon i bartneriaeth Awdurdodau Addysg Cyngor Sir Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn.
Cadeirydd Sgriwtini:	Cynghorydd Gwilym O. Jones
Aelod(au) Portfolio:	Cynghorydd R Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Arwyn Williams
Awdur yr Adroddiad:	Einir Thomas
Rhif Ffôn:	01286 679007
E-bost:	EinirThomas@gwynedd.llyw.cymru
Aelodau lleol:	Dim ward benodol

1 – Argymhelliad/ion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio argymell cymeradwyo'r canlynol :-

1. Derbydd adroddiad manwl o gynnydd disgyblion o fewn y Gwasanaeth

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Addysg a Sgiliau – Parhau i godi safonau addysg a sicrhau bod gan ein pobl ifanc y sgiliau ar gyfer cyflogaeth a hyfforddiant

3 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

Beth yw cynnydd da?

Sut byddwch yn mynd ati i fonitro'r timau i sicrhau cynnydd gorau?

Pa gamau a fyddwch yn eu cymryd petai'r cynnydd yn annigonol?

Beth oedd llwyddiannau mwyaf y llynedd?

Beth yw'r heriau ar gyfer y flwyddyn nesaf?

4 – Cefndir / Cyd-destun

Gofynnwyd i'r Gwasanaeth adrodd ar gynnydd neu ddiffyg cynnydd pob gwasanaeth o fewn Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad.

Barn gryno – mae cynnydd pob gwasanaeth yn foddhaol neu dda

Adlewyrchir hyn yn y ceisiadau sydd yn dod i'r Panel Cymedroli Tymor gyda'r ceisiadau bron wedi eu haneru o gymharu gyda'r un cyfnod y llynedd.

Medi – Hydref 2017 = 31

Medi – Hydref 2018 = 18

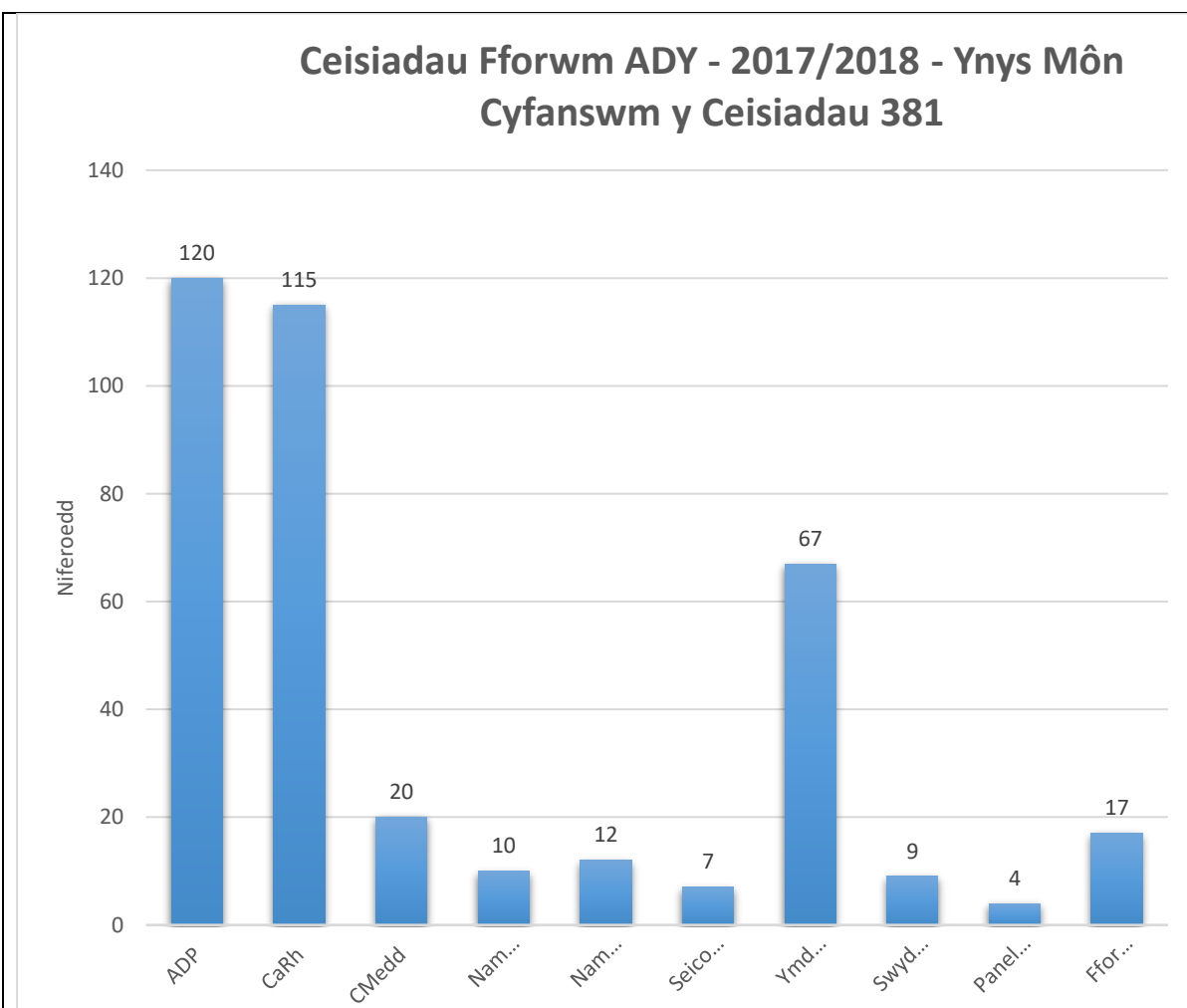
Mae'r Gwasanaethau wedi cyflwyno adroddiad Gwasanaeth cryno yn canolbwyntio ar gynnydd – gweler Atodiad 1

Mae cynnydd yn cael ei fesur gan rhai gwasanaethau gyda phrofion diagnostig e.e. darllen a sillafu, tra mae eraill e.e. ymyrraeth gynnar yn ddibynnol ar farn ysgol.

Noder ymhob graff dadansoddol 5 = Rhagorol ac 1 = Anfoddhaol/anhapus

Mae ysgolion yn gallu gofyn am fynediad i'r Gwasanaethau trwy'r panel cymedroli a elwir yn Fforwm, mae hyn yn sicrhau tegwch, trylwydeb a chysondeb – nid yw'r Fforwm yn dyrannu arian e.e. oriau cymhorthydd.

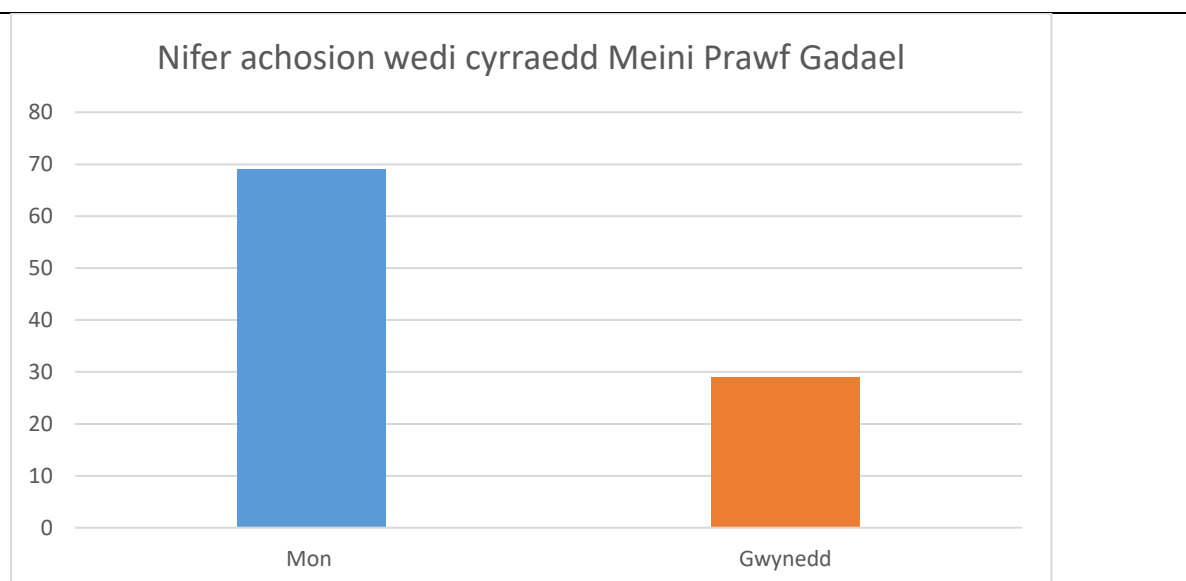
Dyma drosolwg o geisiadau ysgolion Ynys Môn y llynedd -

O'r 381 o geisiadau derbyniwyd 348 i gael gwasanaeth sef 91% o'r ceisiadau; dengys hyn bod Cydlynwyr ysgolion Môn yn adnabod disgyblion addas ar gyfer mynediad i'r Gwasanaeth a hefyd er mor uchel oedd y ceisiadau mae'r Gwasanaeth wedi gallu gwireddu gwasanaeth i nifer uchel o geisiadau. Gwelir mai maes ADY Penodol (anawsterau llythrennedd a sillafu) a Chyfathrebu a Rhyngweithio (anhwylder iaith a sbectrwm awtistiaeth) y mae'r galw fwyaf gydag ymddygiad yn drydedd.

ADY Penodol

Gyda'r Gwasanaeth yma y gwelwyd y galw mwyaf a rhaid cofio yn y gorffennol nid oedd y Gwasanaeth yma ar gael ond trwy fynediad i unedau i oddeutu 36 disgybl. Mae'n faes eang i ddarparu o hyfforddiant ysgol gyfan i weithio gyda disgyblion unigol. Ceisiadau i weithio gydag un ai grŵp neu unigolion oedd y mwyafrif o geisiadau'r llynedd.

Fel y gwelir mai 70% o ddisgyblion Môn wedi cyrraedd meini prawf gadael y Gwasanaeth gyda sgorau safonedig dros 80.

Oherwydd y galw ar y gwasanaeth yma fe roddwyd cymhorthydd o ardal Arfon i gynorthwyo am gyfnod. Erbyn hyn mae'r galw wedi gostwng a hefyd mae hyfforddiant penodol Ysgol Dyslecsia Cyfeillgar wedi ei greu gan y Gwasanaeth Seicoleg - Gweler Atodiad 3 a fydd yn grymuso a sicrhau gwydnwch o fewn yr ysgolion ar gyfer y maes yma.

Barn gryno = DA

Cyfathrebu a Rhyngweithio

Unwaith yn rhagor mae'r Gwasanaeth hwn yn newydd i ysgolion Môn ac nid oes syndod fod galw ar y Gwasanaeth yma o gofio anawsterau gan y Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr i allu cynnig gwasanaeth therapyddion iaith ar yr ynys yn y gorffennol. Erbyn hyn mae gan y Gwasanaeth therapyddion iaith yn gweithio'n uniongyrchol i'r Gwasanaeth ac yn cynnig gwasanaeth integredig gyda'r Adran Iaith a Lleferydd, Betsi Cadwaladr.

Mae 102 o ddisgyblion Ynys Môn yn derbyn mewnbwn gan y Gwasanaeth Cyfathrebu a Rhyngweithio ar hyn o bryd. Mae'r ffigwr yn cynyddu bob mis - yn Ebrill eleni roedd 78 o blant yn derbyn cymorth felly mae'r nifer wedi cynyddu 21% dros y 6 mis diwethaf yn unig.

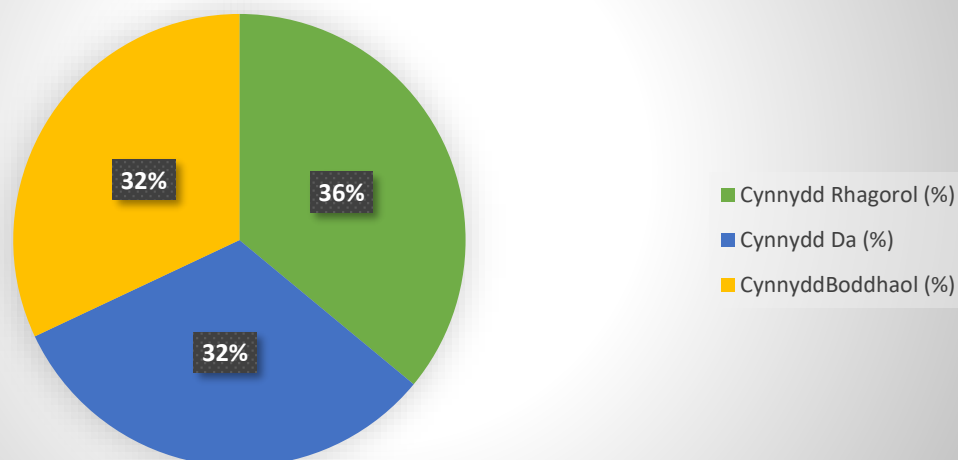
Effeithiolrwydd y Gwasanaeth

Rydym yn mesur effeithiolrwydd y gefnogaeth a gynigir gan y Gwasanaeth drwy ddefnyddio 'Therapy Outcome Measure' (TOMs). Mae TOMs yn ddull sy'n cael ei ddefnyddio'n eang gan weithwyr proffesiynol yn y maes iechyd, gofal cymdeithasol ac addysg i fesur cynnydd plentyn.

Cynnydd Disgyblion sydd wedi derbyn mewnbwn Athrawon Arbenigol

Mae 56% o'r 102 plentyn sydd yn derbyn cymorth ym Môn ar hyn o bryd wedi derbyn mewnbwn gan Athrawon Arbenigol. Mae pob un o'r disgyblion hynny wedi gwneud cynnydd fel y dangosir yn y graff isod:

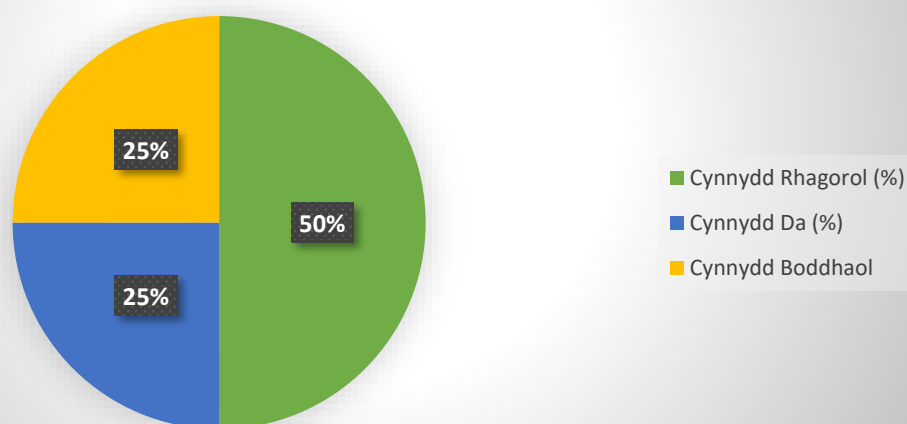
Cynnydd disgyblion sy'n derbyn mewnbwn Athrawon Arbenigol ar y TOMs

Cynnydd disgyblion sydd wedi derbyn mewnbwn Uwch Gymhorthydd/Cymhorthydd Arbenigol

Mae 28% o'r 102 plentyn yn derbyn mewnbwn Uwch Gymhorthydd/Cymhorthydd Arbenigol. Mae pob un o'r disgyblion hynny hefyd wedi gwneud cynnydd fel a ganlyn:

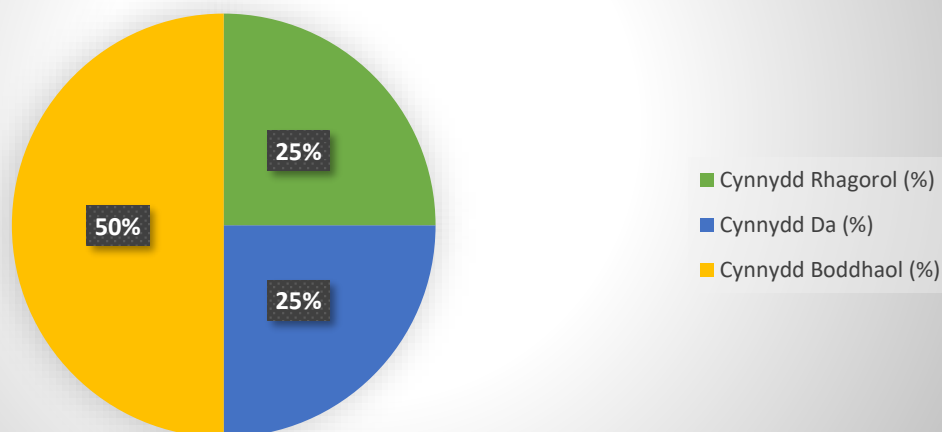
Cynnydd disgyblion sy'n derbyn mewnbwn Uwch Gymhorthydd/Cymhorthydd Arbenigol ar y TOMs

Cynnydd disgyblion sydd wedi derbyn mewnbwn yn y Canolfannau Arbenigol

Mae 16% o'r 102 plentyn wedi derbyn mewnbwn yn y Canolfannau Arbenigol. Mae pob un o'r disgyblion hynny hefyd wedi gwneud cynnydd fel a ganlyn:

Cynnydd disgybion sydd wedi derbyn mewnbyn yn y Canolfannau Arbennigol ar y TOMs

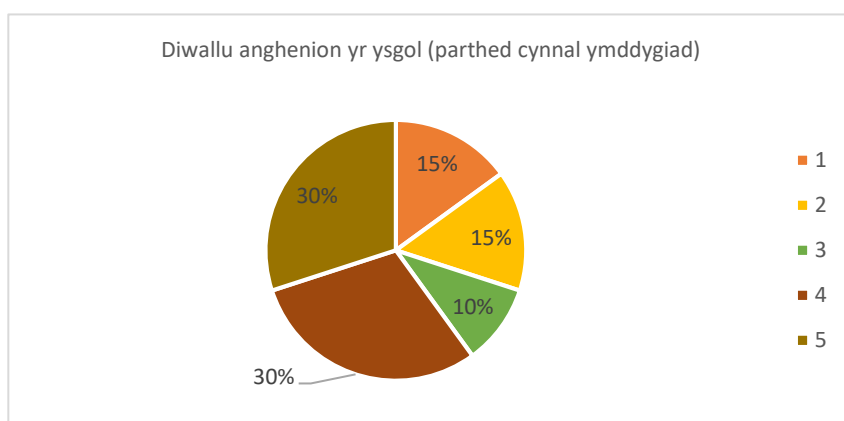
Gwelir felly bod y mwyafrif o ddisgyblion o fewn y tri math o ddarpariaeth wedi gwneud cynnydd da.

Mae ymateb ysgolion yn hynod gadarnhaol i'r Gwasanaeth newydd yma gyda 88% yn hapus neu hapus iawn gyda'r targedau a osodir i'r disgyblion gan y tîm i'r ysgolion.

Barn gryno = DA

Ymddygiad ac Ymyrraeth Gynnar

Ailstrwythurwyd y gwasanaeth yma ac erbyn hyn cynigir ymyrraeth gynnar gydag athrawes a chymhorthydd yn cynnig gwasanaeth ymgynghorol ac ataliol i ysgolion Môn.

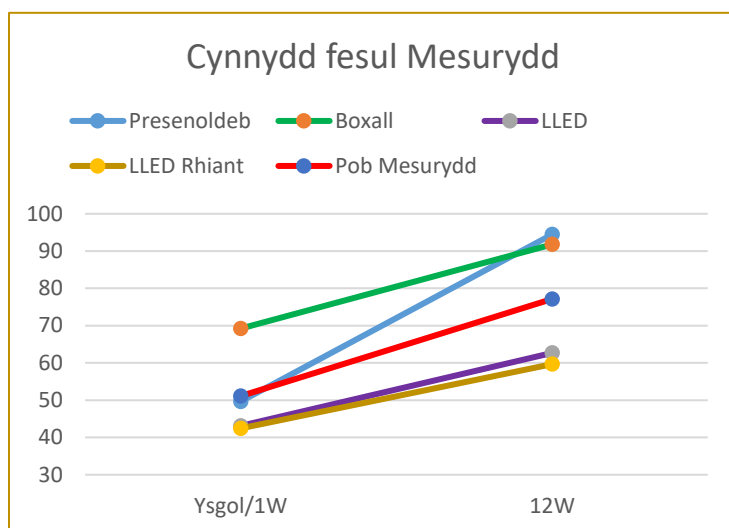

Yn dilyn holiadur diwedd y flwyddyn academiaidd gwelir bod 70% o'r ysgolion yn fodlon gyda'r gwasanaeth maent wedi ei dderbyn.

Gwelir llwyddiant y gwasanaeth yma gan na chyflwynwyd yr un cais i'r Panel Cymedroli ar sail ymddygiad ers mis Rhagfyr 2017.

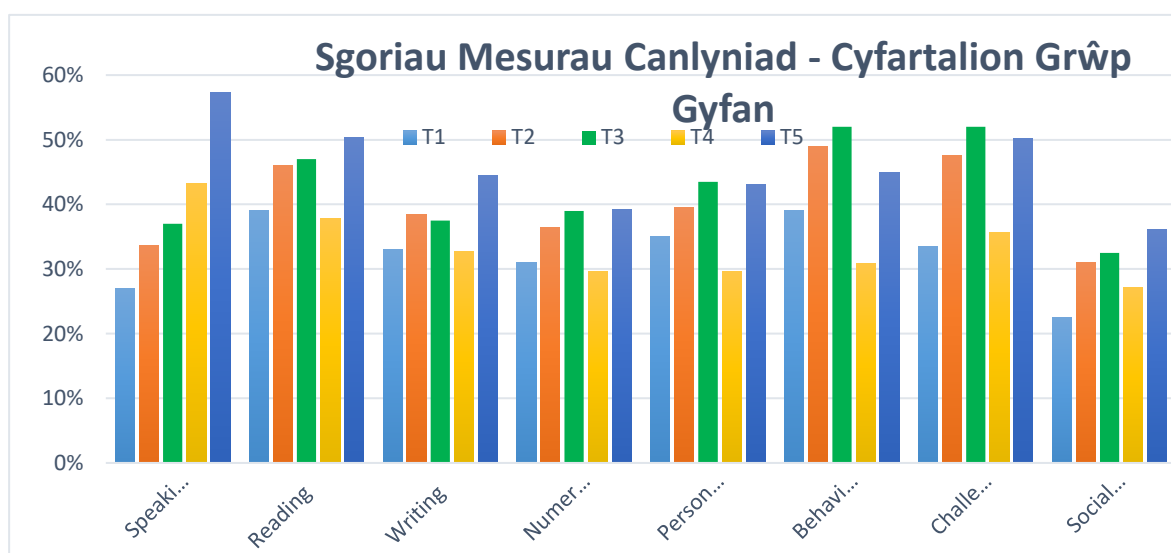
Canolfannau Llechan Lân CA2 - CA3

- O ganlyniad i agor lleoliadau penodedig a staff yn cwblhau rhaglen hyfforddiant cynhwysfawr mae safonau a chyfartaledd pob mesurydd cynnydd (Presenoldeb, Boxall, Lles emosiynol Disgybl, Lles Emosiynol Barn Rhiant) wedi codi 16% i 77%.
- Mae presenoldeb pob dysgwr yn arbennig wedi codi 65% i sgôr cyfartalog o 96% sydd yn well na phresenoldeb gweddill dysgwyr yr Ynys (94.4%) a Chymru (93.8%) am yr un cyfnod. Mae hyn yn gynnydd rhagorol sydd uwchlaw'r disgwyliadau.

Pecyn 25 CA4

- Mae pob dysgwr oedd yn mynychu Pecyn 25 ym Môn wedi ennill o leiaf un cymhwyster cyfwerth a TGAU Lefel 1 (A*-G) roedd hyn yn unol ag un o flaenoriaethau'r gwasanaeth. Mae ychydig o'r disgyblion 11% wedi cyrraedd trothwy Lefel 1 (5 TGAU A*-G) sy'n ymhell uwchlaw'r disgwyliadau

- Mae digwyddiadau ymddygiadol dwys wedi lleihau yn sylweddol gyda 5 diwrnod o waharddiad ar draws Ynys Môn yn Pecyn 25, o'i gymharu â chyfartaledd o 16 diwrnod gan yr un dysgwyr yn y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn dda iawn.
- Gellir gweld fod dylanwad strategaethau cynnal ymddygiad Pecyn 25 wedi codi safonau dysgwyr yn ôl data *Quality Assurance Framework for Pupils with ALN* lle mae dysgwyr Blwyddyn 10 (T1 – T3) wedi gwneud cynnydd cyfartalog o 10% i

43% ar draws bob un agwedd yn ystod y flwyddyn a dysgwyr Blwyddyn 11 (T4 – T5) wedi gwneud cynnydd cyfartalog o 12% i 46%. Mae hyn yn ganlyniad cadarn iawn.

- Niferoedd dysgwyr Môn wedi bod yn sylweddol uwch (28 dysgwr) na'r hyn a oedd wedi ei broffilio yn wreiddiol (6 Ymddygiad a 6 Sâl) hyn wedi creu anawsterau mawr o ran cynnal dysgwyr. -

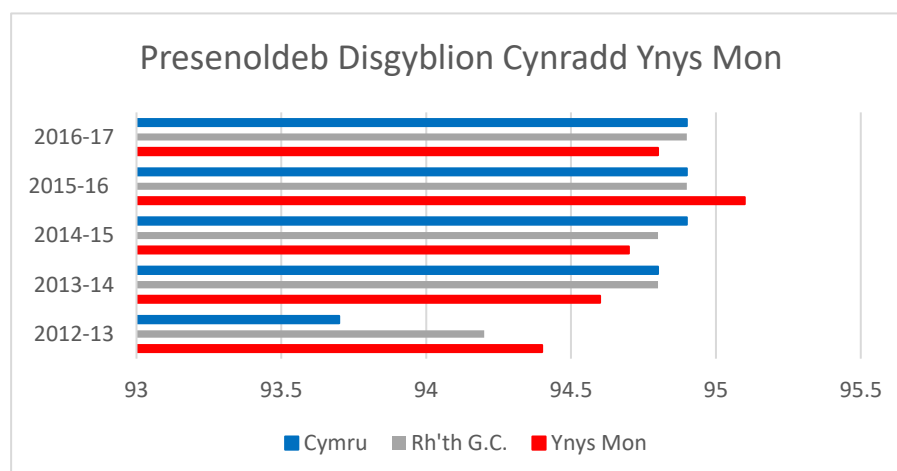
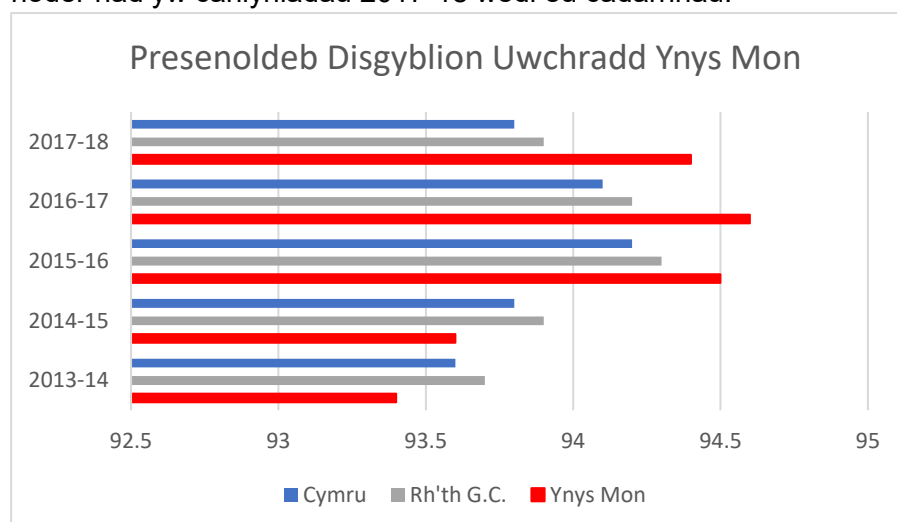
Mae'r tair darpariaeth hyn hefyd yn dangos llwyddiant gan fod 3 dysgwr oedd wedi eu lleoli mewn darpariaethau arbenigol allsirol wedi gallu gadael y darpariaethau hyn a chael eu cynnal yn llwyddiannus yn ysgolion Môn, sydd felly ond yn gadael un dysgwr ymddygiad yn allsirol a rhagwelwn y bydd yn dychwelyd cyn y Pasg i ysgol ar yr ynys.

Barn gryno = BODDHAOL

Gwasanaeth Lles

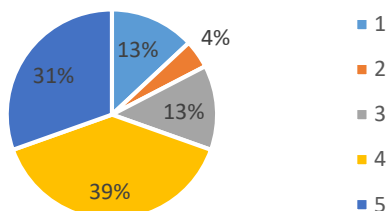
Mae'r gwasanaeth yn cwmpasu presenoldeb a lles.

Gweler isod tueddiad presenoldeb uwchradd a chynradd Môn dros y 5 mlynedd diwethaf – noder nad yw canlyniadau 2017-18 wedi eu cadarnhau.

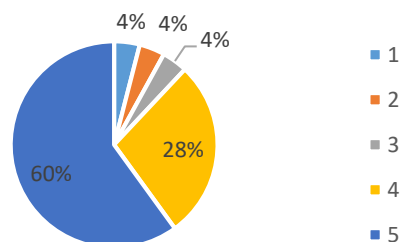

Ar ddiwedd y flwyddyn academiaidd diwethaf fe ofynwyd barn yr ysgolion am ansawdd y Gwasanaeth Lles, isod yw dadansoddiad o'r holiatur sy'n galanogol iawn -

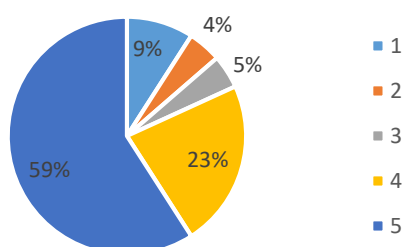
Cynnig cyngor ac arweiniad ynglŷn â phrosesau cofrestru

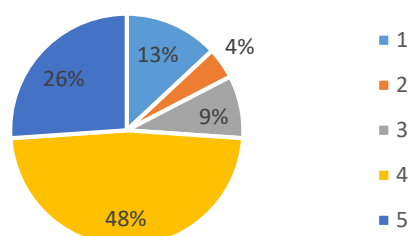
Cynnal perthynas barchus a phroffesiynol gyda staff yr ysgol?

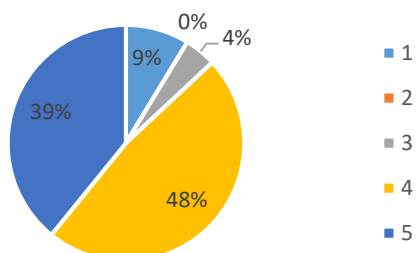
Ymateb yn briodol a chyflym i argyfyngau gwirioneddol?

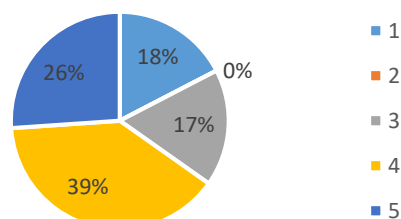
Gwneud defnydd doeth ac effeithiol o'i (h)amser gyda'r ysgol?

Cyfathrebu yn effeithiol gyda staff perthnasol yr ysgol gan gyflwyno adborth?

Herio'r ysgol ynglŷn â'i phrosesau / perfformiad mewn perthynas â phresenoldeb

Mae 88% yn cytuno fod perthynas parchus a phroffesiynol rhwng Swyddogion Lles a staff yr ysgol

Mae 70% yn fodlon fod Swyddogion Lles yn cyngori a rhoi arweiniad ynglŷn â phrosesau cofrestru, mae 17% yn anghytuno gyda hyn

Mae 65% yn cytuno fod Swyddogion Lles yn herio'r ysgol ynglŷn â'i brosesau / perthynas â phresenoldeb - unwaith eto mae 17% yn anghytuno gyda hyn

Mae 74% yn teimlo fod y Swyddogion Lles yn gwneud defnydd effeithiol o'i hamser gyda'r ysgol, mae 17% yn herio hyn.

Mae 82% yn cytuno fod swyddogion lles yn ymateb yn briodol a chyflym i argyfyngau gwirioneddol – mae 14% yn anghytuno â hyn.
Mae 87% yn cytuno fod y swyddogion lles yn cyfathrebu yn effeithiol gyda staff perthnasol gan gyflwyno adborth – mae 9% yn anghytuno.

O ganlyniad gwelir bod y mwyafrif o'r ysgolion yn hapus iawn gyda'r Gwasanaeth Lles yn gweld cefnogaeth dda iddynt yn ystod gwaith swyddog lles.

Disgyblion y mae rhieni yn dymuno eu haddysg gartref (EHE)

Mae niferoedd EHE Môn yn ystod y ddwy flwynedd diwethaf yn eithaf tebyg gyda lleihad o 5

2016-17 = 41

2017-18 = 36

Mae'r Gwasanaeth Lles yn gallu cyfarch yr anghenion statudol.

Er bod cynnydd sylweddol yn y nifer o deuluoedd sy'n dewis addysgu eu plant gartref yn genedlaethol mae'r ffigwr yn parhau yn weddol gyson ar Ynys Mon. Mae'r Gwasanaeth Lles yn parhau i gyfarch yr anghenion statudol. Trefnir ymweliad a phob teulu, yn fuan wedi iddynt ddatgan eu bwriad i addysgu gartref a chwblheir holiadur ynglyn a'u bwriadau a'u cynlluniau. Ceisir ymweld a theuluoedd yn flynyddol wedyn. Mae gwybodaeth ynglyn a cheisiadau newydd cael ei rannu gyda Teulu Mon.

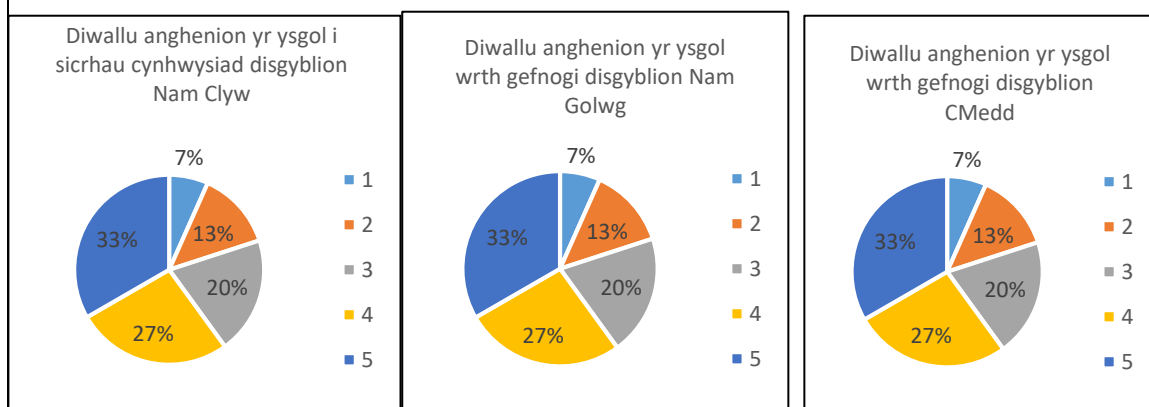
Barn gryno = BODDHAOL

Nam Synhwyrdd a Meddygol/Corfforol

Nod ag un o brif agweddau'r cynllun busnes y Gwasanaethau Synhwyrdd a Meddygol/Corfforol yn ystod 2017/18 oedd datblygu mesuryddion y gwasanaeth.

Mae'r gwasanaeth bellach wedi datblygu mesuryddion y gwasanaethau unigol ac wedi casglu data gwaelodlin ar gyfer tracio cynnydd y disgyblion rydym yn eu cefnogi. Bydd y data yn ein galluogi fel gwasanaeth i gael trosolwg eang o ddatblygiad a chynnydd y **plentyn cyfan** - defnyddir Therapy Outcomes measures scale (TOMS), asesiadau Natsip, tracio lefel ymyrraeth a sgiliau meddal (lles y disgybl, cyfathrebu a defnydd unigol o offer arbenigol) yn ogystal ag asesiadau arbenigol a phenodol ar gyfer y gwasanaethau unigol ee Braille Bydd data ag unrhyw newid i'r data gwaelodlin hyn yn gyfredol Mis Mai 2019.

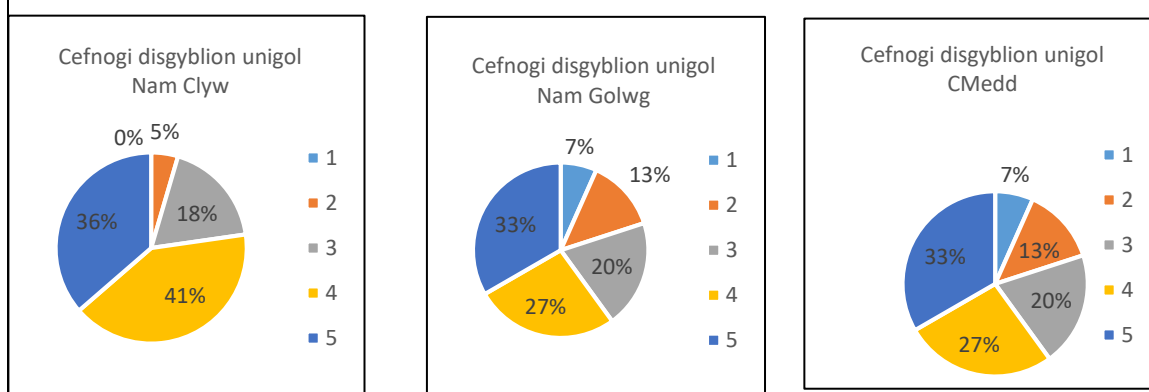
Cynhwysiad disgyblion Synhwyrdd /CMedd

- Roedd 16 allan o 21 ymateb yn hapus iawn neu hapus gyda diwallu anghenion yr ysgol i sicrhau cynhwysiad disgyblion Nam Clyw; sef 76%
- Roedd 18 allan o 23 yn hapus iawn neu hapus gyda diwallu anghenion yr ysgol i sicrhau cynhwysiad disgyblion Nam Golwg, sef 85%
- Roedd 21 allan o 30 ymateb yn hapus gyda'r ffordd mae'r gwasanaeth CMEDD yn diwallu anghenion yr ysgol wrth gefnogi disgyblion, sef 70%

Mae'r uchod yn dangos bod ysgolion o'r farn bod yr arweiniad a chymorth i sicrhau eu bod yn cynhwyso disgyblion synhwyrdd a corfforol/meddygol o fewn eu hysgolion yn dda gan y Gwasanaeth.

Cefnogi disgyblion Unigol:

- Roedd 17 allan o 22 ymateb yn hapus iawn neu hapus gyda chefnogaeth i ddisgyblion unigol Nam Clyw
- Roedd 19 allan o 23 yn hapus iawn neu hapus gyda chefnogaeth i ddisgyblion unigol Nam Golwg
- Roedd 20 allan o 30 ymateb yn hapus gyda'r ffordd mae'r gwasanaeth yn cefnogi disgyblion unigol

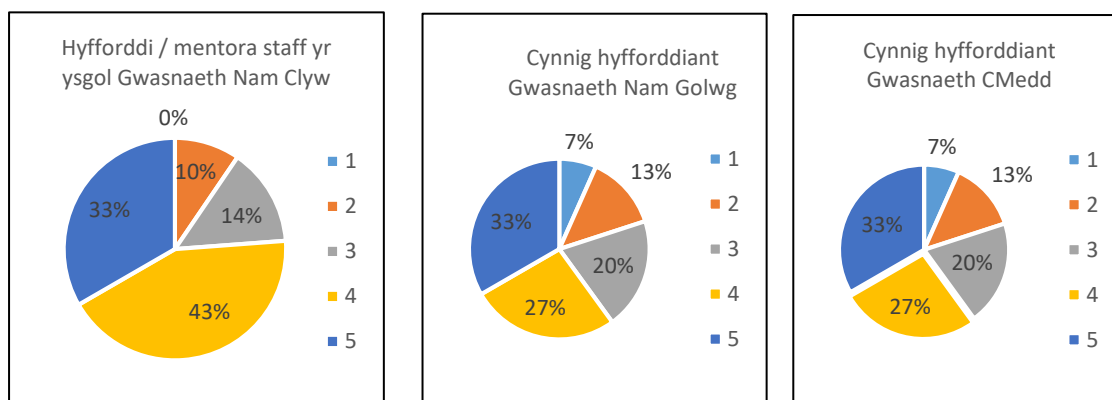
Unwaith yn rhagor gwelir bod ysgolion yn gweld y Gwasanaeth yn gallu cefnogi disgyblion unigol yn dda.

Hyfforddiant :

Mae hyfforddi staff sydd yn cefnogi ein disgyblion ar lawr dosbarth yn uniongyrchol yn effeithio ar gynnydd ein disgyblion ar draws nifer o feysydd- o gynnydd addysgol i hyder personol.

Cynigir hyfforddiant yn ôl yr angen unigol sydd wedi ei deilwrio ar gyfer pob disgybl / ysgol unigol.

Gweler isod ddata o Arolwg Boddhad y Gwasanaethau 2018

- Roedd 16 allan o 21 ymateb yn hapus iawn neu hapus gyda hyfforddi a mentora staff ar gyfer disgyblion Nam clyw sef 76%
- Roedd 18 allan o 24 yn hapus iawn neu hapus gyda'r cynigion am hyfforddiant / mentora o fewn y maes nam golwg - dim ond 1 oedd ddim yn hapus, sef 75%
- Roedd 21 allan 30 ymateb yn hapus gyda'r hyfforddiant sydd ar gael gan y gwasanaeth CMedd sef 70%
-

Gwelir o'r uchod bod barn ysgolion am yr hyfforddiant maent wedi ei dderbyn gan y Gwasanaeth yn dda iawn i allu cefnogi disgyblion synhwyrdd a meddygol/corfforol.

Barn Gryno = Da

Y Gwasanaeth Cwrsela

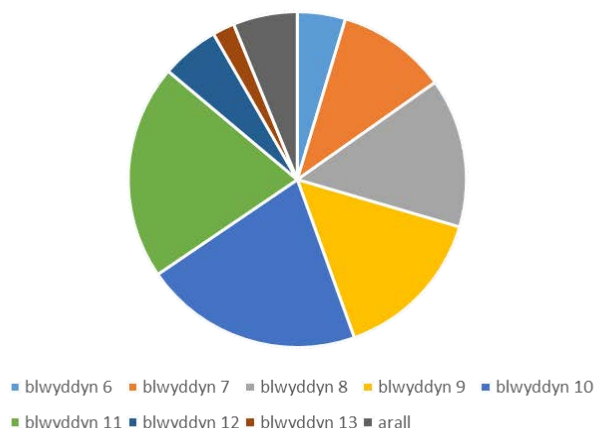
Eleni, allan o 30 (0.8 yn wag ar hyn o bryd) diwrnod gwaith wythnosol y tîm, mae 18 (70%) diwrnod yng Ngwynedd a 8 (30%) ym Môn. Wedi penodi i'r dyddiau sydd yn wag, rhagwelir y bydd 11 diwrnod ym Môn a 19 yng Ngwynedd, mae hyn yn hyblyg i gwrdd ag anghenion a galw.

Crynodeb ystadegol o wasanaeth Cwrsela Gwynedd a Môn 2016-2017

Nifer wedi derbyn gwasanaeth 324 benywaidd 197 gwrywaidd

Dros 3000 o sesiynau cwrsela ar draws Gwynedd a Môn

Nifer o ran blwyddyn ysgol wedi derbyn cwnsela

Gwelwyd plant o bob blwyddyn ysgol

Barn rhai o'r disgyblion

.....*"heb weld y cwnselydd dwi ddim yn gwybod os fyddwn wedi medru aros yn yr ysgol a gwneud fy arholiadau"* disgybl bl 11.

..." cwnselydd wedi gwrandao arnaf a helpu fi i gael yr hyder i fyw fy mywyd eto" disgybl bl 13

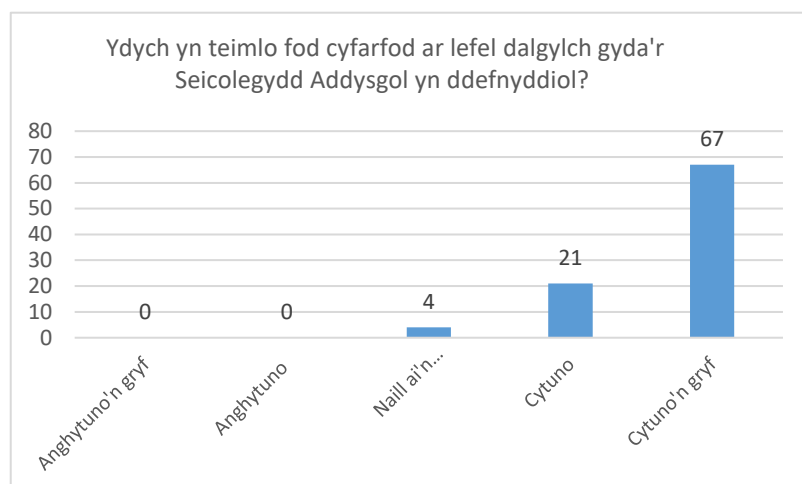
... " I couldn't go to school anymore, I couldn't cope, I was scared and no one listened. You have helped me to attend my new big school which makes me happy" disgybl bl6

Barn gryno = BODDHAOL

Y Gwasanaeth Seicoleg Addysg

Mae'r Gwasanaeth wedi symud tuag at wasanaeth dalgylchol ac annog cydweithio rhwng ysgolion, er hyn mae dal cynnig ymgynghoriad gydag unigolion ac yn gweithio ar agweddau arbenigol a phenodol.

O fewn y gwasanaeth dalgylchol anogir ysgolion i adnabod yr hyfforddiant ysgol gyfan, grŵp o staff neu staff unigol i'r perwyl hyn mae'r Prif Seicolegydd mewn ymgynghoriad â'r gwasanaethau i gyd wedi llunio rhaglen hyfforddiant graddoledig - Gweler Atodiad 2

Barn gryno = DA

Blaenoriaethau ADY a Chynhwysiad

WEDI LLEIHAW RHAIN

Sicrhau ansawdd – y Gwasanaeth a ADY a Chynhwysiad o fewn yr ysgolion

Mireinio systemau monitro'r Gwasanaeth

Cryfhau cydweithio trawsadrannol gyda Gwasanaethau Cymdeithasol a Dechrau'n Deg Peilot a gweithredu'r CDU electronig - Ysgol Esgeifiog a David Hughes yn peilota ym Môn Datblygu system monitro targedau/gwaith cymorthyddion dosbarth i'r ysgolion

5 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Mae'r Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn cydymffurfio â Deddf AAA a'r Cod Ymarfer AAA cyfredol.

Mae'r Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn cynnig gwasanaeth cyfan gwbl ddwyieithog

6 – Oblygiadau Ariannol

Bydd y Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad yn cynnig gwasanaeth y tu mewn i'r gyllideb gytunedig, ac nid oes rhagolygon o orwario.

7 – Atodiadau

Atodiad 1 - Adroddiad ar gynnydd disgyblion ym mhob gwasanaeth

Atodiad 2 – Darpariaeth Hyfforddiant Gwasanaeth ADY a CH Gwynedd a Môn

Atodiad 3 – Datblygu Ysgolion ADP Gyfeillgar – Anawsterau Dysgu Penodol (ADP)

8 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

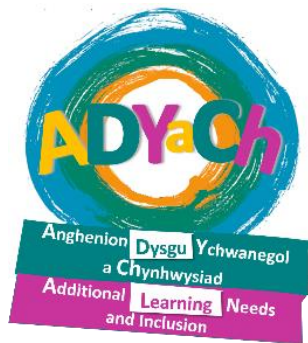
Adroddiad cefndirol y Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad

<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/documents/s12336/Report%20-%20Additional%20Learning%20Needs%20and%20inclusion.pdf>

Gwefan ADY a Chynhwysiad newydd i rieni yn fyw ar 1/11/18

Mae linc yn syth o wefan Ynys Môn hefyd

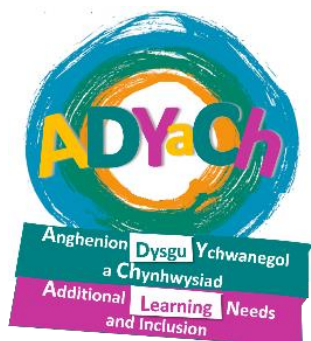
<https://adyach.cymru>

Atodiad 1 : Adroddiad ar gynnydd y prif Wasanaethau

Ynys Môn

Gwasanaeth Cyfathrebu a Rhyngweithio

Gwasanaeth Cyfathrebu a Rhyngweithio

Niferoedd Staff

Athrawon Arbenigol 2.5

Cymhorthyddion Arbenigol 3

Staffio Môn

Mae'r Tîm arbenigol sydd yn canolbwyntio ar Ynys Môn yn cynnwys 2.5 o Athrawon Arbenigol a 3 o Gymhorthyddion Arbenigol sydd wedi cymhwyso yn y meysydd cymhleth yma.

Mae'r galw am gymorth arbenigol y Tîm yn dod o bob ysgol Gynradd ac Uwchradd ym Môn.

Mae'r Tîm yn cynnig y canlynol -

- **Hyfforddiant Awtistiaeth ac Anawsterau Cyfathrebu - dalgylch, ysgol a phenodol i blentyn unigol**
- **Rhoi arweiniad yn y dosbarth i athrawon a chymorthyddion ysgolion Môn**
- **Helpu staff mewn ysgolion i wella eu gallu i ymdopi gyda anawsterau Awtistiaeth a Chyfathrebu yn enwedig pan fo nifer o blant angen cymorth o fewn un ysgol**
- **Cymorthyddion Arbenigol - gallu lleoli Cymhorthydd Arbenigol mewn ysgol am gyfnodau penodol**
- **Canolfan Cyfathrebu a Rhyngweithio ar gyfer plant sydd ag Awtistiaeth ym Mangor sy'n derbyn plant Môn a Gwynedd**
- **Canolfannau Anhwylderau Iaith yn Llandegfan**

Nod y Gwasanaeth

Pwrpas y Gwasanaeth Cyfathrebu a Rhyngweithio yw hyfforddi, rhoi arweiniad, cynhaliad a chefnogaeth i staff mewn ysgolion sy'n gweithio gyda phlant sydd ar y Sbectwm Awtistiaeth. Rydym hefyd yn arbenigo ar wella sgiliau cyfathrebu plant a'u helpu i allu rhyngweithio'n gymdeithasol.

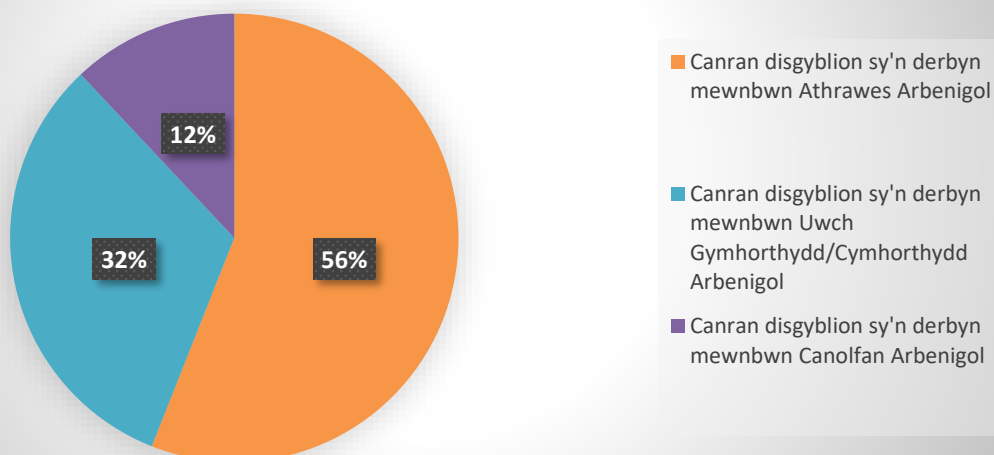
Darpariaeth i blant Ynys Môn

Mae 102 o ddisgyblion Ynys Môn yn derbyn mewnbyn gan y Gwasanaeth Cyfathrebu a Rhyngweithio ar hyn o bryd. Mae'r ffigwr yn cynyddu bob mis - yn Ebrill eleni roedd 78 o blant yn derbyn cymorth felly mae'r nifer wedi cynyddu 21% dros y 6 mis diwethaf yn unig.

Cynhigir tri math o fewnbwn:

- **Cefnogaeth gan Athrawes Arbenigol** - bydd Athrawes yn ymweld â'r ysgol i roi arweiniad i staff yr ysgol
- **Cefnogaeth gan Uwch Gymhorthydd/Cymhorthydd Arbenigol** - gellir lleoli Cymhorthydd yn yr ysgol i roi cymorth arbenigol i blant penodol
- **Darpariaeth Canolfan Arbenigol** – gall disgyblion fynychu'r Ganolfan ddeuddydd yr wythnos a derbyn cefnogaeth i integreiddio nôl yn y brif lif weddill yr wythnos

Darpariaeth Gwasanaeth Cyfathrebu a Rhyngweithio disgyblion Ynys Mon

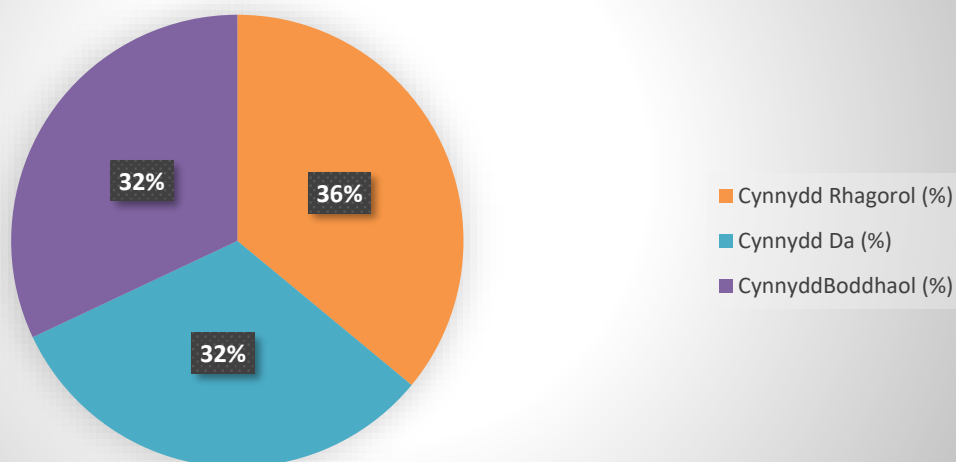
Effeithiolrwydd y Gwasanaeth

Rydym yn mesur effeithiolrwydd y gefnogaeth a gynigir gan y Gwasanaeth drwy ddefnyddio 'Therapy Outcome Measure' (TOMs). Mae TOMs yn ddull sy'n cael ei ddefnyddio'n eang gan weithwyr proffesiynol yn y maes iechyd, gofal cymdeithasol ac addysg i fesur cynnydd plentyn.

Cynnydd Disgyblion sydd wedi derbyn mewnbwn Athrawon Arbennigol

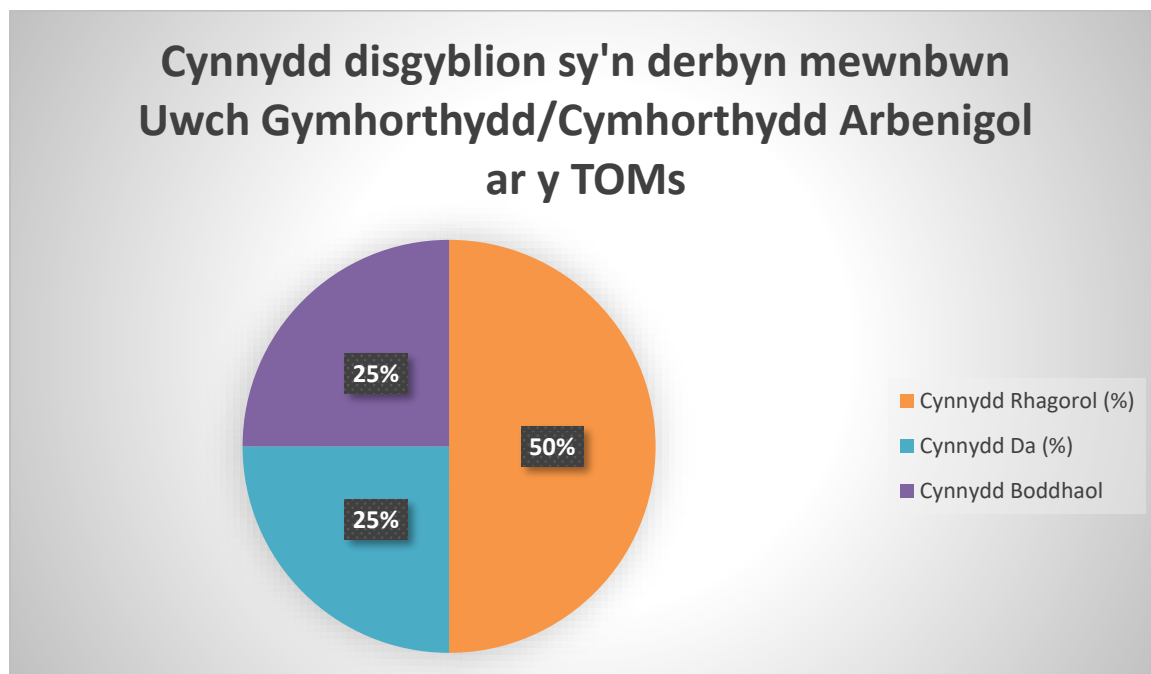
Mae 56% o'r 102 plentyn sydd yn derbyn cymorth ym Môn ar hyn o bryd wedi derbyn mewnbwn gan Athrawon Arbennigol. Mae pob un o'r disgyblion hynny wedi gwneud cynnydd fel y dangosir yn y graff isod:

Cynnydd disgyblion sy'n derbyn mewnbwn Athrawon Arbennigol ar y TOMs

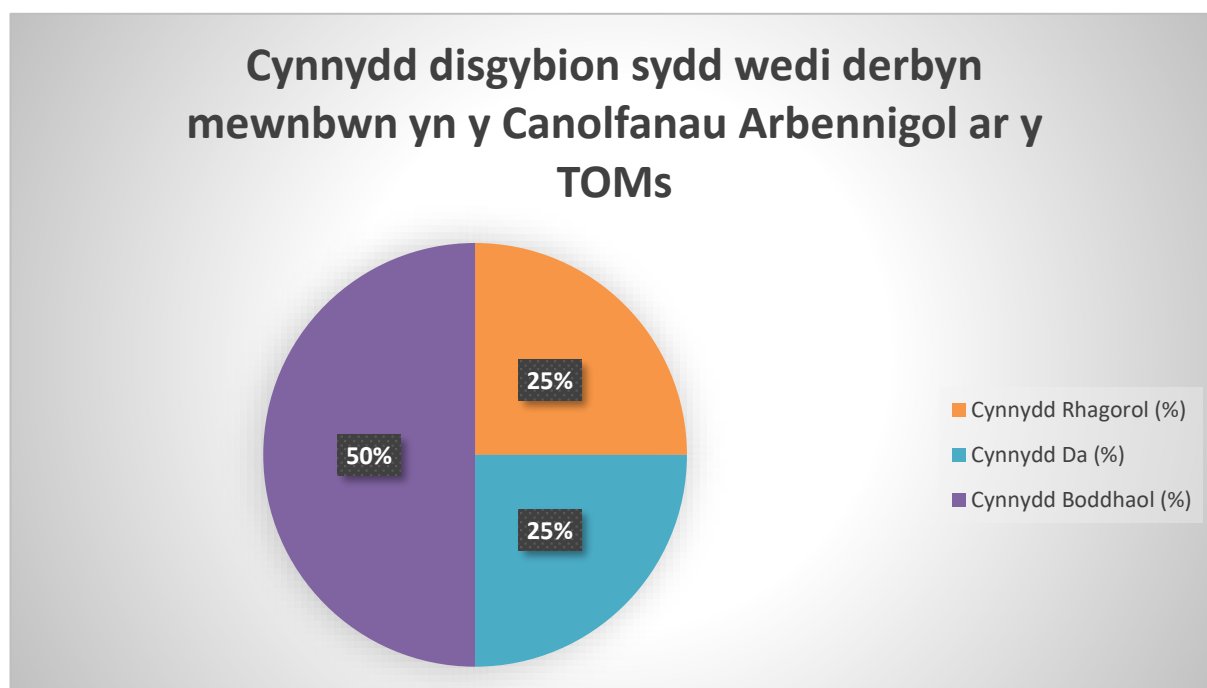
Cynnydd disgyblion sydd wedi derbyn mewnbwn Uwch Gymhorthydd/ Cymhorthydd Arbenigol

Mae 28% o'r 102 plentyn yn derbyn mewnbwn Uwch Gymhorthydd/Cymhorthydd Arbenigol. Mae pob un o'r disgyblion hynny hefyd wedi gwneud cynnydd fel a ganlyn:

Cynnydd disgyblion sydd wedi derbyn mewnbwn yn y Canolfannau Arbenigol

Mae 16% o'r 102 plentyn wedi derbyn mewnbwn yn y Canolfannau Arbenigol. Mae pob un o'r disgyblion hynny hefyd wedi gwneud cynnydd fel a ganlyn:

Defnydd data yn y dyfodol

Mae pob disgybl sy'n cael eu derbyn o'r newydd i'r gwasanaeth yn cael eu mesur cyn ymyrraeth yn awr, sy'n golygu y bydd gennym sampl lawr mwy ar gyfer mesur effaith ein hymyraethau o hyn ymlaen. Mae'r data yma yn ein galluogi i ddeall yn well pa fath o gefnogaeth sydd fwyaf effeithiol i'r plant a

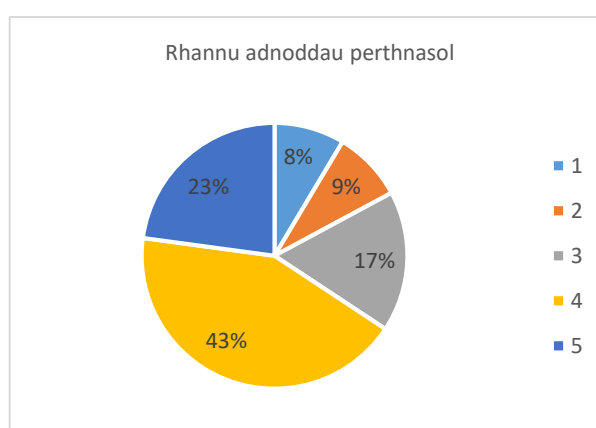
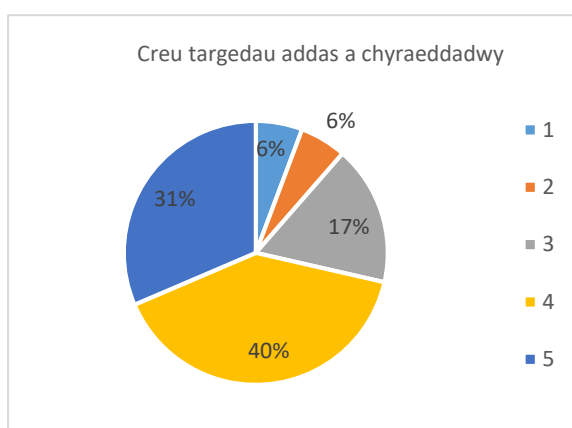
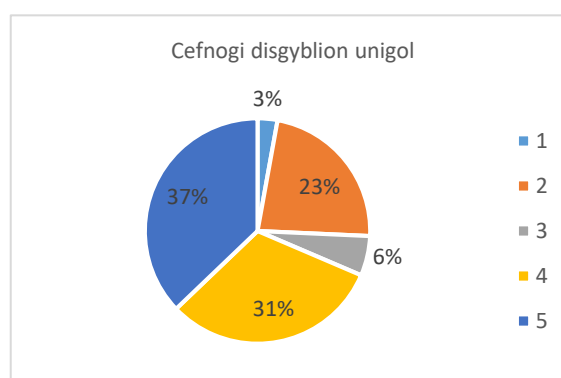
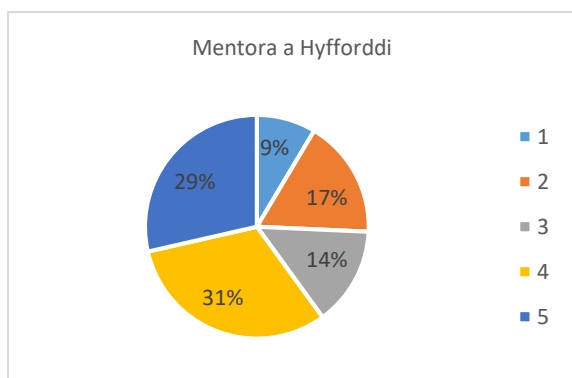
Llwyddiannau hyd yma:

1. Sefydlu gwasanaeth o'r newydd ym Môn - nid oedd Gwasanaeth Cyfathrebu a Rhyngweithio yn bodoli ym Môn hyd at Fedi 2017.
2. Sefydlu ac agor Canolfan Arbenigol yn Llandegfan ar gyfer plant sydd angen mewnbwn arbenigol cyfathrebu a lleferydd
3. Sefydlu partneriaeth cydweithio agos gyda Therapyddion Iaith a Lleferydd ar draws yr Ynys.

Tri phwynt o'r Cynllun Busnes

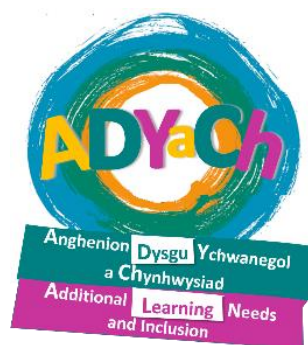
- *Parhau i ddatblygu a gwella ein mesuryddion i ddangos effeithiolrwydd ein Gwasanaeth*
- *Cynnig hyfforddiant ar y cyd a Therapyddion Iaith a Lleferydd a Seicolegwyr Addysgol i holl ysgolion Môn - creu ysgolion Cyfathrebu Gyfeillgar*
- *Adolygu Meini prawf -yn sgil newidiadau cenedlaethol yn y maes Cyfathrebu a Rhyngweithio. Sicrhau bod y gwasanaeth yn dryloyw gyda mynediad achosion a chau achosion.*

Adborth yr Ysgolion - Gwynedd ac Ynys Môn

Dadansoddiad

- 74% yn fodlon, hapus neu hapus iawn gyda mentora a hyfforddi gan y Gwasanaeth
- 74% yn fodlon, hapus neu hapus iawn gyda'r ffordd mae'r Gwasanaeth yn cefnogi disgyblion unigol
- 88% yn fodlon, hapus neu hapus iawn fod y gwasanaeth yn creu targedau addas a chyraeddadwy
- 83% yn fodlon, hapus neu hapus iawn fod y gwasanaeth yn rhannu adnoddau perthnasol

Gwasanaeth Synhwyrdd a Meddygol

Cyfraniad i adroddiad Sgriwtini - Gwasanaeth Synhwyrdd a CMedd

Niferoedd Staff

Uwch Athrawes 1
Athrawon Arbenigol 5.1
Uwch Gymhorthyddion 4
Cymhorthydd Arbenigol 1

Staffio Môn

Uwch Athrawes Synhwyrdd / Cmedd 1

Gwasanaeth Corfforol / Meddygol

Athrawes Arbenigol 1
Uwch Gymhorthydd Arbenigol 1
Asesydd Risg 1

Gwasanaeth Synhwyrdd Nam Clyw

Athrawes arbenigol Nam Golwg 2
Athrawes Nam Golwg dan hyfforddiant 0.4
Uwch Gymhorthyddion Nam Golwg (Lefel 4) 2

Gwasanaeth Synhwyrdd Nam Golwg

Athrawes arbenigol Nam Clyw 1.7
Uwch Gymhorthydd arbenigol Nam Clyw (Lefel 4) 1
Cymhorthydd arbenigol Nam Clyw (Lefel 3) 1

Nod y Gwasanaeth

Nòd y gwasanaeth synhwyrdd/CMedd yw sicrhau **mynediad i addysg a'r cwricwlwm** i ddisgyblion sydd wedi derbyn diagnosis meddygol o nam Synhwyrdd neu gorfforol/meddygol. Drwy weithio'n aml asiantaethol gyda'r sector iechyd rydym yn cefnogi'r disgyblion, eu rhieni a'r ysgolion i sicrhau fod pob disgybl yn cael mynediad i addysg.

Gwasanaeth Synhwyrdd- Yn dilyn meini prawf mynediad i'n gwasanaethau synhwyrdd - rydym yn derbyn cyfeiriadau i'n gwasanaeth yn uniongyrchol o'r gwasanaeth iechyd.

Gan ddilyn canllawiau a safonau cenedlaethol y 'National Sensory Impairment partnership (Natsip) rydym yn cynnig gwasanaeth wedi ei lefelu yn yr ôl angen unigol ar gyfer pob disgybl. (lefelau ymyrraeth o A I Ch)

Gwasanaeth CMEDD.- Derbynnir cyfeiriadau i'r gwasanaeth CMedd yn uniongyrchol o'r gwasanaeth iechyd neu gan ysgolion drwy'r fforymau ardal.

Pennir lefel ymyrraeth y gwasanaeth CMEDD wrth asesu angen y disgybl unigol yn ogystal ag angen yr ysgolion sy'n cefnogi'r disgybl .

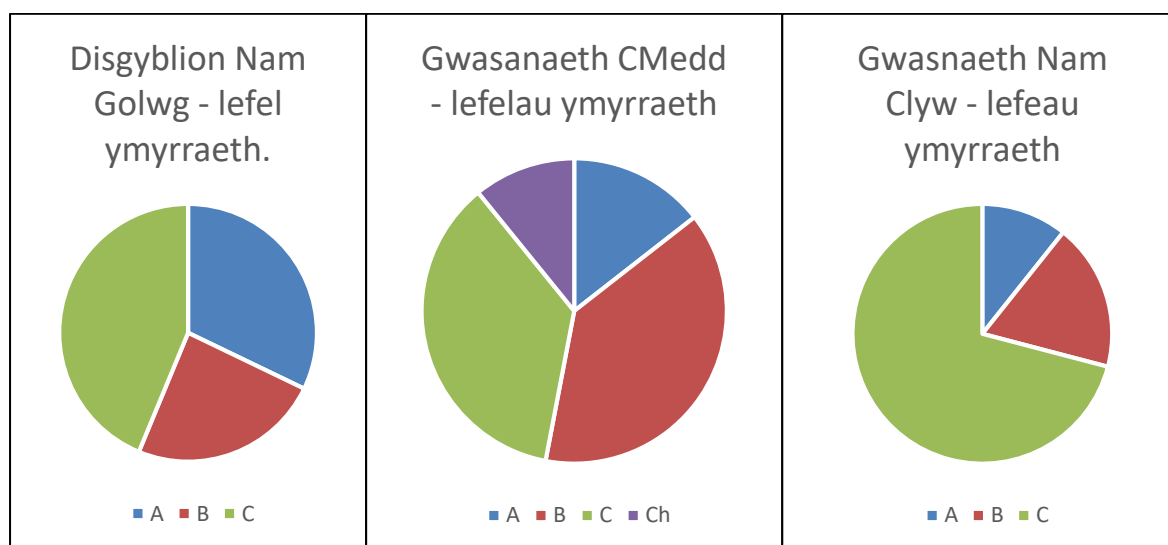
*Gweler atodiad 1 am fanylion pellach.

Gwybodaeth gefndirol:

Nifer o ddisgyblion yn agored i'r gwasanaeth Medi 2018 Nifer o ddisgyblion yn agored i'r gwasanaeth	Nam Clyw	Nam Golwg	CMedd
	199	154	166

Canran cyfanswm achosion sy'n agored i'r Gwasanaeth %	Nam Clyw	Nam Golwg	CMedd
Gwynedd	65 %	57 %	59 %
Môn	35 %	43 %	41 %

Lefel ymyrraeth y gwasanaethau - Disgyblion Prif lif yn unig - dim yn cynnwys cyn ysgol, ysgolion arbennig na disgyblion ddim mewn addysg ar hyn o bryd .

Fel gwasanaeth Synhwyrdd/ CMEDD rydym yn cynnig :

	Gwasanaeth Synhwyrdd	Gwasanaeth CMedd
Asesiadau	Asesiadau safonol ar lawr dosbarth clyw (gwrando) a Golwg . Gwybodaeth yn cael ei rannu ac adran iechyd.	Asesiadau o allu corfforol plant i ddefnyddio offer gwahanol ac unrhyw addasiadau sydd eu hangen.

	Asesiadau iaith a Chyfathrebu.	
	Asesiadau safonedig addysgol yn ôl yr angen unigol	
	Asesiadau acwstig- stafell ddysgu	Asesiadau MACS I blant efo Cerebral Palsy ar y cyd efo ieched.
	Asesiadau di safonedig - arsylwadau, .Cofnodion datblygiadol	Asesiadau di safonedig – arsylwadau, cofnodion datblygiadol
	Asesiadau Sgiliau Meddal,- ,Defnydd o offer arbenigol , lles y plentyn a chyfathrebu	Asesiadau Sgiliau Meddal,- Defnydd o offer arbenigol a lles y plentyn
	Monitro a thracio cynnydd Annibyniaeth/Hyder	.Monitro a thracio cynnydd Annibyniaeth/Hyder
	Arsylwadau -Rhyngweithio cymdeithasol gyda chyfoedion/ oedolion	Arsylwadau -Rhyngweithio cymdeithasol gyda chyfoedion/ oedolion
Dysgu uniongyrchol/ cefnogi disgyblion	Dysgu 1:1 ee. Geirfa, darllen , Gwybodaeth - bydd eu cyfoedion wedi dysgu hyn yn ddiymwybod (incidental learning)	
	Cyn ag ôl diwtora cwricwlwm l gefnogi geirfa /cysyniadau newydd	
	Modelu i gymorthyddion ac athrawon	Modelu strategaethau i gymhorthyddion ysgol - Ymyrraeth ar gyfer plentyn unigol.
	Hyfforddi i ddefnyddio Technoleg yn hyderus ee 'low vision aids' teclynau clyw . Monitro a thracio defnydd	Hyfforddi i ddefnyddio Technoleg yn hyderus ee AAC, Eye Gaze, defnydd o switches cyfathrebu, Tobii, Dragon Dictate, TrueType
	Tiwtora 'touch typing'	
	Dysgu braille (Cymraeg a Saesneg) / arwyddo (Sign supported Saesneg /Cymraeg)	Pecyn hyfforddiant sydd wedi ei deilwrio ar gyfer unigolyn/ unigolion mewn ysgol. Rhannu strategaethau penodol i anghenion y disgybl.
	Cefnogaeth i ymdopi ag unrhyw golled clyw/Golwg- dysgu strategaethau dydd i ddydd	Cefnogaeth i ymdopi ag unrhyw golled gorfforol, dysgu strategaethau dydd i ddydd
		Cefnogaeth emosiynol i staff ysgol/cymorthyddion sydd yn gweithio efo plant efo bywyd cyfyngol/sydd yn dirywio/colli gallu corfforol er mwyn sicrhau eu bod hwy yn gallu cefnogi'r plant o ddydd i ddydd.
	Cefnogaeth ar lawr y dosbarth	Cefnogaeth ar lawr y dosbarth
	Cefnogaeth bersonol / emosiynol - monitro a thracio lles y disgybl.	
	Gwaith grŵp bach - ee i ddatblygu sgiliau cymdeithasol	Gwaith grŵp bach - ee i ddatblygu sgiliau cymdeithasol ee Talkabout

Offer Arbenigol	Darpariaeth yn dilyn asesiad o offer arbenigol ee offer chwyddo,/ offer gwrando	Darpariaeth yn dilyn asesiad o offer arbenigol
	Asesu/ Treialu addasrwydd offer	Asesu/ Treialu addasrwydd offer
	Gwirio offer monitro defnydd-rhannu Gwybodaeth ac iechyd	Gwirio offer monitro defnydd-rhannu Gwybodaeth ac iechyd
Hyfforddiant	Sesiynau ymwybyddiaeth - hyfforddiant i staff, cyfoedion, rhieni. Rhannu strategaethau	Sesiynau hyfforddiant codi ymwybyddiaeth Anawsterau Corfforol a Meddygol. Rhannu strategaethau
		Cydlynu a chyd gyflwyno hyfforddiant iechyd ar gyfer ee clefyd siwgr, epilepsi, catheter, rhaglen physio, rhaglen Therapi Galwedigaethol ar gyfer cymorthyddion sy'n cefnogi disgyblion CMEDD ar lawr dosbarth
	Hyfforddiant ar ddefnydd o offer arbenigol	Hyfforddiant ar ddefnydd o offer arbenigol
Cynghori	Rhannu unrhyw wybodaeth iechyd gyda'r ysgol.	Rhannu unrhyw wybodaeth iechyd gyda'r ysgol.
	Cynghori staff ysgolion ar – Strategaethau ysgolion cynhwysol	Cynghori staff ysgolion ar - hygyrchedd- sut i sicrhau cynhwysiad plentyn ym mhob agwedd o fywyd ysgol mewn modd diogel.
	Mynychu a chyfrannu mewn clinigau iechyd er mwyn rhoi gogwydd addysg ar achosion	Mynychu a chyfrannu mewn clinigau iechyd er mwyn rhoi gogwydd addysg ar achosion
	Addasiadau i'r cwricwlwm, cynllunio gwersi, Adnoddau, rheoli cefnogaeth darpariaeth	
	Addasiadau / mynediad i arholiadau	Addasiadau / mynediad i arholiadau.
	Cynghori ar Strategaethau penodol awdiolegol/ Golwg	Addasiadau i'r cwricwlwm, creu a rhannu adnoddau, rheoli cefnogaeth darpariaeth
	Amgylchedd dysgu saff/addas	Amgylchedd dysgu saff/addas
	Cefnogaeth i deuluoedd	Cefnogaeth i deuluoedd efo gwahanol agweddau - cyn ysgol, cyfnodau trosiannol, gadael ysgol.
Cyfarfodydd ag adolygiadau	Cynllunio ag adolygu ar gyfer - rhieni i gynnig cyngor a chefnogaeth, CDU, blynyddoedd cynnar, disgyblion LAC , trosglwyddo a chyfarfodydd aml asiantaethol.	Cynllunio ag adolygu ar gyfer - rhieni i gynnig cyngor a chefnogaeth, CDU, blynyddoedd cynnar, disgyblion LAC , trosglwyddo a chyfarfodydd aml asiantaethol.
	Cyfrannu/ Mynychu at gyfarfodydd proffesiynol amlasiantaethol.	Cyfrannu/ Mynychu at gyfarfodydd proffesiynol amlasiantaethol.
	Mynychu asesiadau iechyd yn ôl yr angen.	Mynychu ysbytai all sirol ee Alderhey pan mae angen.
Cyfrannu tuag at bolisiau	Gweithio'n draws sirol i greu polisiau arbenigol Nam Synhwyrdd.	Cyd weithio efo Uwch Swyddogion I gyfrannu tuag at Bolisiau ee Meddyginiaethau, Hygyrchedd,

Sirol/Gwaith proffesiynol		
Asesiadau Risg		Cynnal Asesiadau Risg Symud a Thrin Pobl ar blant mewn ysgolion Prif Lif ac Arbennig. Hyfforddi ar offer Symud a Thrin
		Cynorthywo Ysgolion hefo Asesiadau Risg

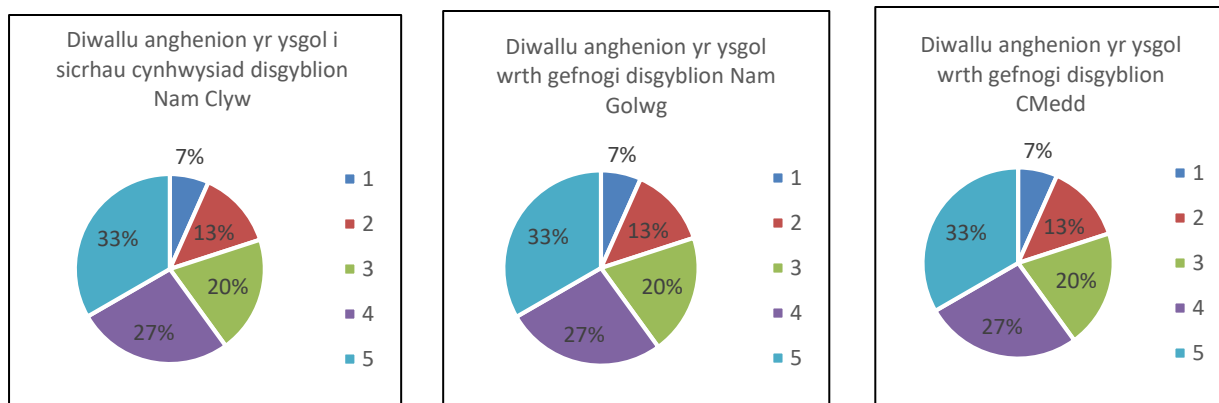
Data:

Nòd ag un o brif agweddau'r cynllun busnes y gwasanaethau synhwyrdd/ CMedd yn ystod 2017/18 oedd datblygu mesuryddion y gwasanaeth.

Rydym fel gwasanaeth bellach wedi datblygu mesuryddion y gwasanaethau unigol ac wedi casglu data gwaelodlin ar gyfer tracio cynnydd y disgyblion rydym yn eu cefnogi. Bydd y data yn ein galluogi fel gwasanaeth i gael trosolwg eang o ddatblygiad a chynnydd y **plentyn cyfan** - defnyddir Therapy Outcomes measures scale (TOMS), asesiadau Natsip, tracio lefel ymyrraeth a sgiliau meddal (lles y disgybl, cyfathrebu a defnydd unigol o offer arbenigol) yn ogystal ag asesiadau arbenigol a phenodol ar gyfer y gwasanaethau unigol ee Braille Bydd data ag unrhyw newid i'r data gwaelodlin hyn yn gyfredol Mis Mai 2019.

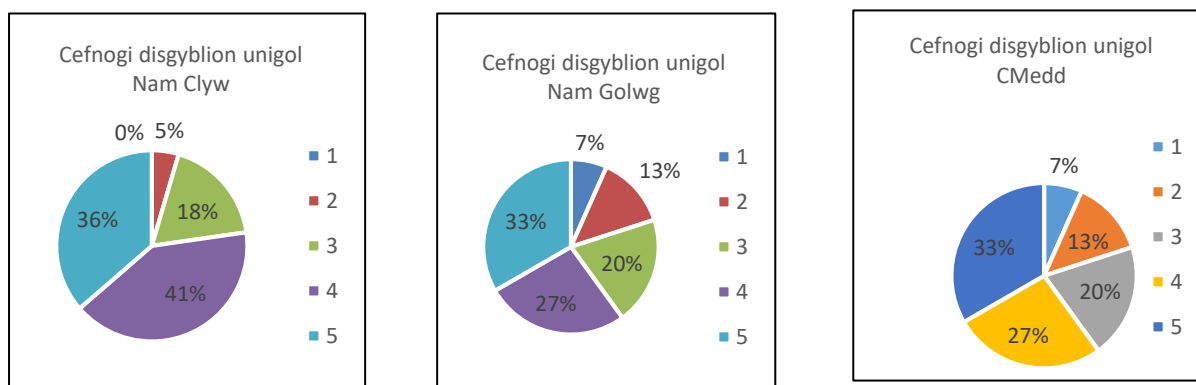
Data arolwg Boddhad y gwasanaeth ADY:

Cynhwysiad disgyblion Synhwyrdd /CMedd

- Roedd 16 allan o 21 ymateb yn hapus iawn neu hapus gyda diwallu anghenion yr ysgol i sicrhau cynhwysiad disgyblion Nam Clyw
- Roedd 18 allan o 23 yn hapus iawn neu hapus gyda diwallu anghenion yr ysgol i sicrhau cynhwysiad disgyblion nam Golwg
- Roedd 21 allan o 30 ymateb yn hapus gyda'r ffordd mae'r gwasanaeth CMEDD yn diwallu anghenion yr ysgol wrth gefnogi disgyblion .

Cefnogi disgyblion Unigol:

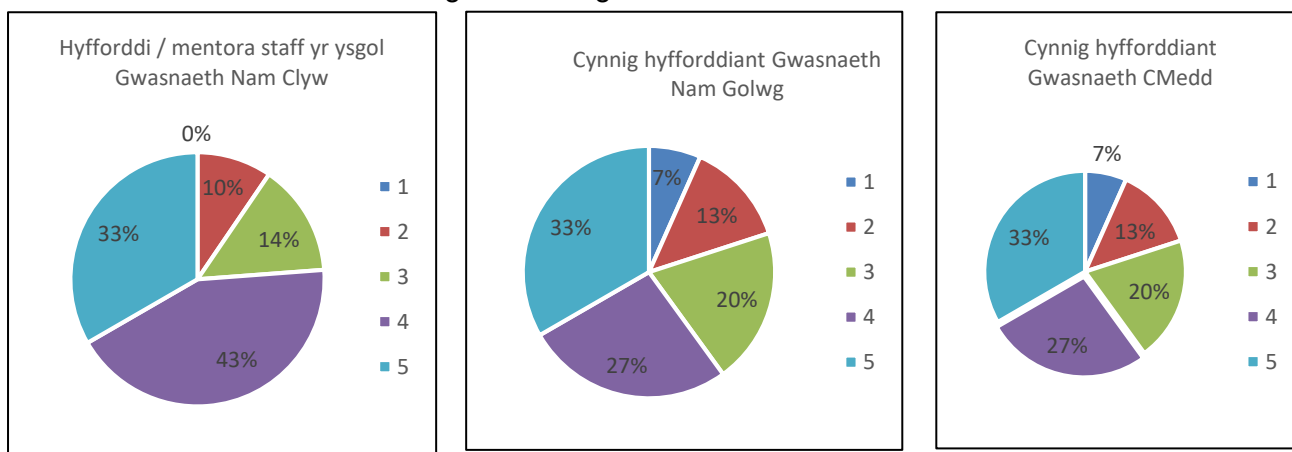
- Roedd 17 allan o 22 ymateb yn hapus iawn neu hapus gyda chefnogaeth i ddisgyblion unigol Nam Clyw
- Roedd 19 allan o 23 yn hapus iawn neu hapus gyda chefnogaeth i ddisgyblion unigol Nam Golwg
- Roedd 20 allan o 30 ymateb yn hapus gyda'r ffordd mae'r gwasanaeth yn cefnogi disgyblion unigol

Hyfforddiant :

Mae hyfforddi staff sydd yn cefnogi ein disgyblion ar lawr dosbarth yn uniongyrchol yn effeithio ar gynnydd ein disgyblion ar draws nifer o feysydd- o gynnydd addysgol i hyder personol.

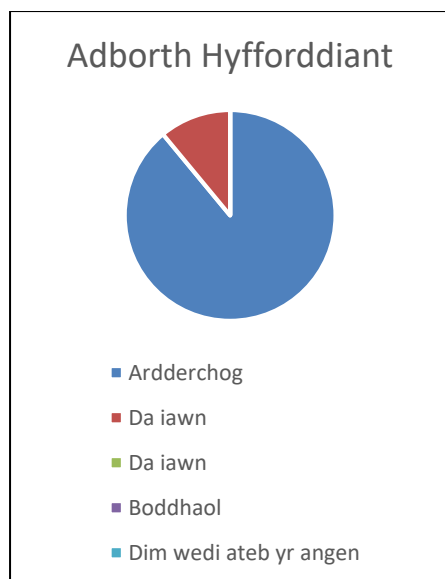
Cynnigir hyfforddiant yn ôl yr angen unigol sydd wedi'i w deilwrio ar gyfer pob disgybl / ysgol unigol.

Gweler isod ddata o Arolwg Boddhad gwasanaeth ADYACH 2018

- Roedd 16 allan o 21 ymateb yn hapus iawn neu hapus gyda hyfforddi a mentora staff ar gyfer disgyblion Nam clyw
- Roedd 18 allan o 24 yn hapus iawn neu hapus gyda'r cynigion am hyfforddiant / mentora o fewn y maes nam golwg - dim ond 1 oedd ddim yn hapus
- Roedd 21 allan o 30 ymateb yn hapus gyda'r hyfforddiant sydd ar gael gan y gwasanaeth CMedd

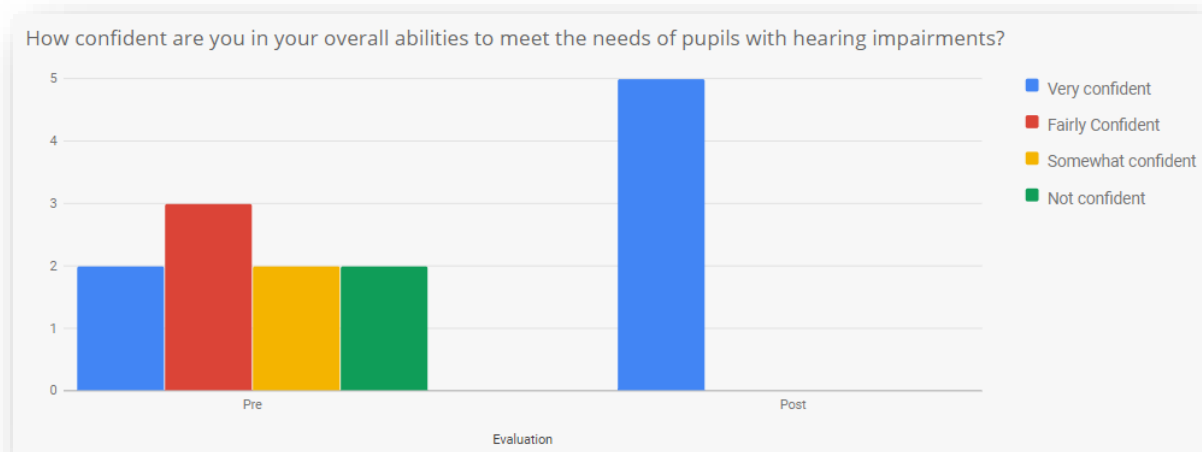
Data yn dilyn **arfarniad sesiynnau hyfforddiant** gan y gwasanaeth arbenigol. Hyfforddiant wedi ei deilwrio ar gyfer disgyblion / ysgolion unigol .

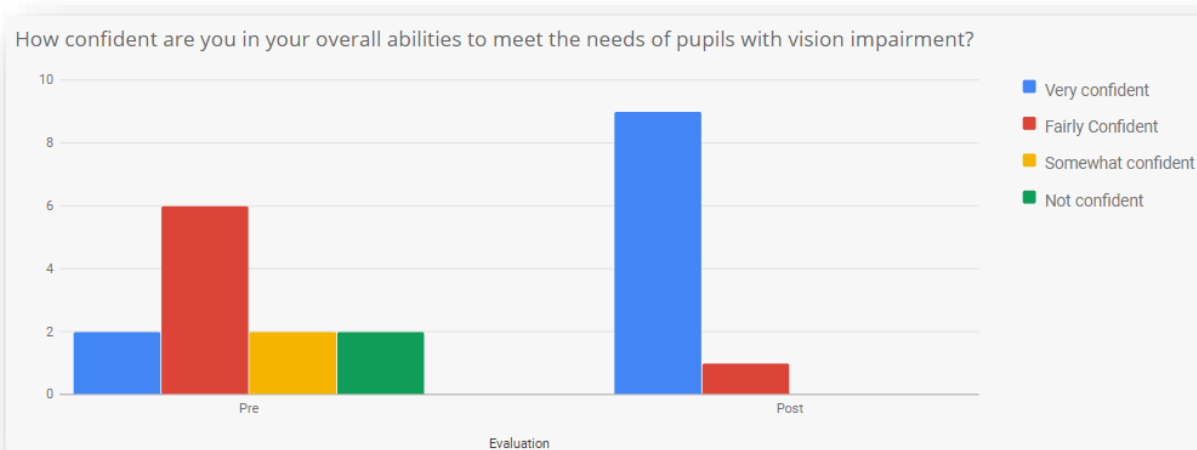

Yn ystod 2017/18 llwyddodd 5 athrawes arbenigol (Clyw a Golwg) gymhwyso fel hyfforddwyr arbenigol i arwain a mentora ar gysiau arbenigol Online Taring (OLT) - Cysiau arbenigol Nam Golwg a Nam Clyw.

Yn dilyn hyn dilynodd 45 o gymorthyddion sy'n cefnogi disgyblion dwysaf Clyw a Golwg ar draws Mon a Gwynedd gwrs arbenigol (cyfanswm o 20 awr o astudio) o fewn eu maes arbenigol.

Gweler data isod yn dangos cynydd grwp a ddilynodd yr hyfforddiant:

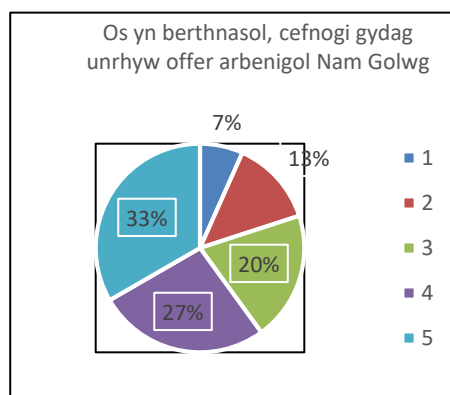
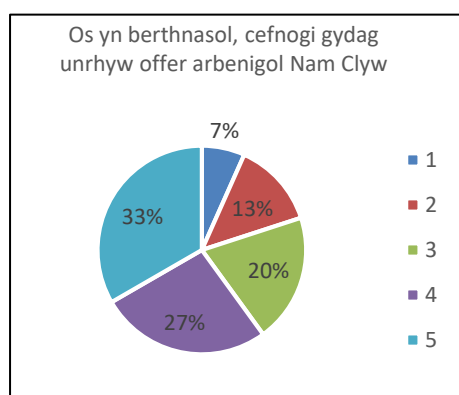
Sampl o adborth o'r cwrs - Student -I am more aware of the environmental adaptations that benefit pupils with HI, the impact a HI has on a child's social skills and relationships and on vocabulary development. It is important that strategies are put in place in order to facilitate the pupil's inclusion with peers both in and out of the classroom. I also feel more confident in interpreting the audiology reports, have a better understanding of different types of hearing loss e.g. conductive, sensorineural and the impact on speech, language and communication development. I feel more confident in setting speech and language targets for pupils with HI and how to better support them in therapy sessions.

Ein nòd fel gwasanaeth yw parhau i readru'r hyfforddiant ar draws ysgolion Môn/Gwynedd yn 2018/19

Offer Arbenigol:

Mae canran fach o'n disgyblion yn ddibynnol ar offer arbenigol i gael mynediad i'w addysg.

Gweler isod ddata o Arolwg Boddhad gwasanaeth ADYACH 2018

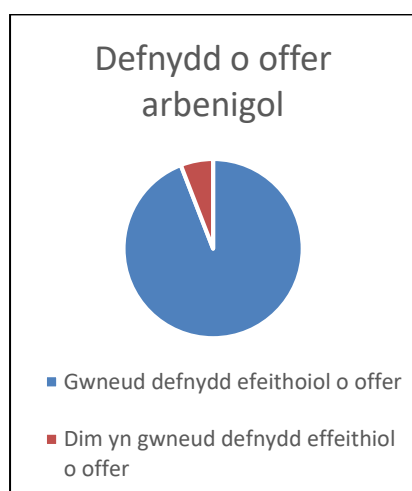

- Roedd 15 allan o 19 ymateb yn hapus iawn neu hapus gyda chefnogaeth ar gyfer unrhyw offer arbenigol Nam Clyw
- Roedd 18 allan o 23 yn hapus iawn neu hapus gyda chefnogaeth gydag offer arbenigol Nam Golwg.

Data defnydd disgyblion o offer 2017/18 :

Mae monitro ag asesu defnydd o offer arbenigol a ariennir gan yr awdurdod yn rhan hanfodol o rôl y gwasanaeth.

Gweler isod ddata i ddangos y trosolwg o ddefnydd o'r holl offer arbenigol amrywiol sydd yn cael ei ddefnyddio gan **ddisgyblion** y gwasanaeth **a'r ysgolion**.

Faint o wasanaeth mae Môn yn ei dderbyn :

Nifer o ddisgyblion yn agored i'r gwasanaeth	Nam Clyw	Nam Golwg	CMedd
	199	154	166

Canran cyfanswm achosion sy'n agored i'r Gwasanaeth %	Nam Clyw	Nam Golwg	CMedd
Gwynedd	65	57	59
Môn	35	43	41

Llwyddiannau :

Hyfforddi a chymhwyso pump o athrawon arbenigol synhwyrdd y timau fel tiwtoriaid OLT . Hyn wedi ein galluogi fel gwasanaeth i readru hyfforddiant arbenigol i gymorthyddion, sy'n cefnogi disgyblion Nam synhwyrdd o fewn ein hysgolion . Ein nòd yn 2018/19 yn cynnig y cyrsiau i un cymhorthydd o fewn pob ysgol uwchradd ym Môn a Gwynedd yn ogystal ag athrawon/cydlynwyr yn ôl angen.

Buddsoddi yn yr offer arbenigol diweddaraf ar gyfer cefnogi disgyblion Nam Golwg sydd (er mwyn cael mynediad i'r cwricwlwm) angen addasu gwaith print (chwyddo print a brailio) Sefydlu hwb canolog Nam Golwg I symleiddio'r broses o addasu gwaith.

Cyd weithio a rhannu arfer dda yn draws sirol ar draws Gogledd Cymru. Conwy a North East Wales Sensory services (NEWSS). Hyn wedi ein galluogi i gyd drefnu a rhannu'r gost o hyfforddi aelodau o staff o fewn ysgolion arbennig i ddilyn cwrs Positive lookind gan Positive eye. Ein nòd fel grŵp traws sirol gogledd Cymru yw parhau i ddatblygu cyd weithio pellach yn y dyfodol.

Cynllun Busnes :

Datblygu gwefan i'r gwasanaethau arbenigol . Mae'r adnodd cyfoes yma yn mynd i fod yn gyfle arbennig i rannu Gwybodaeth ac i gefnogi disgyblion Nam synhwyrdd a Corfforol Meddygol, eu teuluoedd yn ogystal ag ysgolion a staff sydd yn eu cefnogi o ddydd i ddydd.

Buddsoddi yn yr offer diweddaraf i addasu gwaith (chwyddo print a brailio) ar gyfer disgyblion nam Golwg (er mwyn iddynt gael mynediad i'r cwricwlwm) . Sicrhau defnydd effeithiol o'r offer i symleiddio'r broses o addasu yn ganolog.

Hyfforddi aelod o staff ar gyfer rôl arbenigol o swyddog symudedd. Bydd sefydlu'r gwasanaeth hyn o fewn y sir yn ein galluogi i asesu a chefnogi'r disgyblion yn uniongyrchol i hyrwyddo sgiliau annibyniaeth/ byw ein disgyblion Nam Golwg dwysaf.

Atodiad 1 .

Synhwyrdd

Wrth asesu angen pob plentyn , defnyddi'r 'National sensory Impairment eligibility framework'. Rhoddir ystyriaeth angen ar gyfer yr agweddau isod

- Lefel/ dwysder colled synhwyrdd
- Ffactorau ychwanegol perthnasol i'r golled synhwyrdd
- Effaith ar iaith a chyfathrebu / mynediad i'r cwricwlwm (pynciau craidd)
- Sgiliau symudedd (Nam Golwg)
- Defnydd o offer (teclynau clyw dan ofal adran iechyd)
- Angen am hyfforddiant (ysgol/staff dysgu)
- Cynhaliaeth wrth drosglwyddo
- Cefnogaeth gydag offer arbenigol a ariennir gan yr adran Addysg
- Amgylchedd dysgu'r unigolyn (amgylchedd gweledol ag acwstig)
- Effaith ar ddatblygiad personol, cymdeithasol ag emosiynol
- Cefnogaeth i'r teulu
- Yr Angen am gyd weithio aml asiantaethol.

Dynodir sgôr ar gyfer pob asesiad uchod a bydd sgôr cyfanswm yn pennu dyraniad lefel ymyrraeth ein gwasanaeth .

Grwpir pob achos i lefel A, B, C a Ch . Bydd pob disgybl yn cael eu hasesu dwywaith y flwyddyn.

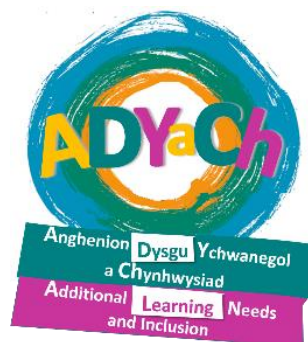
Gwasanaeth Corfforol/meddygol :

Wrth asesu angen pob plenty, rhoddir ystyriaeth angen ar gyfer yr agweddau isod

Dwyster y nam CMedd

- Amseriad y Diagnosis
- Angen am hyfforddiant/ mentora- cefnogi staff
- Arweiniad i ddefnydd o offer arbenigol
- Trosglwyddo
- Angen am gefnogaeth Bersonol/cymdeithasol/emosiynol

Categoreiddir pob achos yn ôl grŵp A,B,C,CH .

Gwasanaeth Anghenion Dysgu Penodol

Gwasanaeth Anghenion Dysgu Penodol

Niferoedd staff –

Prif Seicolegydd – Rheolaethol ers Medi 2018

Athrawon Arbenigol 3.4

Cymorthyddion Arbenigol 3.0

Staffio Mon

Mae Mon wedi derbyn mewnbwn 1 Athrawes, ac 1 Cymhorthydd Arbenigol sydd uwchlaw cyfran Mon o'r Gwasanaeth.

Nod y Gwasanaeth

Er mwyn cyrraedd at y nod hwn yr ydym fel gwasanaeth yn gosod yr amcanion canlynol;

- Rhoi ffocws clir ar ddatblygu sgiliau ysgol gyfan mewn cefnogi datblygiad llythrennedd a rhifedd ar draws yr ystod gallu, er mwyn creu awyrgylch sydd yn addas ar gyfer amrywiaeth mewn dulliau dysgu.
- Sicrhau fod prosesau a dulliau clir yn bodoli i adnabod anawsterau llythrennedd a rhifedd yn amserol.
- Sicrhau fod pob disgybl sydd â phroblemau llythrennedd a rhifedd yn derbyn ymateb graddoledig buan sydd yn cwrdd â'i anghenion.
- Sicrhau fod pob plentyn/person ifanc yn cael mynediad at gwricwlwm llawn ac addas.
- Sicrhau fod rhieni yn rhan allweddol o unrhyw ymyrraeth sydd yn cael ei gynig.

Mae'r Gwasanaeth yn:

- Cynhyrchu adnoddau parod ar ffurf pecynnau gwaith i gefnogi addysgu disgyblion ag anawsterau llythrennedd a rhifedd er mwyn ffurfio banc o adnoddau electroneg ar gyfer ysgolion.
- Arsylwi ar lawr dosbarth gan amlygu cryfderau a meysydd i'w gwella, a dulliau dosbarth cyfan.
- Modelu arfer dda drwy weithio yn uniongyrchol gyda disgyblion ar y cyd a staff yr ysgol.
- Hybu defnydd yr hyn a gyflwynwyd ac a fodelwyd fel technegau ymyrraeth yn weithredol ar lawr dosbarth.
- Cyd-weithio gyda'r Uwch Seicolegydd Addysg Anghenion Dysgu Ychwanegol Penodol ac Amhenodol i ddatblygu sail tystiolaeth yn y maes trwy prosiectau ymchwiliol.
- Modelu technegau cefnogi a dulliau ymyrraeth ar lawr dosbarth neu mewn grwpiau targedu.
- Hybu defnydd yr hyn a gyflwynwyd ac a fodelwyd fel technegau dysgu yn weithredol ar lawr dosbarth ac ar yr aelwyd.
- Cynnig cyfnod penodol o waith efo disgyblion unigol/grŵp bach

Pecynnau Ymyrraeth:

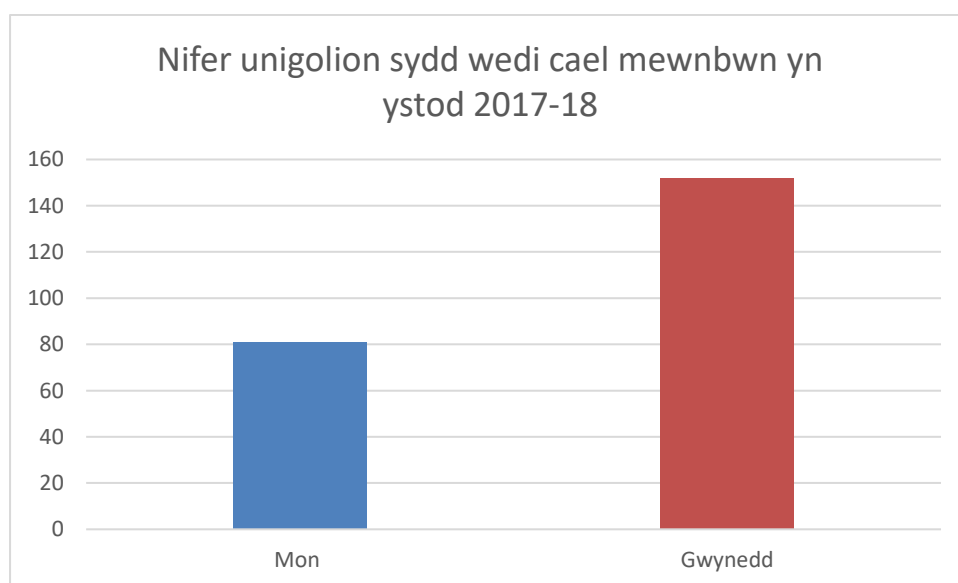
	Cyfnod Monitro	Meini Prawf Mynediad Bras
Mewnbwn C		

• Ymweliad ymgynghorol gan yr Athrawes Arbenigol i rannu Adnoddau/cynnig strategaethau amgen I ychwanegu at Fap darpariaeth yr Ysgol. • O bosib yn defnyddio asesiadau mwy arbenigol ar gyfer adnabod strategaethau addas.	• 2 ymweliad Athrawes (cychwynol ac adolygu) ac yna cau'r achos/ion • Bwydo yn ol i'r Fforwm nesaf	• Ysgolion sydd yn gallu adnabod staff i ddefnyddio'r adnoddau/cyngor • Map darpariaeth cyflawn ar gyfer ymyrraethau • Plentyn CDU Awdurdod sydd a cymorth yn ei le ond angen mewnbwn ar gyfer y cymhorthydd. • (Unigol neu grwp – sgorau safonedig is na 75, TOMs l'w gadarnhau)
Mewnbwn B		
• Ymweliad ymgynghorol gan yr Athrawes Arbenigol i rannu adnoddau/cynnig strategaethau amgen I ychwanegu at Fap Darpariaeth yr Ysgol. • Ymweliad gan y Cymhorthydd Arbenigol i fodelu strategaethau	• 2 ymweliad Athrawes (cychwynol ac adolygu) • 1-3 ymweliad Cymhorthydd Arbenigol i fodelu yn ddibynnol ar angen a chymlethdod y modelu. • Bwydo yn ol i'r Fforwm nesaf/ Trafodaeth gyda Seic Addysg yr Ysgol.	• Ysgolion sydd yn gallu adnabod staff i ddefnyddio'r adnoddau ond mae'r staff angen hyfforddiant pellach. • Plentyn CDU Awdurdod sydd a cymorth yn ei le ond angen mewnbwn ar gyfer y cymhorthydd • Map darpariaeth cyflawn o ymyrraethau • (Unigol neu grwp – sgorau safonedig is na 75, TOMs l'w gadarnhau)
Mewnbwn A (Gwynedd yn Unig o Hydref 2018)		
• Ymweliad ymgynghorol gan yr Athrawes Arbenigol i rannu adnoddau/cynnig strategaethau amgen • Mewnbwn gan y Cymhorthydd Arbenigol	• Ymweliad Athrawes bob 6 wythnos i fonitro. • Mewnbwn uniongyrchol gan y Cymhorthydd Arbenigol am floc o 12 wythnos ar y tro gan fwydo yn ol i'r Fforwm. • Uchafswm 3 bloc a bydd angen l'r Ysgol	• Angenion llythrennedd a rhifedd cymleth. • Map darpariaeth yr Ysgol yn awgrymu/dangos nad oes hyblygrwydd o ran staff ar pwynt cychwyn yr ymyrraeth.

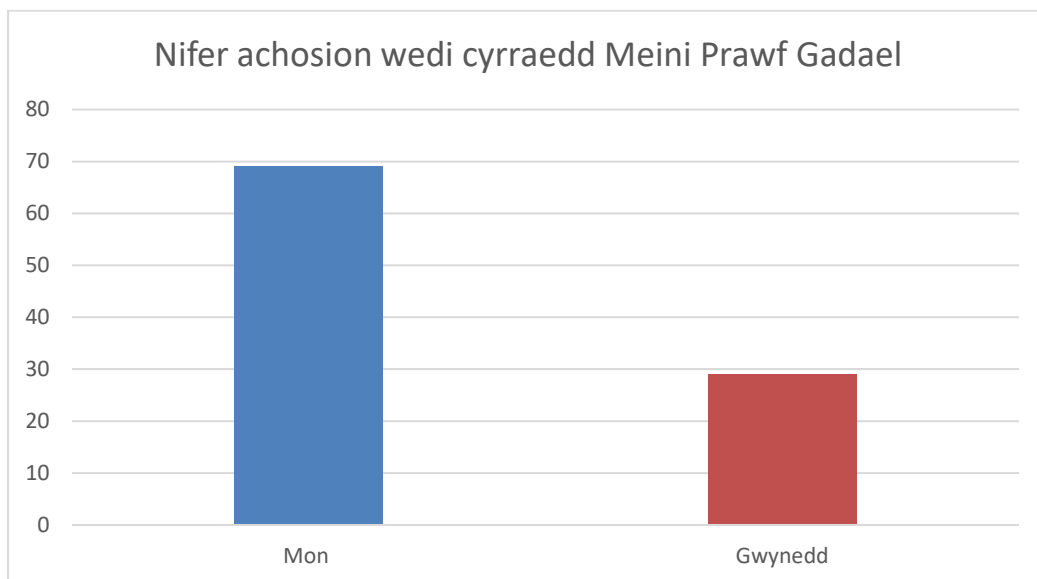
	fod yn cynllunio pwy fydd yn parhau a'r gwaith a chysgodi'r Cymhorthydd Arbenigol, yn ystod y gwaith. • Diweddaru map darpariaeth yr Ysgol. • Bwydo yn ol l'r Fforwm/Trafodaeth gyda Seic Addysg yr Ysgol	• (Unigol neu grwp – sgorau safonedig is na 75) • (TOMs – l'w gadarnhau, sgor isel ar gyfer wellbeing a participation??)
Meini Prawf Gadael Mewnbwn A – dau neu fwy o'r isod yn amlwg yn y fforwm		
• Sgorau safonedig >80 (h.y. o fewn amrediad i dderbyn mewnbwn GY) • Sgorau TOMs – cynnydd o ddau fand (e.e. 0 i 1) ar y meysydd oedd o fewn y MP • Nid yw'r person ifanc/rhieni yn dymuno i'r mewnbwn barhau/ Diffyg cynnydd mewn ymateb i'r mewnbwn (angen trafodaeth SA??) • Wedi cael 3 bloc o fewnbwn eisoes • Yr Ysgol wedi diweddaru'r map darpariaeth, ac mae'r unigolyn/grwp yn derbyn mewnbwn o ddarpariaeth datanodedig yr Ysgol – Bydd angen trafod gyda'r Swyddog Ansawdd os nad yw hyn wedi digwydd.		
Tystiolaeth Angenrheidiol		
• Sgorau Profion Safonedig (llai na 6mis oed) – Cynllun gweithredu Unigol neu Grwp yn cynnwys sgorau profion safonedig (e.e. Cymru Gyfan), Proffil Un Tudalen, Tystiolaeth GY (Map Darpariaeth, Cynlluniau Blaenorol) ayb. • TOMs yn cael ei wneud yn ystod ymweliad cyntaf yr Athrawes ac adolygu ar ddiwedd y mewnbwn ar gyfer 1 a 2, a pob 6 wythnos ar gyfer 3.		

Data 2017-18

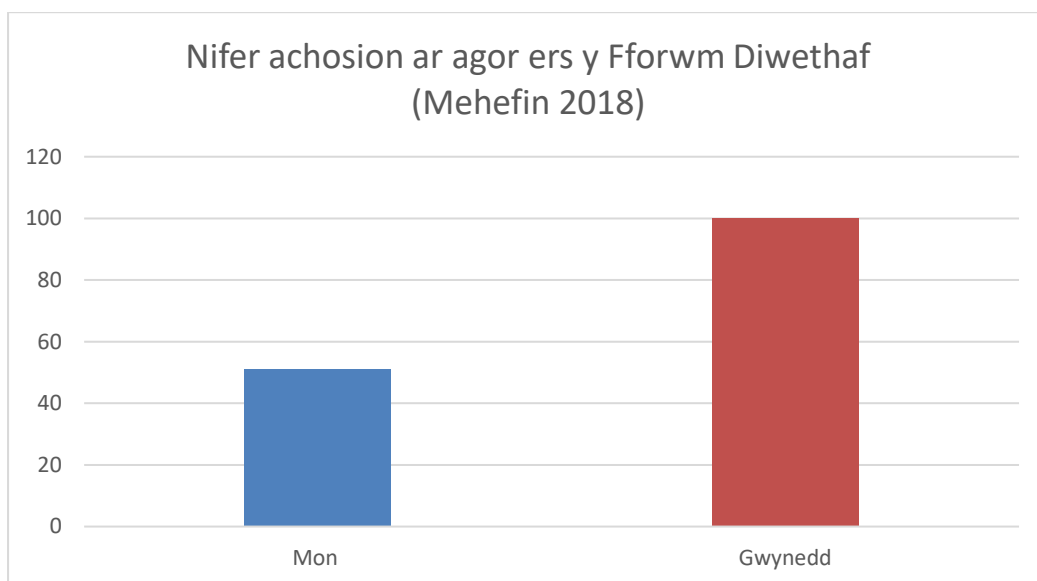
Graff 1:

Graff 2:

Graff 3:

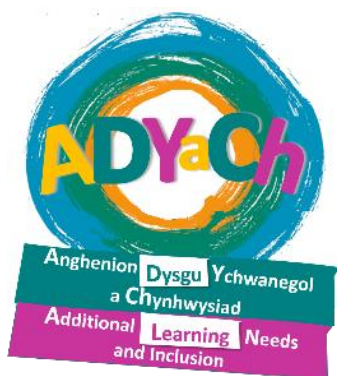

Llwyddiannau 2017-18 a Blaenoriaethau 2018-19

Llwyddiannau:

- Dwy Athrawes Arbenigol yn dilyn hyfforddiant Dyslecsia ym Mhrifysgol Bangor.
- Mireinio meini prawf y gwasnaeth – hwn yn weithredol.
- Cysoni adroddiau/ cofnodion y gwasanaeth – templedi newydd electronig wedi eu creu.

	• Sefydlu Trefn newydd ar gofnodi ymweliadau athrawon a chymorthyddion y gwasanaeth- arbed holl gofnodion yn ganolog. • System data newydd wedi'i sefydlu ar gyfer casglu data ar disgyblion ADP • Sefydlu trefn ffurfiol o adolygu'r holl achosion – cyfarfodydd gwasanaeth cyn fforymau. • Buddsoddi mewn adnoddau canolog i'r gwasanaeth. • Gwaith creu cod newydd TOMS wedi cymryd lle fel adnodd i fesur effeithlonrwydd y gwasanaeth. Hyn wedi cymryd lle mewn ymgynghoriad a'r awdur (Professor Enderby) • Datblygu a mireinio asesiad cychwynnol y gwasanaeth er mwyn gallu gosod targedau realistic ac addas. • Darparu gweithdai i rannu syniadau/ Adnoddau gyda nifer o ysgolion. • Gwasanaeth Seicoleg wedi creu Adnodd Hunan Asesu ADP ar gyfer mesur pa mor gyfeillgar ydy Ysgolion tuag at ADP.
Blaenoriaethau 2018/19:	• Diffinio mesuryddion addas i ddangos effeithlonrwydd y gwasanaeth – ehangu defnydd TOMs fel bod y set cyntaf o ddata wedi ei gasglu ar ol y Fforwm Hydref. • Cynllunio, a chreu hyfforddiant arbenigol /gweithdai mewn ADY Penodol (Llythrennedd a Rhifedd). • Datblygu Adnoddau canolog y gwasanaeth ar y cyd gyda'r Gwasanaeth Seicoleg Addysgol, ac adnabod asesiadau mwy arbenigol i'r tim ddefnyddio i gynorthwyo gwaith Ysgolion. • Ehangu cymwysterau't Tim – e.e. Cymorthyddion yn dilyn cwrs ALSA gyda Prifysgol Caerdydd. • Cydweithio gyda'r Gwasanaeth Seicoleg Addysgol i gynorthwyo Ysgolion i weithio tuag at statws Ysgolion Cyfeillgar Tuag at ADP • Ymateb i'r her o ran y Gwasanaeth Gwasanaeth rhwng Mon a Gwynedd oherwydd gwahanol fodel staffio.

Gwasanaeth Seicolegydd Addysgol

Gwasanaeth Seicoleg Addysgol

Niferoedd staff –

Prif Seicolegydd 1.0

Uwch Seicolegwyr 1.8

Seicolegwyr Addysgol 5.2 (0.6 gwag)

Nod y Gwasanaeth

Sicrhau bod yr ysgolion a'r ddarpariaeth yn arfogi'r plant a'r pobl ifanc i gyflawni'r safonau uchaf ac i feithrin y cymwysterau a'r sgiliau sy'n eu galluogi i fyw a ffynnu'n lleol.

Mae'r Gwasanaeth Seicoleg Addysgol yn cyd-weithio ag ysgolion Gwynedd ag Ynys Môn i hwyluso ymateb addas a rhesymol pobl ifanc sydd yn profi anawsterau dysgu ychwanegol, yn rhan o Dîm ADY, Lles a Chynhwysiad, lle bo'r anghenion yma yn effeithio ar fynediad yr unigolion i'r cwricwlwm a/neu lles.

Mae mynediad at y Gwasanaeth trwy gyfarfod cynllunio gyda'r ysgol a'r dalgylch, yn hytrach na trwy Fforwm neu banel, oherwydd natur amrywiol lefel yr ymyrraeth.

Mae'r Gwasanaeth yn cynnig:

- Hyfforddiant mewn swydd ar ystod o bynciau:
Er Enghraifft ELSA, Meddylfryd twf, Ymwybyddiaeth Ofalgar, Gorbryder, Dulliau Ysgol Gyfan a mwy penodol ar gyfer ADY Penodol/Dyslecsia, Ymlyniad a Trawma Datblygiadol, Anhawsterau Cyfathrebu a Rhyngweithio.
- Ymyraethau Grwp/Unigol Therapiwtig
- Cynnal prosiectau ymchwil
- Ymgynghori ar lefel disgybl unigol (gan gynnwys asesiadau pellach o anghenion ble yn briodol)
- Defnydd o ddulliau Cynllunio sydd yn Canolbwyntio ar yr Unigolyn
- Goruchwyliaeth/sesiynau trafod ar gyfer staff

Dros y flwyddyn 2017-18 bu i'r gwasanaeth wneud newidiadau i'r model darparu er mwyn gwneud defnydd mwy effeithiol o Adnoddau. Mae datblygu modelau gwahanol o weithredu yn galluogi'r Gwasanaeth i uwch-sgilio staff mewn modd mwy effeithiol, a chynyddu'r gallu i ddarparu ymyrraethau therapiwtig ar lefel uwch (e.e. CBT, Ymwybyddiaeth Ofalgar, Theraplay).

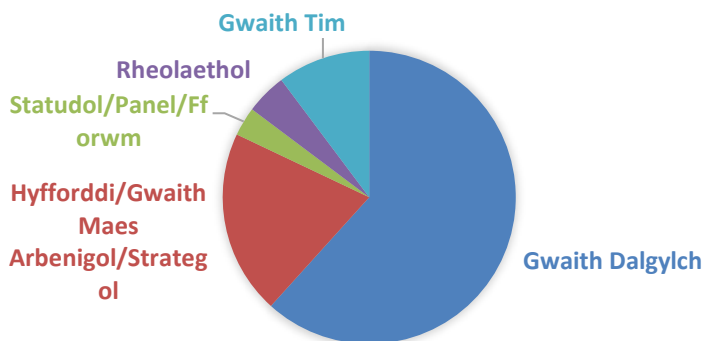
Yn Ystod y flwyddyn Academaidd bu i'r Gwasanaeth ddarparu Cyfarfodydd Dalgylch ymhob dalgylch, o leiaf dair gwaith y flwyddyn. Mae'r cyfarfodydd hyn yn gyfle i Gydlynwyr ddod at eu gilydd i dderbyn hyfforddiant, ymgynghori grwp (trafodaeth achos), a rhannu arfer dda.

Sut mae'r Gwasanaeth wedi cael ei ddefnyddio yn y Flwyddyn 2017-18:

Mae'r Siart 1 isod yn nodi beth ydy defnydd amser y gwasanaeth yn ei gyfanrwydd, gan gynnwys gwaith rheolaethol a strategol y P.S.A.

Siart 1: Gwaith y Tîm Seicoleg yn ei gyfanrwydd yn ystod Tymor yr Hydref 2017

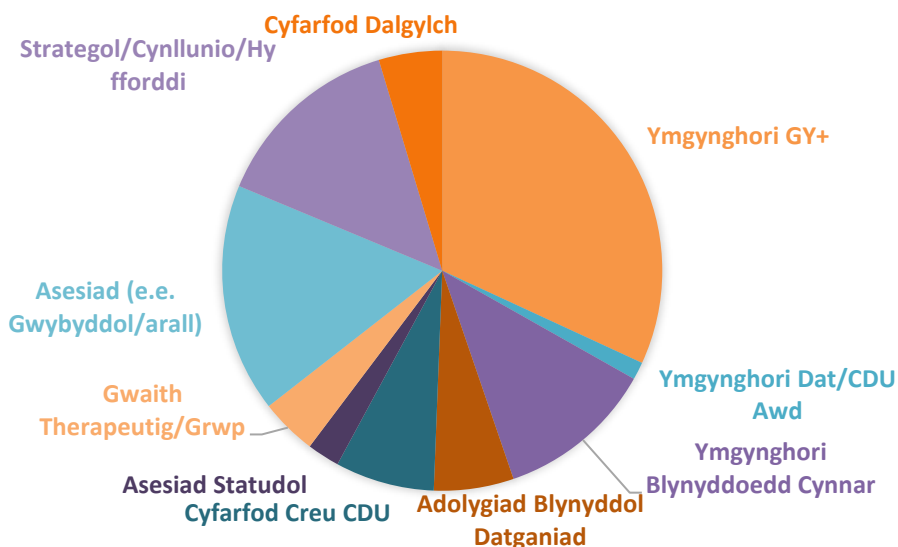
GWAITH Y TIM SEICOLEG YN EI GYFANRWYDD YN YSTOD 2017/18

Mae Siart 2 yn manylu ar y defnydd amser o fewn yr amser sydd wedi ei gynnig i'r Dalgylch.

Siart 2: Defnydd o Amser y Seicolegydd o fewn Gwaith Dalgylch

SIART 2: DEFNYDD AMSER DALGYLCHOL Y GWASANAETH SEICOLEG ADDYSGOL

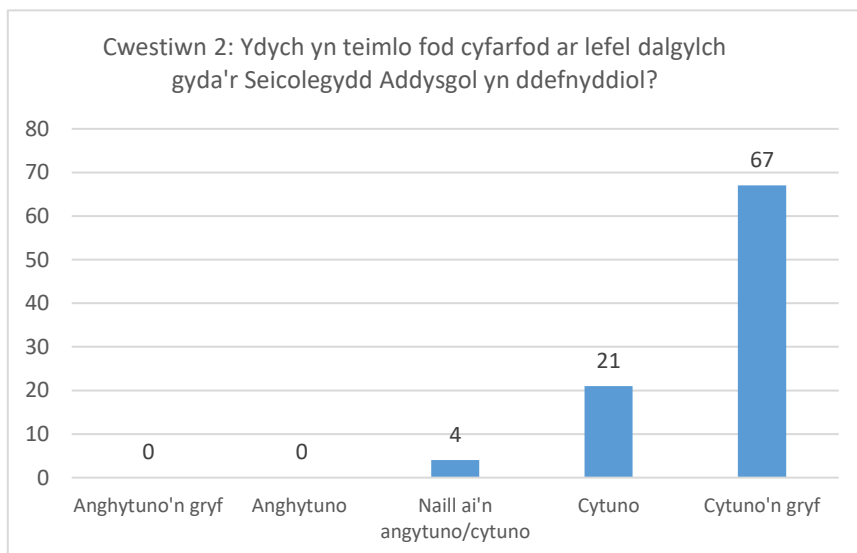
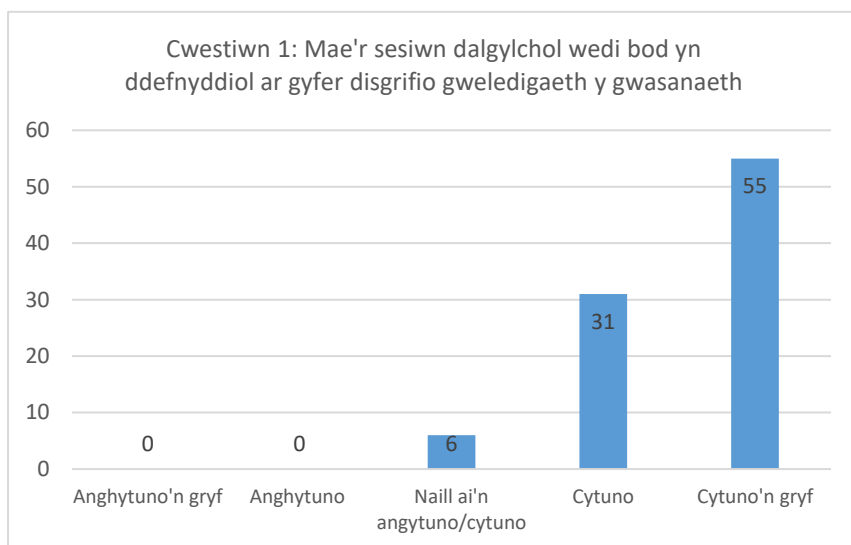
Mae'r gwybodaeth yn y siartiau hyn yn bwydo i gynllunio datblygu'r Gwasanaeth, ac er fod y data yma yn dangos cynnydd yn y gwaith ataliol (Ymgynghori GY+, Gwaith Hyfforddi a strategol, a gwaith Therapeutig) bydd angen ffocysu pellach ar hyn drwy wella trefn blaenoriaethau Ysgolion.

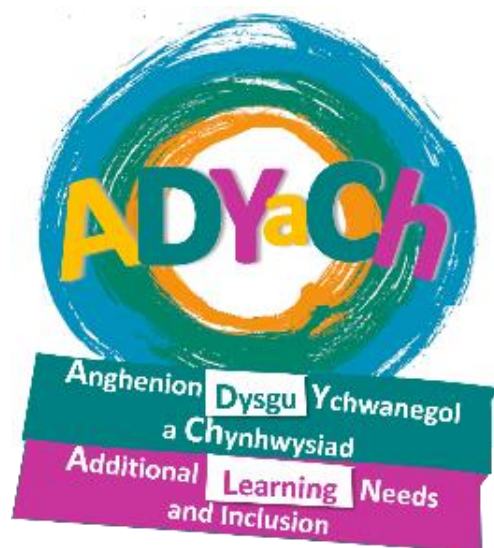
Llwyddiannau 2017-18 a Blaenoriaethau 2018-19

Llwyddiannau:	• Cynnal cyfarfodydd Dalgylch rhwng Seicolegydd Dalgylch a Chydlynwyr wedi bod yn gam positif iawn. Gweler Siart 3 am grynodedb arfarniadau Cydlynwyr o'r sesiynau dalgylch. Mae'r Swyddogion Ansawdd yn mynychu pob sesiwn hefyd. • Mae'r drefn rhannu amser wedi ei newid yn golygu fod Dalgylch yn derbyn dyddiau o amser Seicolegydd ar sail fformiwla yn hytrach na sesiynau fesul Ysgol. Mae'r fformiwla ei hun yn seiliedig ar boblogaeth. Mae hyn wedi golygu fod posib cynnig hyblygrwydd a defnydd gwell o amser er mwyn ymateb i angen yn y Dalgylch. • Mae rolau'r Uwch Seicolegwyr a Seicolegwyr mewn meysydd arbenigedd a gwaith strategol wedi datblygu. Mae'r gwaith llunio'r Strategaeth Hyfforddiant ar gyfer y meysydd wedi cychwyn mewn cyd-weithrediad a thimau eraill: e.e. Uwch Seicolegydd yn arwain y prosiect Ysgolion sy'n Annog (Nurture), Uwch Seicolegydd yn arwain ar ddefnydd TOMs ac Addasu Meini Prawf ar gyfer y maes Cyfathrebu a Rhyngweithio ac yn cryfhau cyswllt gyda'r Llwybr Niwroddatblygiadol er mwyn hwyluso'r broses asesu. • Dangosir y data yn Siart 1 a 2 fod cyfran fawr o amser y Tîm yn mynd ar waith Gweithredu Ysgol a Mwy ac Ataliol o fewn Ysgolion. Mae Siart 3 yn manylu yn fwy ar sut y defnyddiodd y Dalgylchoedd yr amser. Gweler fod cyfran fach yn mynd ar waith Statudol erbyn hyn. Gweler hefyd fod yr amser Hyfforddi a Chynllunio yn ychwanegu at y gwaith ataliol. • Mae'r Tîm wedi derbyn hyfforddiant sydd yn galluogi ystod ehangach o fewnbwn Therapiwtig a Strategol. • Hyfforddiant ac Offeryn Hunan Asesu Ysgol ar gyfer y Maes ADP yn cael ei ddatblygu • Hyfforddiant Ysgolion sydd yn Gyfeillgar tuag at Gyfathrebu hefyd yn cael ei ddatblygu.
Blaenoriaethau 2018/19:	• Casglu ehangach ar Ddata'r Tîm er mwyn adrodd ar effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd mewn modd mesuradwy Mae'r Gwasanaeth wedi dilysu'r defnydd o Therapy Outcome Measures (TOMs) ar gyfer mesur cynnydd. Mae'r dull yma o fonitro cynnydd yn awr yn barod i'w ddefnyddio ar draws meysydd (yn flaenorol dim ond yn y Maes Cyfathrebu a Rhyngweithio mae TOMs wedi cael ei ddefnyddio). Bydd modd adrodd ar gynnydd unigolion yn fuan oherwydd hyn. • Datblygu pellach ar y Strategaeth Hyfforddiant

	• Datblygu pellach rôl y Tîm a'r gwasanaeth sydd yn gallu cael ei ddarparu, ym maes Cynhwysiad a Lles (e.e. Gwaith Therapiwtig, Hyfforddiant) • Datblygu trefn a pholisi mynediad at y Gwasanaeth sydd yn fwy addas • I'r Tîm fod yn darparu gwasanaeth mwy addas ar gyfer y sector blynyddoedd cynnar • Datblygu rôl y Tîm a'r gwasanaeth sydd yn gallu cael ei ddarparu, ym maes Cyfathrebu a Rhyngweithio • Datblygu sgiliau Ysgolion mewn ymateb a darparu ar gyfer ADY Penodol
--	---

Siart 3: Gwerthusiad o Sesiynau Dalgylch y GSA

Gwasanaeth Cynnal Ymddygiad

Gwasanaeth Cynnal Ymddygiad

Niferoedd Staff

Arweinydd Addysg Gynhwysol	1
Uwch athro/awes Ymyrraeth Gynnar	1
Athrawon Arbenigol Cynnal Ymddygiad	6
Uwch gymorthyddion arbenigol ymddygiad	4
Cymorthyddion Arbenigol Ymddygiad	3
Cymorthyddion Ymddygiad	4
Swyddog Lles Cynhwysiad	1
Swyddogion Cynhwysiad (P25)	7
Swyddogion Cynhwysiad Plant Sâl	2

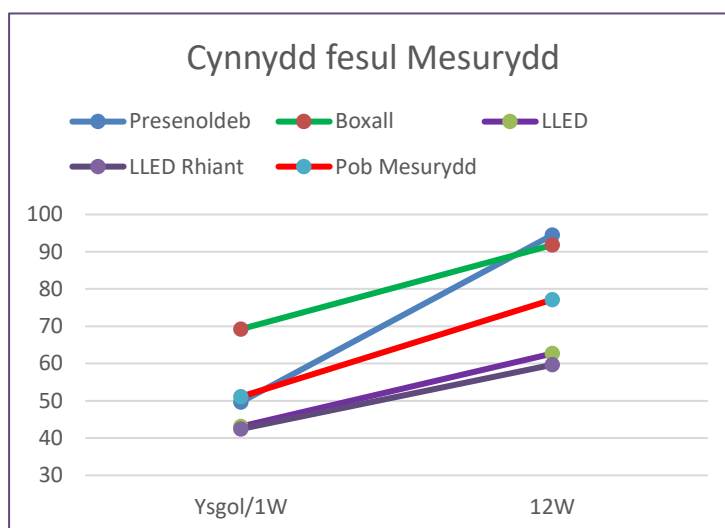
Staffio Môn

Arweinydd Addysg Gynhwysol	0.5
Uwch athro/awes Ymyrraeth Gynnar	0.4
Athrawon Arbenigol Cynnal Ymddygiad	1
Uwch gymorthyddion arbenigol ymddygiad	1
Cymorthyddion Arbenigol Ymddygiad	1
Cymorthyddion Ymddygiad	1
Swyddog Lles Cynhwysiad	0.5
Swyddogion Cynhwysiad (P25)	3
Swyddogion Cynhwysiad Plant Sâl	0.8

Nod y Gwasanaeth

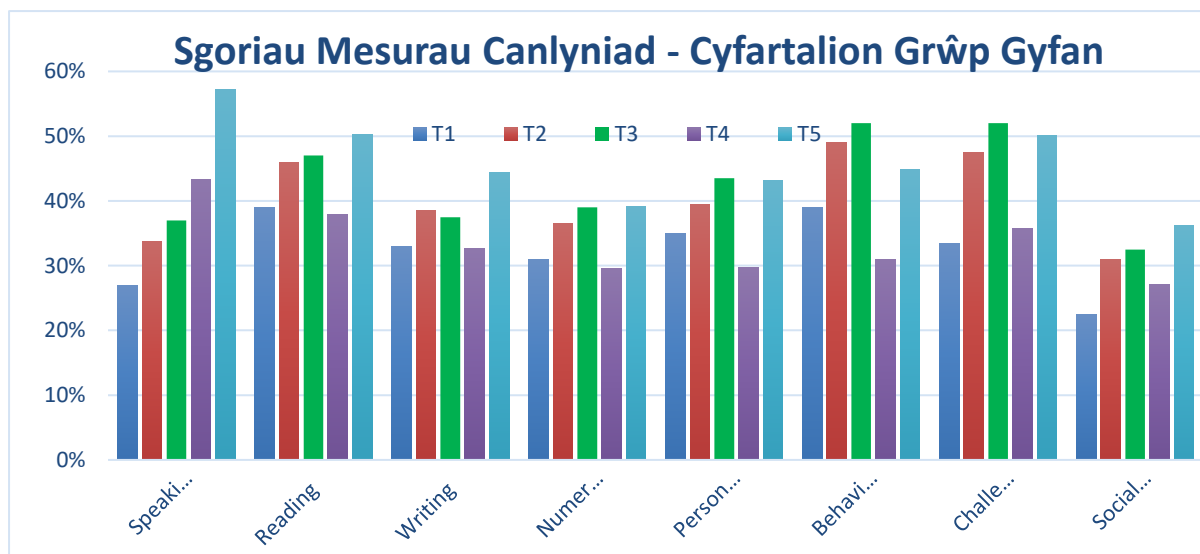
Canolfannau Llechan Lân CA2 - CA3

- O ganlyniad i agor lleoliadau penodedig a staff yn cwblhau rhaglen hyfforddiant cynhwysfawr mae safonau a chyfartaledd pob mesurydd cynnydd (Presenoldeb, Boxall, Lles emosiynol Disgybl, Lles Emosiynol Barn Rhiant) wedi codi 16% i 77%.
- Mae presenoldeb pob dysgwr yn arbennig wedi codi 65% i sgôr cyfartalog o 96% sydd yn well na phresenoldeb gweddill dysgwyr yr Ynys (94.4%) a Chymru (93.8%) am yr un cyfnod. Mae hyn yn gynnydd rhagorol sydd uwchlaw'r disgwyliadau.

Pecyn 25 CA4

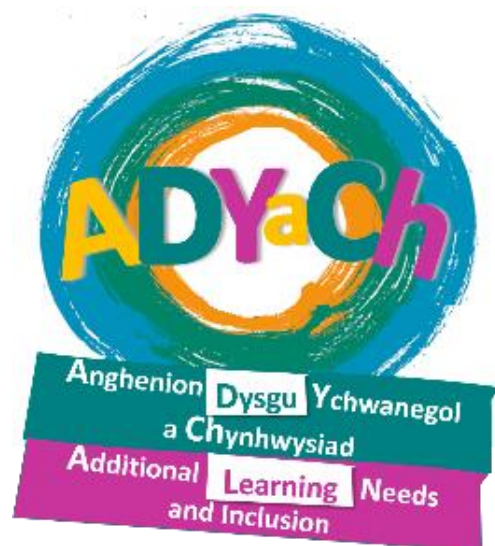
- Mae pob dysgwr oedd yn mynychu Pecyn 25 ym Môn wedi ennill o leiaf un cymhwyster cyfwerth a TGAU Lefel 1 (A*-G) roedd hyn yn Unol â un o flaenoriaethau'r gwasanaeth. Mae ychydig o'r disgyblion 11% wedi cyrraedd trothwy Lefel 1 (5 TGAU A*-G) sy'n ymhell uwchlaw'r disgwyliadau.

- Mae digwyddiadau ymddygiadol dwys wedi lleihau yn sylweddol gyda 5 diwrnod o waharddiad ar draws Ynys Môn yn Pecyn 25, o'i gymharu â chyfartaledd o 16 diwrnod gan yr un dysgwyr yn y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn dda iawn.
- Gellir gweld fod dylanwad strategaethau cynnal ymddygiad Pecyn 25 wedi codi safonau dysgwyr yn ôl data *Quality Assurance Framework for Pupils with ALN* lle mae dysgwyr Blwyddyn 10 (T1 – T3) wedi gwneud cynnydd cyfartalog o 10% i 43% ar draws bob un agwedd o'r yn ystod y flwyddyn a dysgwyr Blwyddyn 11 (T4 – T5) wedi gwneud cynnydd cyfartalog o 12% i 46%. Mae hyn yn ganlyniad cadarn iawn.
- Niferoedd dysgwyr Môn wedi bod yn sylweddol uwch (28 dysgwr) na'r hyn a oedd wedi ei broffilio yn wreiddiol (6 Ymddygiad a 6 Sâl) hyn wedi creu anawsterau mawr o ran cynnal dysgwyr.

Ymyrraeth Gynnar

- Disgyblion yn agored i staff ymyrraeth gynnar Môn: Ionawr 2018 : 22 disgybl
- Disgyblion yn agored i staff ymyrraeth gynnar Môn : Medi 2018 : 40 disgybl
- Disgyblion sydd wedi trosglwyddo i'r uwchradd : 10
- Disgyblion yn mynychu Tŷ Cybi : 4

Gwasanaeth Lles

Gwasanaeth Lles

Niferoedd Staffio

Uwch Swyddog Lles (1)
Uwch Swyddog Diogelu (1)
Swyddogion Lles (10)

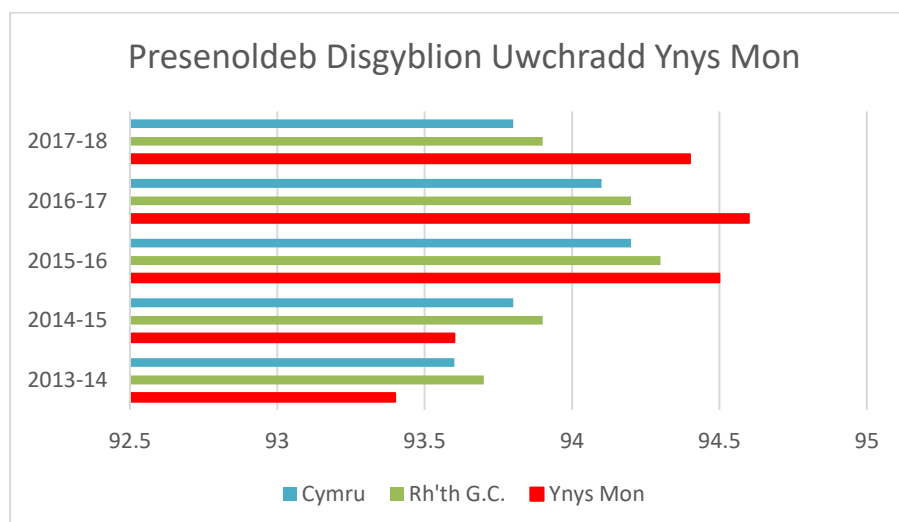
Staffio Ynys Môn

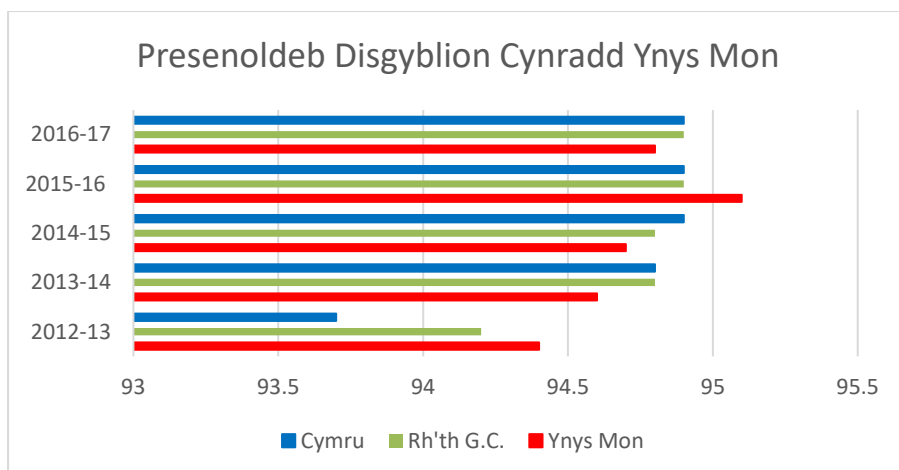
Uwch Swyddog Lles (0.4)
Uwch Swyddog Diogelu (0.8)
Swyddogion Lles (4)

Nod y Gwasanaeth

- Agwedd cyson tuag at bwysigrwydd presenoldeb disgyblion.
- Cynnydd yn y nifer o erlyniadau.
- Mabwysiadu trefn o gofnodi a monitro teuluoedd sy'n dewis addysgu eu plant gartref.
- Cydweithrediad a'r Gwasanaeth Diogelu.
- Datblygu a mabwysiadu system cofnodi gwaith achos ar y cyd a'r Swyddogion Data
- Gallu'r Gwasanaeth i ymateb i argyfyngau a thrychinebau – marwolaethau

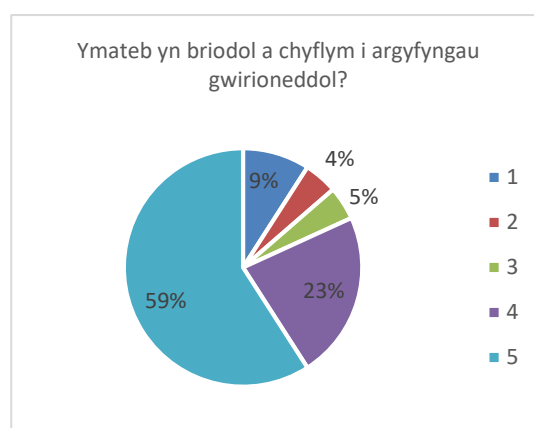
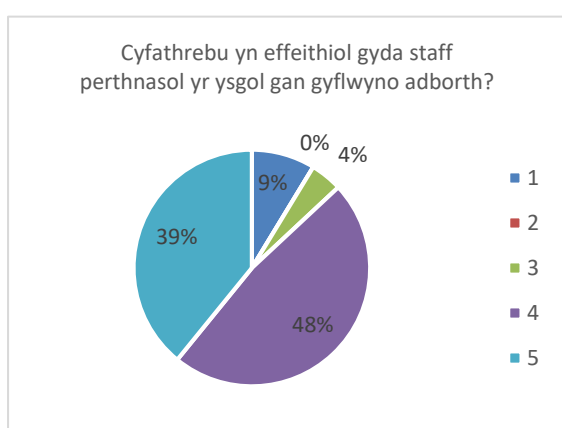
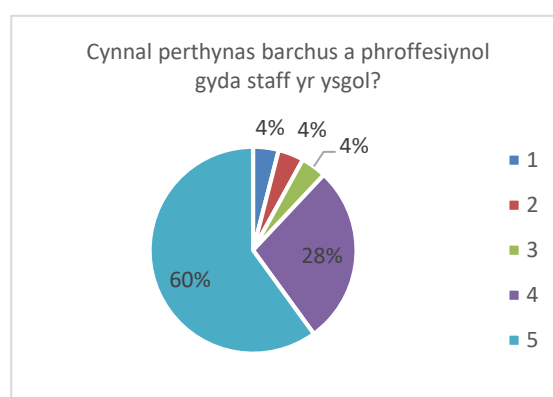
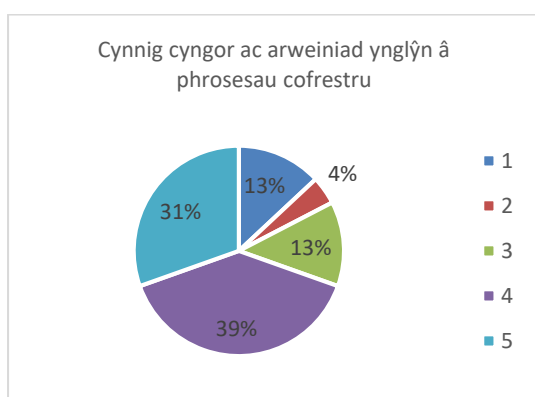
Presenoldeb – noder nad yw ffigurau 2017-18 wedi ei cadarnhau hyd yma

Mae presenoldeb yr uwchradd yn dda iawn ond bydd rhaid cadw llygaid barcud ar bresenoldeb Cynradd.

Data Bodlonrwydd y Gwasanaeth Lles

Mae 88% yn cytuno fod perthynas parchus a phroffesiynol rhwng Swyddogion Lles a staff yr

Ysgol

Mae 70% yn fodlon fod Swyddogion Lles yn cyngori a rhoi arweiniad ynglŷn a phrosesau cofrestru, mae 17% yn anghytuno gyda hyn

Mae 65% yn cytuno fod Swyddogion Lles yn herio'r ysgol ynglŷn a'i prosesau / perthynas â phresenoldeb – unwaith eto mae 17% yn anghytuno gyda hyn

Mae 74% yn teimlo fod y Swyddogion Lles yn gwneud defnydd effeithiol o'i hamser gyda'r ysgol, mae 17% yn herio hyn.

Mae 82% yn cytuno fod swyddogion lles yn ymateb yn briodol a chyflym i argyfyngau gwirioneddol – mae 14% yn anghytuno â hyn.

Mae 87% yn cytuno fod y swyddogion lles yn cyfathrebu yn effeithiol gyda staff perthnasol gan gyflwyno adborth – mae 9% yn anghytuno.

Gwaharddiadau

Nid oes gwaharddiad parhaol wedi bod yn ystod y tair blynedd diwethaf.

Disgyblion y mae rhieni yn dymuno eu haddysg gartref (EHE)

Mae niferoedd EHE Môn yn ystod y ddwy flwynedd diwethaf yn eithaf tebyg gyda lleihad o 5

2014-15 = 39

2015-16 = 47

2016-17 = 41

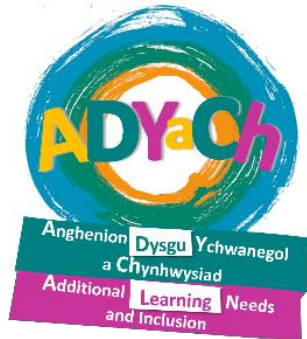
2017-18 = 36

Mae'r Gwasanaeth Lles yn gallu cyfarch yr anghenion statudol.

Er bod cynnydd sylweddol yn y nifer o deuluoedd sy'n dewis addysgu eu plant gartref yn genedlaethol mae'r ffigwr yn parhau yn weddol gyson ar Ynys Mon. Mae'r Gwasanaeth Lles yn parhau i gyfarch yr anghenion statudol. Trefnir ymweliad a phob teulu, yn fuan wedi iddynt ddatgan eu bwriad i addysgu gartref a chwblheir holiadur ynglŷn a'u bwriadau a'u cynlluniau. Ceisir ymweld a theuluoedd yn flynyddol wedyn. Mae gwybodaeth ynglŷn a cheisiadau newydd cael ei rannu gyda Teulu Mon.

Blaenoriaethau

- Parhau i fonitro presenoldeb disgyblion y ddwy Sir gan herio ysgolion.
- Ail-edrych ar y fformiwla dyrannu adnoddau/amser S.L.I.A. Mon – anghydbwysedd o fewn yr Ynys.
- Datblygu rol y Swyddog Lles/Diogelu (MB) ymhellach

Atodiad 2 : Darpariaeth Hyfforddiant Gwasanaeth ADY a Ch Gwynedd a Mon

Darpariaeth Hyfforddiant Gwasanaeth ADY a Ch Gwynedd a Mon

Mae hyfforddiant yn broses o drosglwyddo sgiliau sydd yn gallu cymryd nifer o ffurfiau gwahanol. Mae'r ddogfen hon yn ceisio diffinio'r hyfforddiant sydd ar gael ar gyfer staff ysgolion ac mewn rhai achosion ar gyfer rhieni. Defnyddir y diagram isod ymhob maes er mwyn diffinio'r hyfforddiant all fod ar gael i holl staff ysgol hyd at unigolion.

Strategaeth Hyfforddiant

Mae'n rhaid sicrhau fod gweithlu'r Tîm Integredig yn cynnwys arbenigeddau penodol fesul maes, a bod yr arbenigedd yma'n cael ei ddiweddu'n rheolaidd, gan sicrhau fod yr ymyraethau cywir ar sail tystiolaeth yn cael eu hymarfer. Mae pob tîm arbenigol yn cynllunio Rhaglen Hyfforddiant cynhwysfawr ar gyfer y gweithlu a'r rhieni o dan arweiniad yr Uwch Seicolegwyr Addysg penodol.

Mae trosglwyddiad gwybodaeth a sgiliau yn allweddol ar gyfer datblygu gweithlu sydd yn hyderus ac yn hyddysg mewn targedu ADY a Chynhwysiad. Mae'r strwythur a rhaglen hyfforddiant yn cael ei gydlynw gan y Gwasanaeth Seicoleg Addysgol o dan arweiniad y Prif Seicolegydd Addysg. Mae'r Uwch Reolwr ADY ac Uwch Reolwr Cynhwysiad yn derbyn adroddiad tymhorol a blynyddol ynglŷn â threfniadau, defnydd a llwyddiant yr hyfforddiant sydd yn cael ei gynnig gan y Prif Seicolegydd Addysgol.

1. Nod

Nod Strategaeth Hyfforddiant ADY a Chynhwysiad Gwynedd ac Ynys Môn yw:

- Sicrhau ethos cynhwysol a hyderus mewn ymateb i ADY a Chynhwysiad.
- Trosglwyddo a datblygu sgiliau'r gweithlu cyfan yn barhaus.
- Creu isadeiledd cryf i gefnogi gwaith y gweithlu arbenigol.

2. Amcanion

Er mwyn cyrraedd at y nod hwn yr ydym yn gosod yr amcanion canlynol;

- Pob aelod o staff ysgolion Gwynedd ac Ynys Môn i dderbyn hyfforddiant ar draws y meysydd ADY a Chynhwysiad o fewn cylch 5 mlynedd.
- Creu cymunedau proffesiynol sydd yn golygu fod sgiliau yn trosglwyddo ac arfer dda yn cael ei ddathlu.

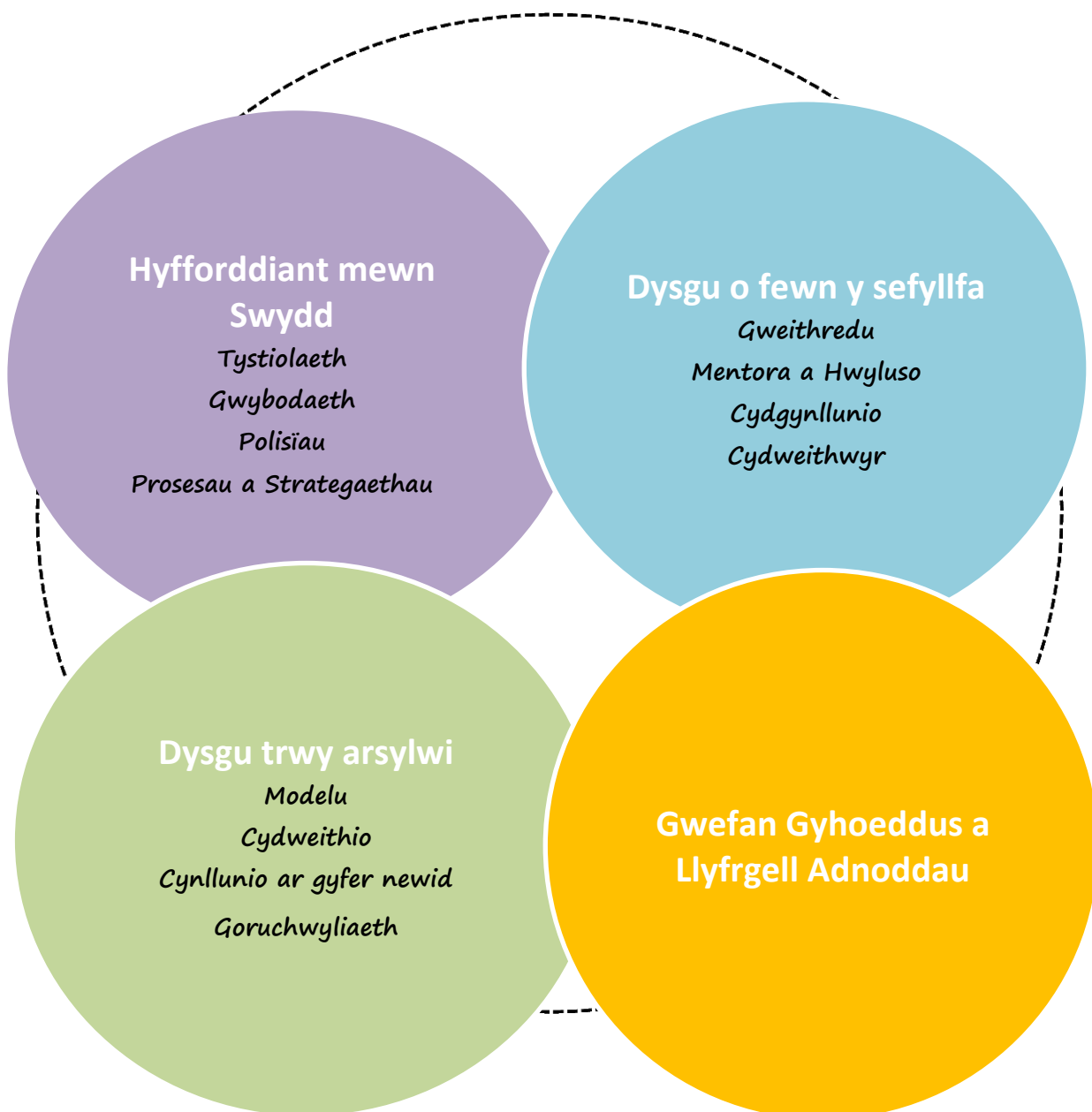
3. Mesuryddion

- Cynnydd yn y canran o'r gweithlu sydd wedi derbyn hyfforddiant ymhob maes.
- Gwelliant mewn dealltwriaeth ysgol gyfan o gyflyrau ac ymyraethau
- Adnabyddiaeth gynt o gyflyrau
- Tystiolaeth o ddefnydd yr hyfforddiant ar lawr y dosbarth.
- Arfarniadau o Hyfforddiant mewn Swydd sydd yn cael ei gynnig yn dangos fod y gweithlu yn gweld gwerth ac ansawdd yn yr hyfforddiant.
- Gostyngiad mewn cyfeiriadau i'r Fforymau ADY

4. Darpariaeth

Mae hyfforddiant yn cyfeirio at ddatblygu sgiliau a throsoglwyddo'r sgiliau o un person i'r llall. Gall hyn ddigwydd mewn amryw o ddulliau ac ar lefelau gwahanol – nid ydy hyn yn gyfyngedig i Hyfforddiant mewn swydd traddodiadol. Mae hyn yn allweddol o ran ymateb yn lleol, a hefyd gweithio mor effeithiol a phosib heb roi gofynion ychwanegol ar ysgolion i ryddhau staff ble mae modd gweithio mewn ffordd hyblyg.

Mesur llwyddiant hyfforddiant yw defnydd yr wybodaeth newydd i ddatblygu ymarfer y dyfodol. Ystyrir pwysigrwydd hyfforddiant parhaus ar gyfer gweithwyr y gwasanaethau canolog, gweithwyr mewn ysgolion a rhieni. Mae'n rhaid i hyfforddiant fod yn seiliedig ar dystiolaeth ac yn addas i bwrpas.

Mae hyfforddiant yn digwydd yn barhaus mewn cyfuniad o hyfforddiant ffurfiol a gwaith dydd i ddydd. Mae gan bob gweithiwr yn y gwasanaeth ADY canolog rôl yn natblygiad a chyflwyniad hyfforddiant o fewn y rhaglen hyfforddiant.

Mae gwefan gynhwysfawr o adnoddau ac arweiniad ar gael drwy rwydwaith a fydd yn sicrhau mynediad rhwydd i staff at adnoddau parod i gefnogi'r gwaith o gynnal anghenion arbenigol o fewn ysgolion. Mae'r wefan yn ffynhonnell o adnoddau ac arweiniad i ysgolion.

Math o Hyfforddiant:

Darparwyr:

Haen 1 a 2: Hyfforddiant Mewn Swydd Cyffredinol

- *Bwydlen o hyfforddiant mandadol sirol dros 5 mlynedd ar gyfer holl weithlu'r ysgol*

- Gwybodaeth ar gael trwy'r wefan/e-ddysgu
- Seicolegwyr Addysgol
- Athrawon Arbenigol
- Swyddogion Ansawdd ADY a Ch
- GWE neu Asiantaethau allanol ar gomisiwn

Haen 3: Hyfforddiant wedi ei dargedu

- *Staff Allweddol / Person Cyswllt ADY a Ch pob ysgol*
- *Fforymau Cydlynwyr ADY a Ch ar lefel sirol a dalgylch*
- *Hyfforddiant i grwpiau penodol o athrawon neu ysgolion*

- Seicolegwyr Addysgol
- Swyddogion Ansawdd ADY a Ch
- Athrawon Arbenigol
- Asiantaethau allanol neu ddarparwyr preifat ar gomisiwn

Haen 4: Hyfforddiant ar lefel grŵp neu ddisgybl unigol

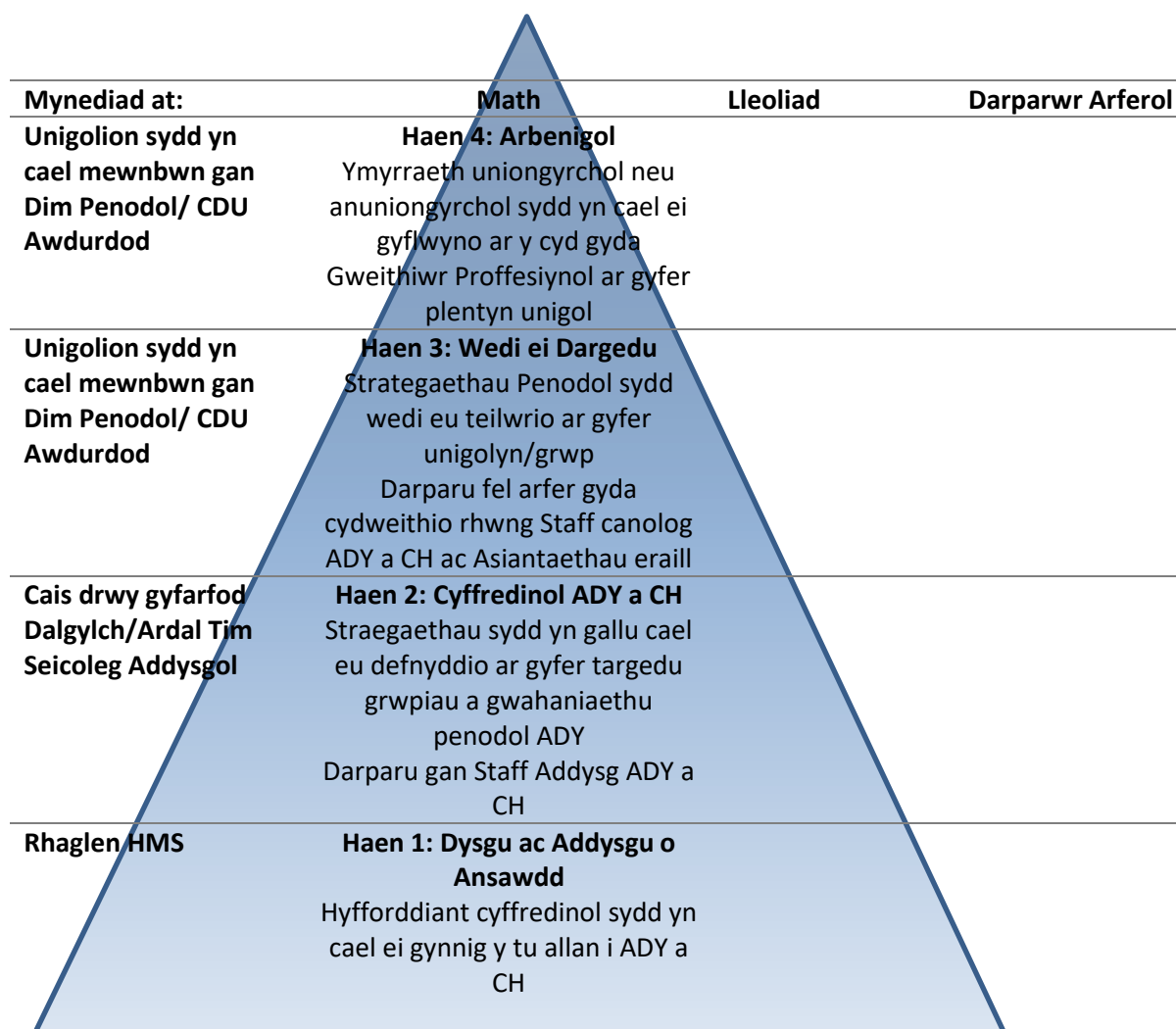
- *Rhan o fewnbwn ar lefel unigolyn.*
- *Hyfforddiant ar gais Fforwm neu Banel Ymgynghori a Modelu Strategaethau*
- *Rhannu strategaethau gyda rhieni*

- Seicolegwyr Addysgol
- Athrawon Arbenigol a Modelu gan Gymorthyddion Arbenigol y Gwasanaeth
- Asiantaethau allanol neu ddarparwyr preifat ar gomisiwn

Model Hyfforddi

Mae gweddill y ddogfen yn rhoi gwybodaeth gryno ynglyn a Strwythurau Hyfforddiant pob rhan o'r Gwasanaeth Integredig ADY a CH sydd yn berthnasol. Defnyddir model Haenu hyfforddiant fel y disgrifir uchod.

Mae'r wybodaeth sydd o fewn y diagramau yn crynhoi'r math o hyfforddiant sydd yn cael ei gynnig ac sut y gellir cael mynediad ato. Mae'n bwysig nodi bod yr arlyw yn hyblyg er mwyn cyrraedd diwallu anghenion sydd yn lleol i ardal, clwstwr ac ysgol unigol. Ar yr Haen uchaf mae angen teilwrio yn ol achos.

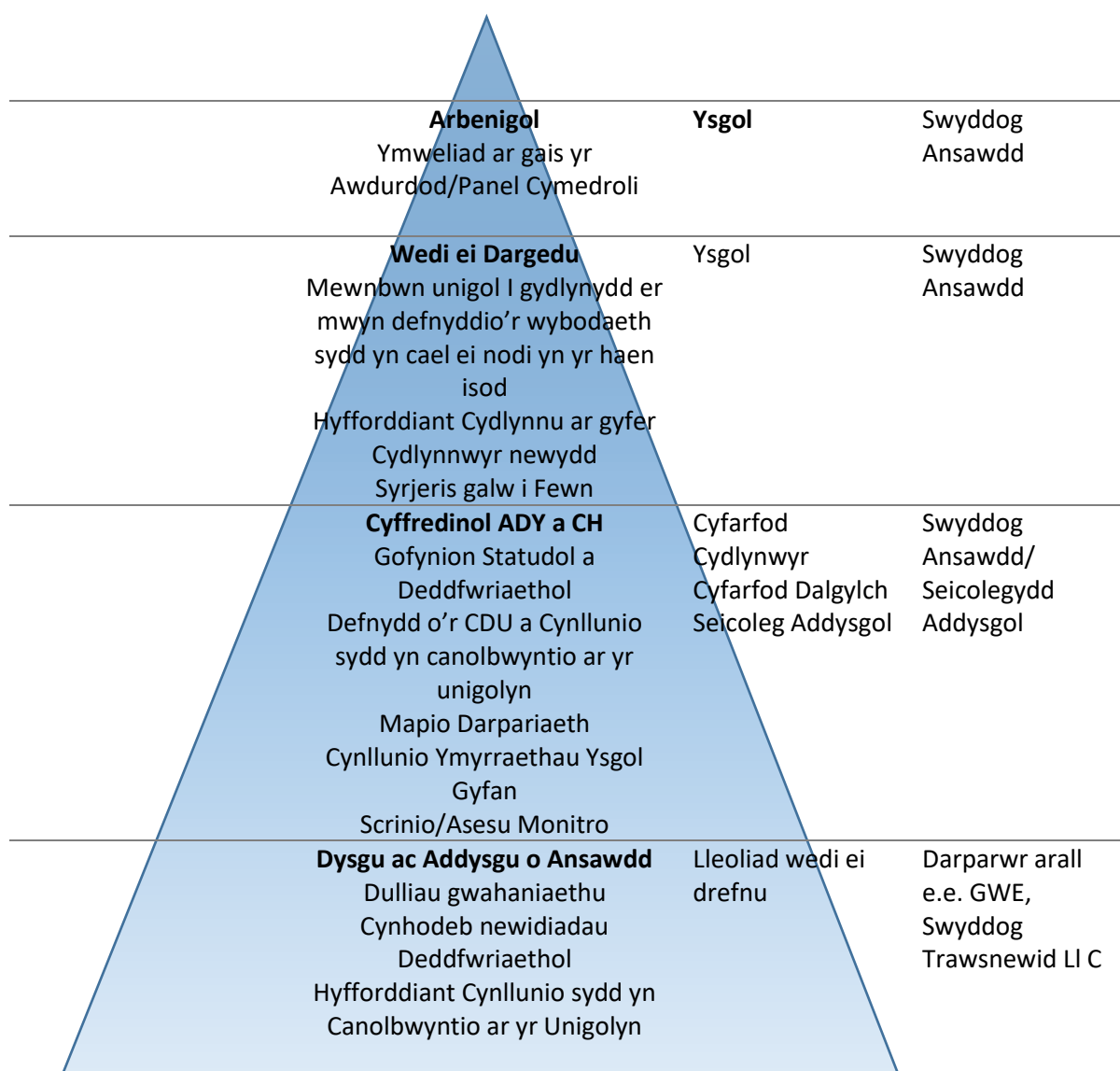

Craidd a Chyffredinol

Mae'r hyfforddiant Craidd a Chyffredinol yn bennaf ar gyfer y Person allweddol o fewn Ysgolion o ran Cydlynnu ADY a CH. Mae agweddau o'r hyfforddiant hefyd yn debygol o gael ei gynnig i Bennaethiaid, Llywodraethwyr ac Athrawon.

Nod Hyfforddiant Craidd ADY a CH yw:

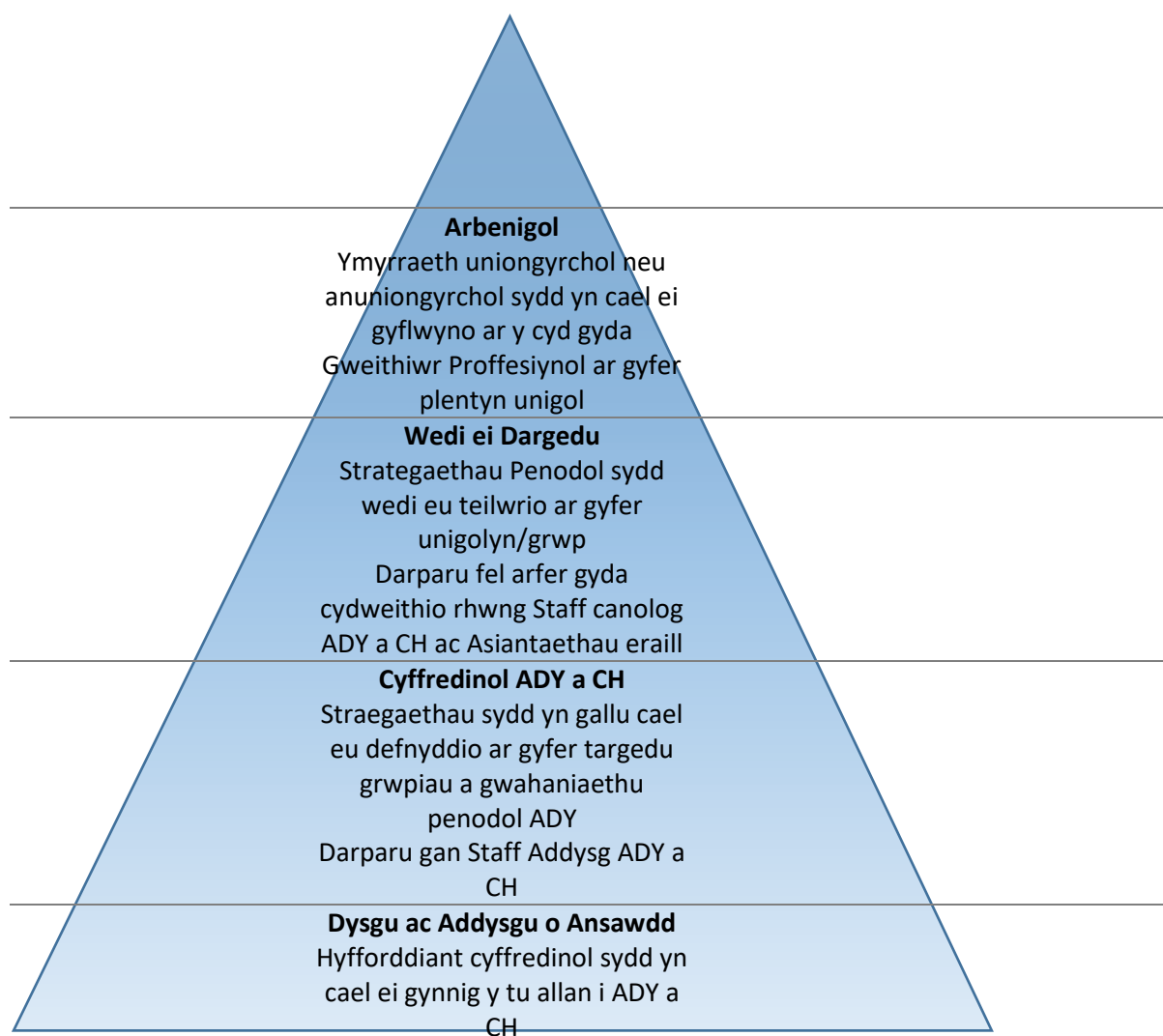
- Sicrhau fod ysgolion, a Chydlynwyr Clwstwr ADY a Chynhwysiad yn cyd-fynd â gofynion y Cod Ymarfer ADY/Cod Ymarfer newydd ADY a Chynhwysiad.
- Datblygu a monitro ansawdd a chysondeb yn y modd y mae ADY a Chynhwysiad yn cael ei dargedu ar draws Gwynedd a Môn.

Nam Golwg a Nam Clyw

Mae hyfforddiant sydd yn cael ei gynnig gan y Tim Nam Golwg a Nam Clyw yn ddibynol ar bresenoldeb yr anghenion yma o fewn Ysgol, neu yn rhan o baratoi tuag at angen yn y dyfodol.

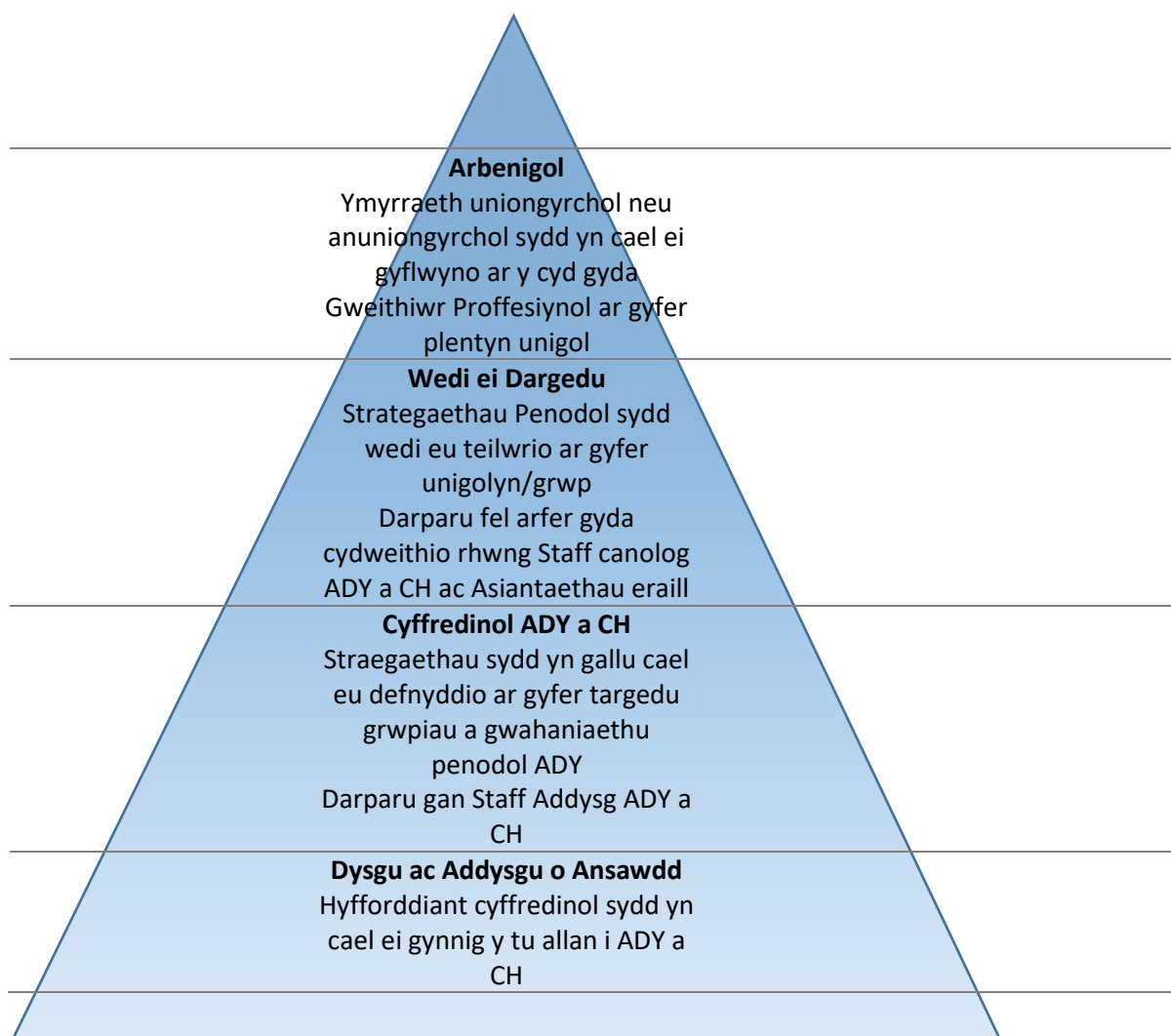
- Sicrhau fod staff allweddol o fewn ysgolion yn meddu'r sgiliau ac adnoddau priodol wrth weithio gyda disgybl gyda nam synhwyrdd.
- Hybu sgiliau mewn cyflwyno a monitro datblygiad Cwricwlwm Arbenigol ymysg disgyblion Nam Synhwyrdd a sicrhau datblygiad cadarn o'r sgiliau angenrheidiol.
- Hybu mynediad y disgyblion hyn i'w amgylchedd a'u cymuned.

Corfforol a Meddygol

Mae hyfforddiant sydd yn cael ei gynnig gan y Tim Corfforol a Meddygol yn ddibynnol ar bresenoldeb yr anghenion yma o fewn Ysgol, neu yn rhan o baratoi tuag at angen yn y dyfodol.

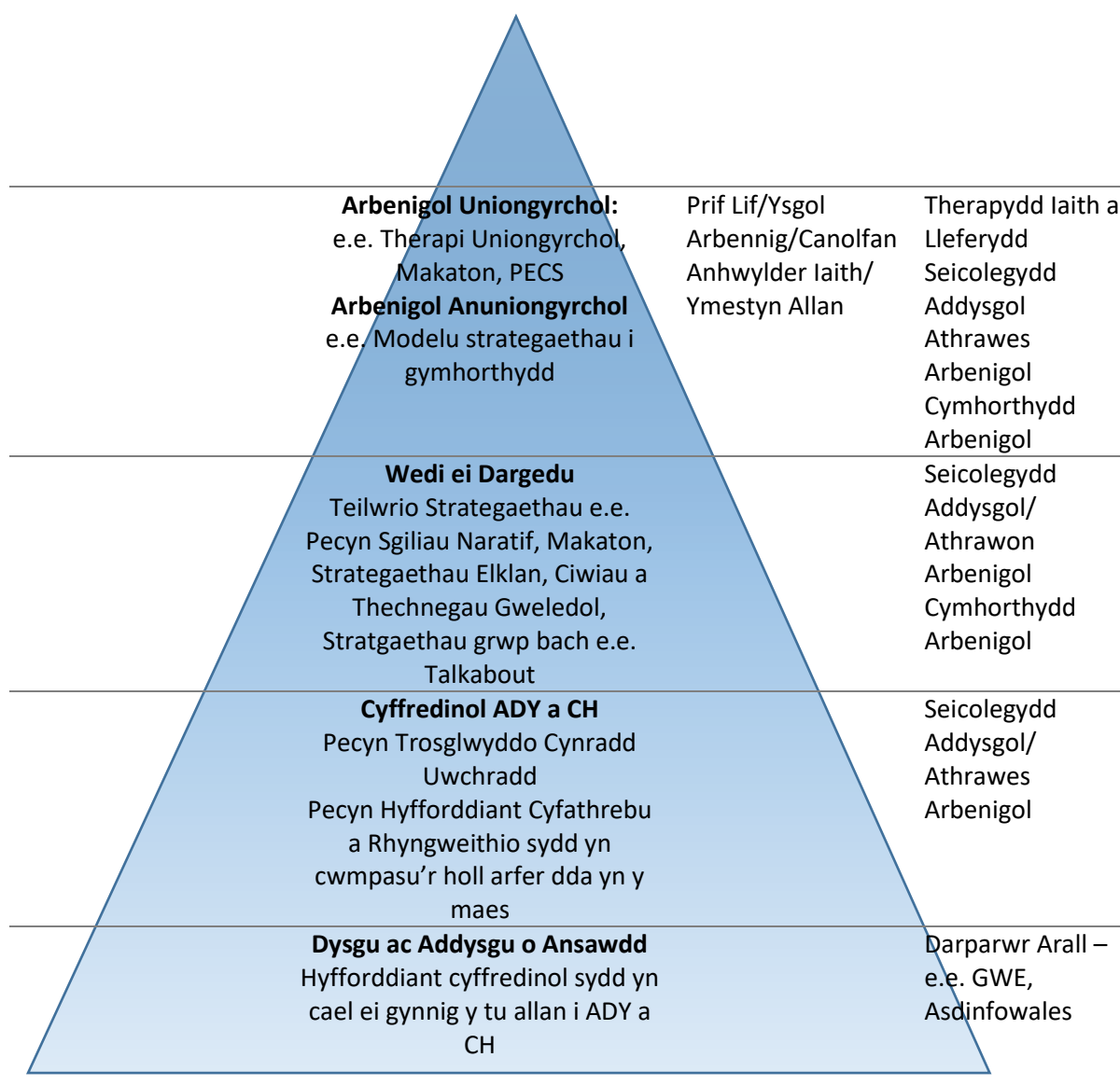
- Sicrhau fod staff allweddol o fewn ysgolion yn meddu'r sgiliau ac adnoddau priodol wrth weithio gyda disgybl gyda anhawsterau Corfforol a Meddygol.
- Hybu mynediad y disgyblion hyn i'w amgylchedd a'u cymuned.
- Hwyluso ymateb addas a rhesymol pobl ifanc sydd yn profi anawsterau meddygol a/neu gorfforol lle bo'r anghenion yma yn effeithio yn sylweddol ar fynediad yr unigolion i'r cwricwlwm.

Cyfathrebu a Rhyngweithio

Nod Hyfforddiant yn y maes Cyfathrebu a Rhyngweithio yw:

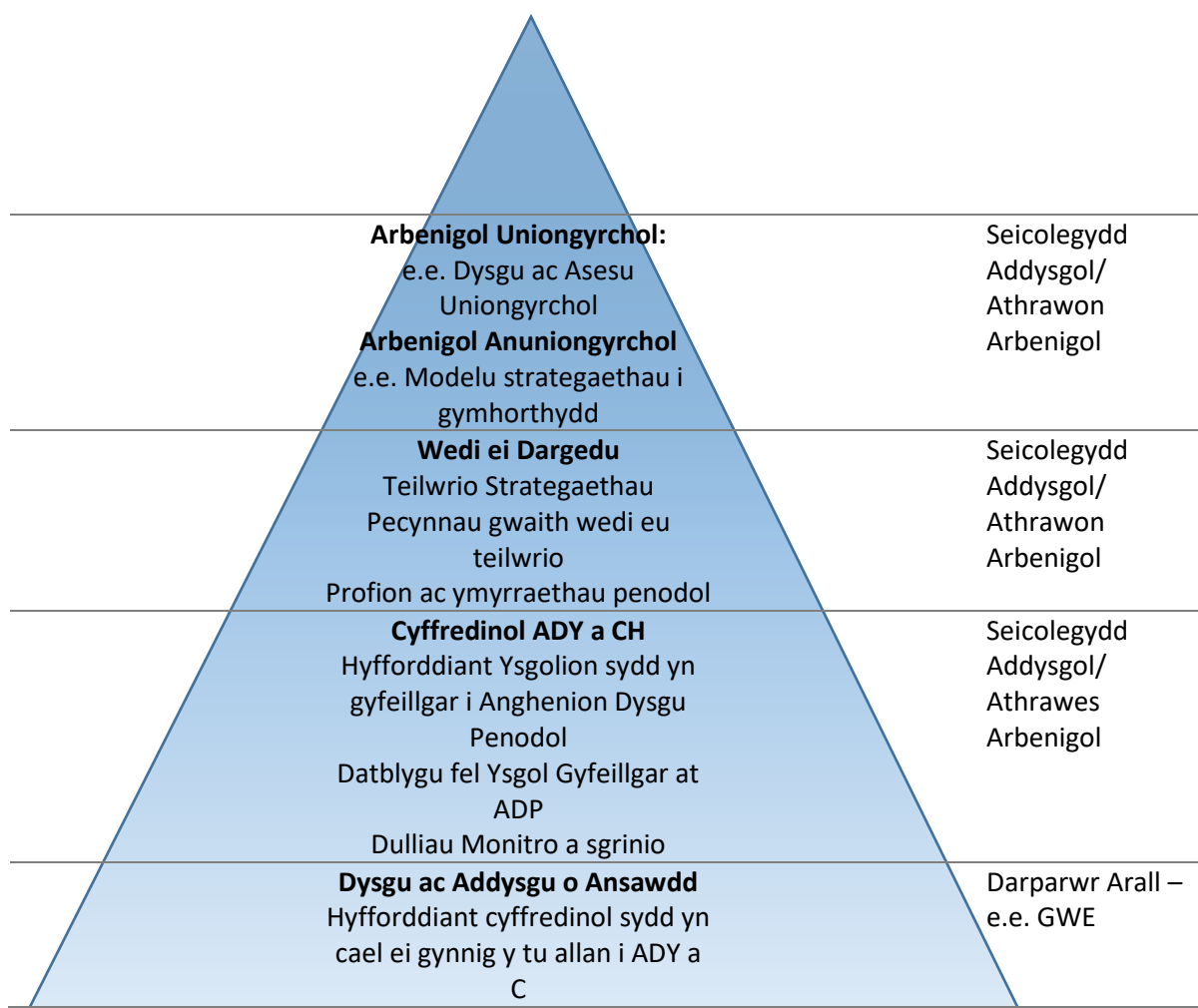
- Ystyried anawsterau gyda Cyfathrebu a Rhyngweithio yn sbectrwm y mae angen cynllunio ar ei gyfer fel rhan annatod o ddarpariaeth yr ysgol.
- Sicrhau fod pob athro/awes yn cynllunio i ymateb i'r anawsterau hyn fel rhan o gwricwlwm dydd i ddydd y dosbarth.
- Fod â phrosesau sgrinio pendant yn eu lle ar gyfer adnabod disgyblion sydd yn dangos anawsterau.
- Fod yn ymateb yn raddoledig i anghenion drwy sefydlu ymyraethau ar gyfer grwpiau o blant, neu blant unigol sydd wedi cael eu hadnabod drwy brosesau sgrinio ac asesu.
- Fod yn mesur cynnydd plant sydd yn derbyn ymyraethau er mwyn gallu dangos effeithiolrwydd yr ymyraethau.
- Sut i wneud defnyddio asesiadau safonol a cyfeiriol er mwyn dod i gasgliad ynglŷn â chynnydd ag ymyrraeth addas.

Anghenion Dysgu Penodol

Nod hyfforddi yn y maes Anghenion Dysgu Penodol yw:

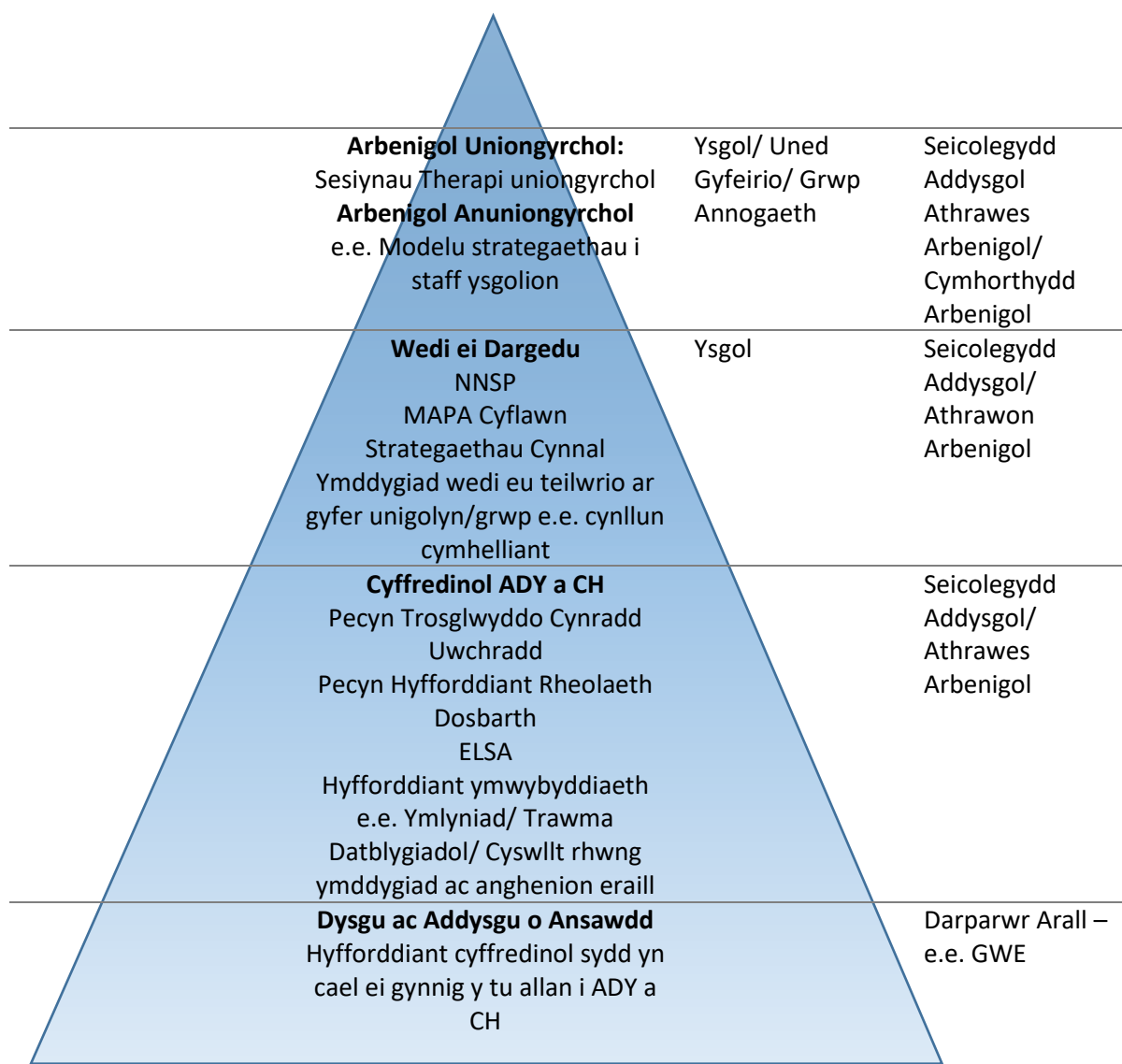
- Ystyried anawsterau gyda llythrennedd a rhifedd yn sbectrwm y mae angen cynllunio ar ei gyfer fel rhan annatod o ddarpariaeth yr ysgol.
- Sicrhau fod pob athro/awes yn cynllunio i ymateb i'r anawsterau hyn fel rhan o gwricwlwm dydd i ddydd y dosbarth.
- Fod â phrosesau sgrinio pendant yn eu lle ar gyfer adnabod disgyblion sydd yn dangos anawsterau.
- Sicrhau fod pwyslais cryf ar ddatblygu sgiliau ffonolegol ac iaith, cyn-lythrennol a chyn-rifyddol yn fuan yn y cyfnod sylfaen er mwyn lleihau risgiau ar gyfer datblygu anawsterau llythrennedd a rhifedd.
- Fod yn ymateb yn raddoedig i anghenion drwy sefydlu ymyraethau ar gyfer grwpiau o blant, neu blant unigol sydd wedi cael eu hadnabod drwy brosesau sgrinio ac asesu.
- Fod yn mesur cynnydd plant sydd yn derbyn ymyraethau er mwyn gallu dangos effeithiolrwydd yr ymyraethau.
- Sut i wneud defnyddio asesiadau safonol a cyfeiriol er mwyn dod i gasgliad ynglŷn â chynnydd ag ymyrraeth addas.

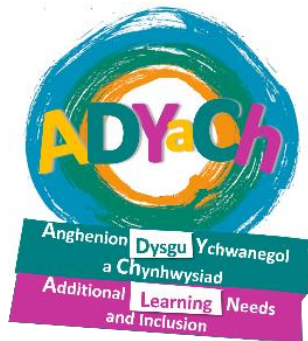

Cynhwysiad a Pecyn 25

Nod hyfforddiant sydd yn cael ei gynnig ym maes Cynhwysiad yw:

- hyrwyddo ethos o weithio mewn partneriaeth rhwng disgyblion, staff yr ysgol ac asiantaethau allanol.
- Hyrwyddo ethos o sefydliadau sydd yn Annog ac yn Meithrin disgyblion, sydd yn trin pob disgybl yn rhan werthfawr o gymdeithas yr Ysgol.
- Hyrwyddo cysondeb
- Hwyluso'r gwaith o ddelio â phroblemau a thrwy hyn adeiladu hyder staff

Atodiad 3 : Datblygu Ysgolion ADP Gyfeillgar

Datblygu Ysgolion ADP Gyfeillgar

Anawsterau Dysgu Penodol (ADP)

Gwasanaeth Seicoleg Addysg Gwynedd a Mon

Cynnwys...

		Tudalen
1.	Anawsterau dysgu penodol	3
2.	Ysgolion ADP gyfeillgar	4
3.	Gwybodaeth a syniadau ychwanegol	6
4.	Offeryn hunanasesu ysgol ADP gyfeillgar	13
5.	Blaenoriaethau eich ysgol	21
6.	Cynllun gweithredu	22

Anawsterau Dysgu Penodol

Beth yw Anawsterau Dysgu Penodol?

Mae anawsterau dysgu penodol (ADP) yn effeithio ar y ffordd y mae gwybodaeth yn cael ei ddysgu a'i brosesu, a gall hyn gael effaith sylweddol ar addysg a dysgu. Gallant ddigwydd ar draws ystod eang o alluoedd deallusol ac mae dysgwyr yn amrywio o ran sut y mae eu hanawsterau'n amlygu eu hunain. Gan amlaf, y mae'r term ADP yn cyfeirio at:

- Anawsterau llythrennedd penodol (y cyfeirir ato weithiau fel dyslecsia)
- Anhawster penodol mewn rhif
- Anhwylder cydsymud datblygiadol (y cyfeirir ato weithiau fel dyspracsia)
- Anhwylder diffyg canolbwyntio a gorfywioigrwydd
- Nam iaith penodol.

Anhawster Llythrennedd Penodol / Dyslecsia

Dros y can mlynedd ddiwethaf ers i ddyslecsia gael ei adnabod, cafwyd llyfrau di-ri a nifer o ddiffiniadau o ddyslecsia. Mae Gwasanaeth Seicoleg Addysg Gwynedd ac Ynys Môn yn cymeradwyo'r diffiniad canlynol:

"Mae Dyslecsia yn bodoli pan fo cywirdeb a llif darllen geiriau a/neu sillafu yn datblygu gydag anhawster mawr neu yn anghyflawn. Mae hyn yn ffocysu ar ddarllen ar lefel qair ac mae'n awgrymu fod y broblem yn sylweddol ac yn barhaus er gwaethaf cyfleon dysgu addas. Mae'n rhoi sail i broses dysgu fesul camau ac asesu trwy ddysgu"

Cymdeithas Seicoleg Prydain (BPS), 1999

Mae'r diffiniad yma:

- Wedi ei seilio ar dystiolaeth ymchwil;
- yn canolbwyntio ar anawsterau a arsylwyd, ac y mae modd eu harsylwi;
- mae'n seiliedig ar dystiolaeth ymchwil sy'n nodi nad oes angen unrhyw brawf neu broffil prawf i nodi dyslecsia, ac nad oes unrhyw brawf neu broffil prawf yn ddigonol i'w nodi
- mae'n seiliedig ar dystiolaeth ymchwil sy'n cadarnhau'r farn y gall dyslecsia effeithio ar blant a phobl ifanc o bob gallu;
- nid yw'n dibynnu ar nodi gwahaniaeth rhwng gallu plentyn/person ifanc mewn un maes a'i allu mewn maes arall.

Ysgolion ADP Gyfeillgar

Mae'r cynllun Ysgolion ADP/Dyslecsia Cyfeillgar wedi ei sefydlu yn benodol mewn llawer o awdurdodau yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Gymdeithas Dyslecsia Prydeinig wedi ymgorffori'r cysyniad ers 1999 ac wedi cyhoeddi pecyn o adnoddau Ysgolion Dyslecsia Cyfeillgar (BDA, 1999).

*"Un o'r egwyddorion sylfaenol o fod yn **ysgol ADP/dyslecsia cyfeillgar** yw'r disgwyliad y bydd athrawon yn cymryd camau yn syth wrth adnabod plant gydag anghenion dysgu ychwanegol, yn hytrach na'u chyfeirio am asesiad pellach ac aros am 'label'. Mewn ysgol ADP/dyslecsia cyfeillgar mae **pob athro/awes** yn cael ei rymuso, trwy hyfforddiant, polisi ac ethos i nodi materion dysgu a chymryd camau rheng flaen. Dyma'r polisi o ymyrraeth gynnar yn cael ei gyfieithu i ymarfer yn y dosbarth"*

Canllawiau Gymdeithas Dyslecsia Prydain.

Rhesymeg

Mae agweddau traddodiadol tuag at ddyslecsia/anawsterau penodol mewn llythrennedd yn aml yn dibynnu ar broses asesu diagnostig sydd yn adlewyrchu'r "model meddygol". Erbyn hyn, mae'r fodel yma yn annigonol, yn enwedig yng ngoleuni'r ymchwil ac arferion da presennol.

Mewn cyferbyniad, mae'r rhaglen 'Ysgolion Dyslecsia/ADP Cyfeillgar' yn rhaglen gynhwysol sydd yn sefydlu atebolrwydd ysgol gyfan yn glir am gefnogi pob plentyn sydd yn profi anhawster gyda llythrennedd. Mae hefyd yn cynnwys y disgyblion a rhieni yn y broses (MacKay, 2006).

Mae'r rhaglen yn codi ymwybyddiaeth a hyder athrawon i ddelio hefo anawsterau llythrennedd gan fod dulliau cynhwysol yn cael ei mabwysiadu'n fwyfwy. Mae Reid (2005) yn awgrymu nad oes ateb neu raglen benodol ar gyfer pob plentyn ac felly mae angen i'r athro/awes fod yn hyblyg wrth ddatblygu adnoddau a strategaethau addysgu.

Y Fframwaith ADP (Llywodraeth Cymru)

Mae Ysgolion ADP Gyfeillgar yn adlewyrchu Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd y Llywodraeth. Mae deunyddiau ychwanegol o ran gwybodaeth a chanllawiau ynglŷn â'r fframwaith ADP ar gael drwy wefan Dysgu Cymru yn www.dysgu.llyw.cymru/resources/collections/spld-framework/?lang=cy. Yn fras, mae'r fframwaith yn ffocysu ar ddisgwyliadau ar draws tair lefel:

- **Ysgolion:** yn sicrhau bod eu polisiau yn cefnogi dysgwyr ag ADP
- **Dysgwyr:** yn cymryd mwy o ran yn eu dysgu
- **Ymarferwyr:** yn nodi, cefnogi a gweithredu ymyrraethau pwrpasol ar gyfer dysgwyr sydd mewn perygl o gael eu gadael ar ôl gan eu cyfoedion.

Nod y Rhaglen ADP Cyfeillgar

Lefel Ysgol

- Sefydlu cyfrifoldeb ysgol gyfan am gefnogi disgyblion gydag ystod o anawsterau llythrennedd
- Creu cyfleoedd datblygiad proffesiynol sy'n ymwneud a ADP/dyslecsia cyfeillgar ar gyfer holl staff
- Creu amgylchedd ac ethos dysgu ADP/dyslecsia cyfeillgar ar draws yr ysgol
- Adnabod plant sydd ag anawsterau llythrennedd yn fuan a gweithredu ymyrraeth briodol
- Cydnabod ac annog rôl effeithiol y gall rhieni ei chwarae mewn partneriaeth ag ysgolion

Lefel Disgybl

- Sicrhau mynediad i strategaethau ymyrraeth briodol sy'n berthnasol ac yn cyd-fynd gydag anghenion y plentyn
- Cynnwys pobl ifanc yn llawn yn y broses o drafod eu hanghenion ychwanegol a'u cynnydd.
- Datblygu gwytnwch a grymuso plant a phobl ifanc.

Lefel Ymarferwyr / Athrawon / Staff

- Egluro disgwyliadau a chyfrifoldebau ar gyfer athrawon, disgyblion a rhieni
- Normaleiddio'r continwwm ADP/dyslecsia o fewn cyd-destun dosbarth drwy ymgorffori strategaethau cymorth o fewn dosbarthiadau
- Cynnal a gwella mynediad effeithiol a theg i gefnogaeth a gynlluniwyd gan ddefnyddio ymyrraeth cam wrth gam
- Sicrhau disgrifiad cywir o anawsterau a chryfderau'r plentyn gan ddefnyddio amrywiaeth o strategaethau asesu
- Mynediad teg i'r cwricwlwm gan gynllunio a gwahaniaethu yn briodol ar gyfer unigolion.

Mae'n debyg y bydd plant sy'n profi anawsterau parhaus gyda llythrennedd yn disgyn yn rhywle ar hyd continwwm. Mae hyn yn galluogi pawb i ganolbwyntio mwy ar y cwestiwn canlynol...

Beth ydym ni'n mynd i'w wneud amdano?

Gwybodaeth a Syniadau Ychwanegol

Lefel Ysgol

Sut y bydd dysgwyr ADP yn cael eu hadnabod a'u monitro?

Un rhan o ddeall y dysgwr yw casglu gwybodaeth i ddeall mwy am ei (h)anawsterau a'u cryfderau. Dylai asesiad fod yn fwy na sgôr yn unig. Yn aml, gall arsylwi disgybl yn gwneud asesiad fod yr un mor ddefnyddiol ag edrych ar y sgôr. Gall patrwm ymatebion y dysgwr fod yn ddefnyddiol hefyd e.e. gall asesiad sillafu ddarparu gwybodaeth am ble mae'r heriau sillafu.

*Mae asesiad yn **un rhan** yn unig o'r wybodaeth sydd ei hangen wrth gynllunio ymyrraeth. Mae cael gwybodaeth gadarn a chynhwysfawr i lunio proffil o gryfderau a heriau'r dysgwr yn ddull da, beth bynnag fo'r 'diagnosis'. **Dylid defnyddio gwybodaeth asesu yn bennaf i lywio a gwerthuso strategaethau ymyrraeth.***

Cael darlun cyflawn o anghenion a chryfderau'r dysgwr

Mae'n bwysig coladu gwybodaeth o wahanol ffynonellau gan rieni/gofalwyr ac athrawon (a'r dysgwr lle bo hynny'n briodol). Pan gaiff anawsterau llythrennedd eu hamlygu, dylid ystyried ffactorau eraill gan gynnwys faint o brofiad y mae'r dysgwr wedi ei gael, a'r posibilrwydd sydd ganddynt o unrhyw anawsterau iaith a all fod yn cyfrannu at yr anawsterau a amlygwyd.

Eu gwneud yn eglur ac yn hygyrch i rieni / gofalwyr ac asiantaethau allanol

Mae'n bwysig fod ysgolion yn gweithio yn agos gydag rhieni a gofalwyr ym mhob rhan o'r broses. Gall wneud hyn sicrhau fod perthynas dda rhwng yr ysgol a rhieni. Gall rieni/gofalwyr rannu gwybodaeth hefo'r ysgol y gall fod yn ddefnyddiol wrth ddatblygu strategaethau a rhaglenni addas i gefnogi disgyblion.

Dysgu proffesiynol ar gyfer holl staff

Bydd modd defnyddio'r cyfarfodydd cynllunio blynyddol hefo'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg ar gyfer blaenoriaethu anghenion hyfforddiant eich ysgol. Gallwch hefyd gyfeirio at wahanol arbenigwyr o fewn y gwasanaeth ADYaCh am fewnbwn pellach.

Adnoddau asesu / Ymyraethau

Asesiad / Sgrinio	
Cymraeg	Saesneg
Profion Glannau Menai	LASS
Profion Cenedlaethol	Young's Parallel Spelling
Profion Cymru Gyfan	York Assessment of Reading Comprehension (YARC)
"Rydw i'n gallu..." (IAE) Llythrennedd a Rhif	
Prawf sampl ysgrifennu rhydd (EWO)	
Pecynnau Ymyrraeth	
Cymraeg	Saesneg
Tric a Chlic	Direct Phonics
Cychwyn Eto	Simultaneous Oral Spelling (Look, spell, write, check)
Darllen ar y cyd	Toe by Toe
Dyfal Donc	Reading Eggs
O Gam i Gam	Wordshark
Darllen gyda Sam	Headspout
Camu ymlaen (llythrennau dwbl).	Spelling buddies
Writing Wizard (app)	Star Spell
Swyn Sillafu (rhaglen ar y we).	Read, Write, Inc.
TRUGS – Cymraeg a Saesneg	Primary Phonics (EPS)
Pitrwm patrwm	Jollyphonics
Pip a pop (gemau ar y we)	Lexia
'Rhys Bys' (atalnodi) (IAE)	
Darllenwyr Deallus (IAE)	
STILE	
Gemau Ffonolegol (IAE)	
Llyfrynau Ffonics a Geiriau Cyffredin (IAE) Pecyn darllen manwl yn seiliedig ar yr uchod	

Lefel Dysgwr

Enghreifftiau o sut i gefnogi ar lefel dysgwyr/disgyblion.

- I ysgolion gynnwys y dysgwyr, rhieni ac asiantaethau perthnasol wrth gynllunio ffyrdd ymlaen a drwy'r broses adolygu. Gall ddefnyddio egwyddorion a dulliau person canolog er mwyn sicrhau fod y dysgwr yn rhan o'r broses.
- Bod y gwersi yn cael eu gwahaniaethu yn ôl anghenion y dysgwyr.
- Bod staff yr ysgol yn casglu adborth rheolaidd oddi wrth ddysgwyr am yr hyn sy'n gweithio a beth sydd ddim yn gweithio o'u safbwynt nhw. Gall y wybodaeth yma gael ei rannu rhwng staff allweddol. Sicrhau fod gan bob dysgwr broffil un tudalen sydd yn cefnogi'r broses o gynllunio, ac yn ein helpu i ddarparu dysgu personol.

Ymarferwyr

Ymyrraeth

Mae ymyrraeth yn dechrau hefo addysgu o ansawdd da ac arfer digonol a phriodol yn yr ystafell ddosbarth, a gweithio gyda'r rhieni/gofalwyr neu warcheidwad i atgyfnerthu'r sgiliau hyn.

Mae defnyddio dulliau amlsynhwyrdd yn egwyddor generig ar draws pob ADP. Y sail resymegol ar gyfer hyn yw darparu dulliau amrywiol i fodloni anghenion ystod o ddysgwyr gwahanol mewn dosbarth, grŵp ac mewn lleoliadau un-i-un.

Mae adroddiad Rose yn disgrifio 'tair Ton Darpariaeth' er enghraifft:

- **Ton 1** – Gwaith ffonig systematig o ansawdd uchel fel rhan o gwricwlwm eang mewn ystod o weithgareddau a phrofiadau i ddatblygu eu sgiliau siarad a gwrando a'u hymwybyddiaeth ffonolegol.
- **Ton 2** – Ymyriadau mewn grwpiau bach ac un-i-un i ddysgwyr y mae angen cymorth ychwanegol arnynt i gyflawni'n well, y gellir ei ddarparu trwy raglenni ymyrraeth â therfyn amser mewn grwpiau bach sy'n cael eu cyflwyno gan aelod o dîm cymorth yr ysgol yn yr ystafell ddosbarth.
- **Ton 3** – Darperir cymorth pellach i'r plant hynny y mae angen rhaglen sydd wedi ei theilwra i'w hanghenion penodol. Fel arfer, caiff ei addysgu fel rhaglen un-i-un gan athro/athrawes neu aelod o'r staff cymorth sydd wedi ymgymryd â rhywfaint o hyfforddiant ychwanegol ar gyfer addysgu plant ag anawsterau o'r fath.

Monitro ac adolygu

Mae'n hanfodol monitro effeithiolrwydd unrhyw ymyrraeth. Gall ddilyn y camau canlynol:

- Monitrowch gynnydd am gyfnod gosodedig, e.e. un/dau dymor.
- Cyfarfod adolygu. *A fu arfer ac amser priodol a digonol i ennill y sgiliau?*
- Trafodwch yr hyn sydd wedi gweithio'n dda. *Beth ellid ei newid? Pa ddeilliannau newydd y mae angen eu gosod er mwyn parhau i symud ymlaen?*
- Unrhyw bryderon parhaus neu ddiffyg ymateb i ymyrraeth - dilynwch ganllawiau neu lwybr, os oes un ar waith, neu gyfeirio at weithiwr proffesiynol priodol a darparwch wybodaeth waelodlin a chynllun gweithredu o'r ymyrraeth hyd yn hyn.
- Asiantaethau allanol sydd yn gallu cynnig arweiniad os ydy'r camau uchod heb fod yn ddigonol (h.y. mae'r cynnydd yn is na'r disgwyl) – Athrawon Arbennigol ADP, Gwasanaeth Seicoleg Addysg.

Y Gwasanaeth Seicoleg Addysg

Mae'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg yn gallu cefnogi ysgolion trwy gynnig:

Hyfforddiant

- Gall y Gwasanaeth gynnig hyfforddiant ar nifer o lefelau (grŵp bach, ysgol gyfan, lefel dalgylch) ar wahanol faterion. Gall ddefnyddio'r ffurflen hunan arfarnu isod er mwyn manylu pa hyfforddiant fyddai o fudd i'r ysgol.
- Hyfforddiant ADP gyfeillgar

Cynnal a cychwyn prosiectau ymchwil

- Er enghraifft – adnabod mesuryddion dilys, dadansoddi canfyddiadau, helpu i osod ymyrraeth mewn lle a gwerthuso'r ymyrraeth eisoes.

Ymgynghori (lefel grŵp neu lefel unigol)

- Ymgynghoriadau grŵp / cylchoedd datrysiad o fewn y dalgylch
- Ymgynghoriadau unigol rhwng yr ysgol a rhieni

Goruchwyliaeth / sesiynau trafod ar gyfer staff

- E.e. cylchoedd datrysiad, sesiynau grŵp.

Unrhyw asesiadau addas

- Gall hyn fod yn benderfyniad mewn cyfarfodydd cynllunio neu yn dilyn ymgynghoriad, ac mae'r asesiad yn cyd-fynd hefo gweithdrefnau'r GSA.

Y Gwasanaeth Angenion Dysgu Penodol

Mae'n bosib gwneud cais am fewnbwn y Tim ADP trwy'r Fforwm Ardal, hynny o bosib yn dilyn trafodaeth yn y cyfarfod cynllunio gyda'r Seicolegydd Addysgol neu Ymgynghoriad Unigol, neu trwy drafodaeth yn y cyfarfod dalgylch. Mae angen bod unrhyw gais o fewn Meini Prawf mynediad y Gwasanaeth.

Mae'r Tim ADP yn gallu:

- Cynorthwyo'r ysgol i roi strategaethau ar waith (weithiau yn dilyn asesiadau pellach)
- Rhannu adnoddau ar gyfer eu defnyddio mewn sesiynau targedu ac o fewn y dosbarth
- Modelu strategaethau i staff yr Ysgol
- Cynnig fewnbwn unigol neu am gyfnod penodol

Enghreifftiau o strategaethau ADP gyfeillgar gall ei ddefnyddio i gefnogi disgyblion o fewn y dosbarth:

Darllen • Darnau bach o destun gyda mannau wedi'u diffinio'n glir • Blychau a fframiau i wahanu syniadau o fewn y testun e.e., yn cynnwys un mewn blwch ac esboniadau mewn un arall • Gall codio lliw'r testun i'w gwneud yn haws i'r athro/awes arwain y disgybl • Defnyddio pwyntiau bwled a rhestrau yn hytrach na rhyddiaith barhaus • Defnyddio diagramau a lluniau i dorri'r testun • Gwiriwch pa mor ddarllenadwy yw'r testun. Os yw'r disgybl yn gallu darllen oddeutu 90% o'r testun, yna byddant yn gallu datgodio digon o wybodaeth er mwyn rhoi cynnig ar y geiriau anodd. • Taflenni gwaith yn cael eu teipio yn hytrach na llawysgrifen. Mae hyn yn galluogi defnyddio print cyson i sicrhau fod y dysgwr yn ei adnabod. Enghraifft o ffontiau addas: Sans Comic maint 12 neu 14. • Cyd-ddarllen y testun gyda'r dosbarth fel bod y disgybl yn teimlo'n fwy hyderus wrth ddarllen yn annibynnol • Cael trafodaeth dosbarth o'r testun cyn gwaith unigol • Cyflwyno geiriau dyrys a fydd yn ymddangos yn y testun • Defnyddio gwahanol fathau o liwiau gyda phob llinell ysgrifennu i helpu'r disgybl wybod pa air i'w darllen ar y llinell nesaf. • Gellir creu ffrâm o gardfwrdd sydd yn datgelu un neu ddau o eiriau yn unig ar y tro. • Defnydd o 'Reading Rulers' (tinted)
Anawsterau Gweledol • Gall papur lliw helpu rhai disgyblion i ddarllen ac ysgrifennu
Sillafu • Adeiladu a chwalu gair • Cysylltiadau amlsynhwyrdd • Defnyddio cardiau sillafu ar gyfer pob sŵn/llythyren newydd. • Defnyddio arferion 'Simultaneous Oral Spelling' neu 'Look, Cover, Write, Check'. • Dysgu sut i hollti air yn gywir. Wird attack skills.
Adnabod a Chreu Odl • Os oes gan ddisgybl wybodaeth ddigonol o ffoneg ond mae ganddo fo/hi broblemau cyfuno, yna gall weithio ar synau cychwynnol ac odl. • P.A.T.

'Mnemonics'

- Gellir eu defnyddio i helpu cofio sillafu gair. Os yw'r llun yn cynnwys y gair, mae yn hyd yn oed gwell.

Mapiau Meddwl ©

- Datblygwyd Mapiau Meddwl gan Tony Buzan (1993). Fe'i defnyddir er mwyn helpu'r dysgwyr i gynllunio, trefnu a chofio gwybodaeth. Mae'r disgybl yn dechrau hefo'r prif syniad ac yna'n meddwl am syniadau eraill.

Fframiau ysgrifennu

- Mae llawer o 'fframiau ysgrifennu' yn cynnig strwythur i ddisgyblion wrth fynd ati i ysgrifennu. Gallant hefyd helpu wrth leihau pwysau o weld tudalen wag.

Technoleg Gwybodaeth

- Gall ddefnyddio Technoleg Gwybodaeth er mwyn cefnogi sawl agwedd o ddysgu, er enghraifft:
 - Trefnu syniadau
 - Cyflwyno gwybodaeth yn daclus
 - Addasu a newid gwaith ysgrifenedig yn haws
 - Gallu newid maint yr ysgrifen a lliw'r cefndir yn haws
 - Rhaglenni i gefnogi darllen ac ysgrifennu
- Dyfeisiadau Recordio: Gall defnyddio 'Dictaphone' neu recordydd digidol gefnogi disgyblion hefo problemau cof tymor byr. Gall ei ddefnyddio i gofnodi eu gwaith (e.e. Dragon).

Offeryn Hunanasesu Ysgol ADP Gyfeillgar

Yng Ngwynedd a Môn, mi fydd pob ysgol sydd yn gweithredu i fod yn Ysgol ADP Gyfeillgar yn cwblhau proses hunan arfarnu sydd yn ffocysu ar y meysydd canlynol:

- Lefel ysgol
- Lefel disgybl
- Lefel ymarferwyr (staff ysgol)

Sut i ddefnyddio'r offeryn

- Mae'r offeryn hunanasesu yn gofyn i chi edrych ar eich arferion, polisiau, sgiliau a gwybodaeth rheini yr ydych yn gweithio gyda nhw. Mae pob pwnc yn eich galluogi i roi sgôr ar raddfa i'ch hunan.
- Caiff mwy o wybodaeth am pob pennawd yn atodiad A

Allwedd	
Blaenoriaeth 	Mae hyn yn golygu eich bod wedi nodi bod hwn yn faes sydd angen gwaith
Datblygu 	Mae datblygu yn golygu fod gwaith wedi dechrau yn y maes hwn yn barod
Sefydlu 	Mae sefydlu yn golygu bod hyn yn digwydd yn barod ac yn ei wneud yn dda iawn

Wedi i chi lenwi'r ffurflen hunanasesu, gallwch ddefnyddio'r wybodaeth i greu cynllun gweithredu. Dylai'r cynllun yma ddisgrifio'r camau yr ydych am ddatblygu a newid er mwyn eich galluogi i symud i fynnu ar bob agwedd.

Darllenwch bob datganiad a thiciwch un o'r tri blwch sydd fwyaf addas i'ch ysgol chi:

Ysgol:	Dyddiad: Click or tap to enter a date.		
Lefel Ysgol Dylai ysgolion sicrhau bod eu polisiau'n cefnogi dysgwyr ag ADP trwy:			
	 Blaenoriaeth	 Datblygu	 Wedi sefydlu
Egluro sut y bydd dysgwyr ag APD yn cael eu nodi, eu cynorthwyo a'u monitro <i>e.e. dulliau monitro a gwerthuso cynnydd holl ddysgwyr, map darpariaeth, cydlynnydd anghenion arbennig (SENCO) yn rhannu gwybodaeth hefo staff allweddol i ddarparu cymorth i'r rhai sydd ag ADP</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			
Weithredu dysgu proffesiynol addas ar gyfer holl ymarferwyr gan gynnwys staff cymorth <i>e.e. annog dysgu a datblygiad proffesiynol ar gyfer staff, cyfarfodydd cynllunio hefo'r GSA (blaenoriaethu hyfforddiant), rhannu arfer dda/defnyddio arbenigedd o fewn yr ysgol</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth			
Camau nesaf:			

Sicrhau bod strategaethau addysgu a dysgu priodol yn cael eu mabwysiadu <i>e.e. sicrhau fod strategaethau dysgu addas ar waith i helpu dysgwyr gymryd rhan lawn yng ngweithgareddau'r dosbarth. Defnyddio dulliau aml-synhwyrol, dyfeisiadau technoleg gwybodaeth</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			
Eu gwneud yn eglur ac yn hygyrch i rieni/ gofalwyr ac asiantaethau allanol <i>e.e. sicrhau bod eich polisiau ADP ar gael i rieni ac asiantaethau allanol</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			

Lefel Dysgwr Dylai dysgwyr gymryd mwy o ran yn eu dysgu trwy:			
	 Blaenoriaeth	 Datblygu	 Wedi sefydlu
Gyfranogi yn y broses o ddatblygu eu cynllun dysgu <i>e.e. annog ymarferwyr i ddefnyddio dulliau person ganolog i gynnwys yn disgyblion yn y broses.</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			
Gael gafael ar gymorth yn Gymraeg a Saesneg <i>e.e. pecynnau ymyrraeth addas ar gael yn y ddwy iaith</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			
Fabwysiadu dulliau sy'n cefnogi dysgu a chymryd cyfrifoldeb dros eu dysgu eu hunain <i>e.e. annog dysgwyr ag ADP i gymryd rheolaeth dros eu dysgu eu hunain pan fo hynny'n briodol. Defnyddio dulliau person canolog i gynnwys y dysgwr yn y broses.</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			

Derbyn cymorth i wella eu cydnerthedd/ eu hunan-barch er mwyn cyflawni eu potensial <i>e.e. sicrhau fod dysgwyr ag ADP yn cael cymorth i wella eu hunan-barch a'u hyder. Mae annog ymgysylltiad â dysgu a chymryd cyfrifoldeb amdano yn helpu i hybu hyder.</i>	☐	☐	☐
<i>Tystiolaeth:</i>			
<i>Camau nesaf:</i>			

Lefel Ymarferwyr			
Dylai ymarferwyr nodi, cefnogi a gweithredu ymyraethau pwrpasol ar gyfer dysgwyr sydd mewn perygl o gael eu gadael ar ôl gan eu cyfoedion trwy:			
	 Blaenoriaeth	 Datblygu	 Wedi sefydlu
Ganolbwyntio ar nodi dysgwyr yn gynnar drwy ddefnyddio offer sgrinio priodol <i>e.e. dealltwriaeth o offer sgrinio priodol a gallu dadansoddi unrhyw sgrinio a ddefnyddiwyd</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			
Sicrhau bod gwahaniaethiad, adnoddau ac offer priodol yn cael eu defnyddio <i>e.e. sicrhau gwahaniaethiad addas ym mhob gwers er mwyn bodloni pob dysgwr. Defnydd er enghraifft o o ddulliau aml-synhwyrol, mynediad at dechnegau cynorthwyol.</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth:			
Camau nesaf:			

Ddarparu dulliau pedagogaidd sydd o fudd i bob dysgwr <i>e.e mabwysiadu dulliau pedagogaidd wrth addysgu pob dysgwr ond yn enwedig y rhai sydd efallai ag ADP. Mae defnyddio offer yn canolbwyntio ar yr unigolyn yn rhoi llais i ddysgwyr ac yn helpu ymarferwyr i ddeall pa ddulliau addysgol fyddai fwyaf effeithlon.</i>	☐	☐	☐
<i>Tystiolaeth:</i>			
<i>Camau nesaf:</i>			
Nodi cymorth pwrpasol fel bo'r angen <i>e.e. technegau asesu drwy addysgu er mwyn monitro cynnydd dros amser, nodi deilliannau eglur ar gyfer pob ymyrraeth.</i>	☐	☐	☐
<i>Tystiolaeth:</i>			
<i>Camau nesaf:</i>			
Nodi a defnyddio offer asesu effeithiol <i>e.e. yn dilyn sgrinio anghenion y dysgwr, dylai ymarferwyr ddeall sut i adnabod offer asesu effeithiol (pan yn briodol i wneud hynny) a'i ddefnyddio i lywio ymyraethau pwrpasol i'r dysgwr.</i>	☐	☐	☐
<i>Tystiolaeth</i>			
<i>Camau nesaf:</i>			

Nodi a defnyddio ymyraethau pwrpasol addas <i>e.e. yn dilyn dadansoddi gwybodaeth a gesglir trwy asesiad, dylai ymarferwyr allu nodi a rhoi ar waith ymyraethau priodol i helpu'r dysgwr gael mynediad i'r cwricwlwm - map darpariaeth, ymyraethau grŵp, ymyrraeth unigol</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth			
Camau nesaf:			
Fonitro effaith ymyraethau yn erbyn cynnydd dysgwyr <i>e.e. monitro cynnydd dysgwyr yn barhaus er mwyn sicrhau bod ymyraethau sydd ar waith dal yn addas - adolygu CDU/deilliannau/targedau yn rheolaidd</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth			
Camau nesaf:			
Cyfeirio dysgwyr at arbenigwyr allanol fel y bo'n briodol <i>e.e. dylai ysgolion fod â'r gallu i weithredu ymyraethau sydd â'r nod o gefnogi mwyafrif o ddysgwyr sydd yn cael trafferth ag agweddau penodol ar eu dysgu. Fodd bynnag, weithiau efallai na fydd gan yr ysgol yr arbenigedd yn fewnol ac felly gall ddefnyddio cyfarfodydd cynllunio y GSA, fforymau addas ac asiantaethau allanol i gael cyngor pellach</i>	☐	☐	☐
Tystiolaeth			
Camau nesaf:			

BLAENORIAETHAU EICH YSGOL	DYDDIAD:	Click or tap to enter a date.
Lefel Ysgol	Blaenoriaeth?	
Egluro sut y bydd dysgwyr ag ADP yn cael eu nodi, eu cynorthwyo a'u monitro	☐	
Weithredu dysgu proffesiynol addas ar gyfer holl ymarferwyr gan gynnwys staff cymorth	☐	
Sicrhau bod strategaethau addysgu a dysgu priodol yn cael eu mabwysiadu	☐	
Eu gwneud yn eglur ac yn hygyrch i rieni / gofalwyr ac asiantaethau allanol	☐	
Lefel Disgybl	Blaenoriaeth?	
Cyfranogi yn y broses o ddatblygu eu cynllun dysgu	☐	
Cael gafael ar gymorth yn Gymraeg a Saesneg	☐	
Fabwysiadu dulliau sy'n cefnogi dysgu a chymryd cyfrifoldeb dros eu dysgu eu hunain	☐	
Dderbyn cymorth i wella eu cydnherthedd/eu hunan-barch er mwyn cyflawni eu potensial	☐	
Lefel Ymarferwyr	Blaenoriaeth?	
Canolbwyntio ar nodi dysgwyr yn gynnar drwy ddefnyddio offer sgrinio penodol	☐	
Sicrhau bod gwahaniaethiad, adnoddau ac offer priodol yn cael eu defnyddio	☐	
Darparu dulliau pedagogaid sydd o fud di bob dysgwr	☐	
Nodi cymorth pwrpasol fel bo'r angen	☐	
Nodi a defnyddio offer asesu effeithiol	☐	
Nodi a defnyddio ymyraethau pwrpasol addas	☐	
Fonitro effaith ymyraethau yn erbyn cynnydd dysgwr	☐	
Atgyfeirio dysgwyr at arbenigwyr allanol fel bo'n briodol	☐	

Cynllun Gweithredu

Ysgol:			Dyddiad: Click or tap to enter a date.	
Beth ydym ni eisiau gweithio tuag ato?		Beth ydym yn mynd i'w wneud? (gweithred)	Pwy fydd yn gyfrifol? (enw)	Erbyn pryd? (dyddiad)
YSGOL				
DISGYBL				
YMARFERWYR				

MacKay, N. (2006). *Removing dyslexia as a barrier to achievement: The dyslexia friendly schools toolkit*. Wakefield, SEN Books.

The British Psychological Society (1999). *Dyslexia, Literacy and the Phonological Assessment: Report of a Working Party of the Division of Educational and Child Psychology of the British Psychology Society*. Leicester: BPS.

Reid, G. (2005). *Learning styles and inclusion*. London: Sage publications.

Rose, J (2009). *The Rose Report*. Department of Education.

Fframwaith ar gyfer Anawsterau Dysgu Penodol (2015). Llywodraeth Cymru.
www.dysgu.llyw.cymru/resources/collections/spld-framework/?lang=cy